

208: 20

47

48: 40

47: 20

143

2:

28: 20

15

1:

02: 2

163
59.2

239: 20

47

172:

83:

83:

3: 70

20

15

 SISMANOGILIO
MILANO

Ἀλφάβητον Ἀλβανικόν.

A	α.	
B	β.	
B	б	ὡς τὸ Γαλλικὸν b· οἶον bāri, ὁ χόρτος.
Γ	γ	ὡς τὸ Ἑλλ. γ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον γάρθ, φραγμός.
Γ	γ	ὡς τὸ Ἑλλ. γ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον γάκ, αἷμα.
Δ	δ.	
D	d	ὡς τὸ Γαλλικὸν d· οἶον déra, ἡ θύρα.
E	ε.	
E	ε	ἐφιλὸν κλειστόν· οἶον κετέ, τοῦτο.
Z	ζ.	
Ž	ž	ὡς τὸ Γαλλικὸν j· οἶον ζαπῖ, εἶδος ὄφρεως.
Θ	θ.	
I	ι.	
J	j	ὡς τὸ Ἰταλικὸν j· οἶον jáμ, αἷμαι.
K	κ	ὡς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον κᾶλι, ὁ ἵππος.
K	κ	ὡς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον κᾶφα, ὁ λαυμός.
Λ	λ	ὡς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον γέλα, τὸ φαγητόν.
Λ	λ	ὡς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον πέλα, ἡ φοράδα.
M	μ.	
N	ν.	
Ñ	ñ	ὕγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ν· οἶον ñε, ἔν.
O	ο.	
Π	π.	
P	ρ	ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ρ· οἶον ρῆaj, φυλάττω.
P	ρ	ὕγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ρ· οἶον ρῆaj, ξυρίζω.
Σ	σ.	
Š	š	ὡς τὸ Ἀγγλικὸν sh· οἶον ῥάρα, τὸ πριόνιον.
T	τ.	
Θ	σ	ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ου· οἶον ῥῶα, ἡ ὁδός.
Υ	υ	ὡς τὸ Γαλλικὸν u· οἶον ὕλι, τὸ ἄστρον.
Φ	φ.	
Χ	χ	βαθύτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ χ· οἶον χᾶ, τρώγω.
ΤΣ	τσ	» τσῆτσα, τὸ κοράσιον.
ΤŠ	τš	» τšῆνι, τὸ παιδίον.
ΔΣ	δσ	» δσίδσα, ὁ σπινθήρ.
ΔŠ	δš	» δšόλα, ἡ φλοκάτα.

Φωνήεντα βραχέα,   ᾱ   ῆ   ῆ̃   ῖ   ῑ   ΐ   ῥ.
Φωνήεντα μακρά,   ᾱ̃   ῆ̃   ῆ̃̃   ῖ̃   ῑ̃   ΐ̃   ῥ̃.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

ΤΟ

2176

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

ΣΕΝΤΙ ΘΝΓΙΑ ΠΑΣ ΜΑΤΘΕΩΤ

ΚΕΘΥΕΡΕ ΠΡΕΪ ΓΡΕΚΙΣΤΕΣΕ ΒΙΕΤΕΡΕ

ΣΚΙΠ

ναε γλσχε Τοσχερίστε.

K. H. H. H.

Dimetrios Dr Basilis Kolos

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕ.

Ναε στυπα-σχρονε τε Α. Χ. Βογαδσιανιτ.

1878.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
ΑΓΙΟΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α΄.

- 1 ΒΙΒΛΟΣ τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ.
- 2 Ὁ Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρέσ καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρές δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ· Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοόζ ἐκ τῆς Ραχάβ· Βοόζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠθὴδ ἐκ τῆς Ρούθ· Ὠθὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα.

Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς γυναίκος τοῦ Οὐρίου· Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ· Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά· Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμὼν· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

- 12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σα-

ΣΕΝΤΙ ΘΝΓΪΑ
ΠΑΣ
ΜΑΤΘΕΥΤ.

Κρεῖ 1.

- 1 Βιβλί ε γενεαλογίσε Γι8-Κρίσττι τε δίριτ Δαβίδιτ, τε δίριτ Αβραάμι
  - 2 Αβραάμιτ ι λίνδι Ισαάκ8: εδέ Ισαάκ8τ ι λίνδι Ιακόβι: εδέ Ιακόβιτ ι
  - 3 λίνδι Ι8δα εδέ τε βελέζεριτ' ε ατί: εδέ Ι8δε8' ι λίνδι Φαρέσι εδέ Ζαράι νγα Θαμάρα: εδέ Φαρέσιτ ι λίνδι Εσρώμι: εδέ Εσρώμιτ ι λίνδι Αράμι:
  - 4 εδέ Αράμιτ ι λίνδι Αμιναδάβι: εδέ Αμιναδάβιτ ι λίνδι Ναασσόνι: εδέ
  - 5 Ναασσόνιτ ι λίνδι Σαλμόνι: εδ' Σαλμόνιτ ι λίνδι Βοόζι νγα Ραχάβα: εδέ Βοόζιτ ι λίνδι Οβίδι νγα Ρ8θα: εδέ Οβίδιτ ι λίνδι Ιεσσέ8:
  - 6 εδέ Ιεσσέ8τ ι λίνδι Δαβίδι μβερέτι.
- Εδέ Δαβίδιτ μβερέτιτ ι λίνδι Σο-
- 7 λομόνι νγα γ8δα8α ε Θρί8τ: εδέ Σολομόνιτ ι λίνδι Ροβοάμι: εδέ Ροβοάμιτ ι λίνδι Αβιάϊ: εδέ Αβιάϊτ ι λίνδι Α8άϊ: εδέ Α8άϊτ ι λίνδι Ιοσαφάτι: εδέ Ιοσαφάτιτ ι λίνδι Ιοράμι: εδέ Ιοράμιτ ι λίνδι Οζία:
  - 9 εδέ Οζί8ε ι λίνδι Ιοαθάμι: εδέ Ιοαθάμιτ ι λίνδι Αχάζι: εδέ Αχάζιτ ι
  - 10 λίνδι Εζεχία: εδέ Εζεχί8ε ι λίνδι Μανασσί8: εδέ Μανασσί8τ ι λίνδι Αμόνι: εδέ Αμόνιτ ι λίνδι Ιοσία:
  - 11 εδέ Ιοσί8ε ι λίνδι Ιεχονία εδέ τε βελέζεριτ' ε τί, μβε τε σπερνγ8λ8ριτ τε Βαβυλόνε8ε.
  - 12 Εδέ πα8 τε σπερνγ8λ8ριτ Βαβυλόνε8ε, Ιεχονί8ε ι λίνδι Σαλαθιέλι:

λαθιῇλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ.
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀθιούδ.
 Ἀθιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ.
14 Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀ-
 ζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ. Σαδώκ δὲ
 ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ. Ἀχείμ δὲ ἐγέν-
15 νησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ἐλεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ματθάν. Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν
16 Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ
 τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη
 Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι λοιπὸν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ
ἕως Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες·
καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ
ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως
τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις
οὕτως ἦτο· ἀφοῦ ἡρῶαδωνίσθη ἡ μήτηρ
αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὶν
συνέλθωσιν, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα

19 ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων νὰ
θεατορίσῃ αὐτήν, ἡθέλησε νὰ ἀπολύσῃ

20 αὐτὴν κρυφίως. Ἐνῷ δὲ αὐτὸς διελογίσθη ταῦτα, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς αὐτόν, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς νὰ παραλάβῃς Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἶναι ἐκ

21 Πνεύματος Ἁγίου. Θέλει δὲ γεννήσει
υἱόν, καὶ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Ἰησοῦν· διότι αὐτὸς θέλει σώσει
τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
αὐτῶν.

13 εδέ Σαλαθειέλιτ ι λίνδι Ζοροβαβέλι:
 εδέ Ζοροβαβέλιτ ι λίνδι Αβισδι: εδέ
 Αβισδιτ ι λίνδι Ελιακείμι: εδέ Ε-
 14 λιακείμιτ ι λίνδι Αζόρι: εδέ Αζόριτ
 ι λίνδι Σαδδγκ8: εδέ Σαδδγκ8τ ι
 λίνδι Αχέϊμι: εδέ Αχέϊμιτ ι λίνδι
 15 Ελισδι: εδέ Ελισδιτ ι λίνδι Ελεα-
 ζάρι: εδέ Ελεαζάριτ ι λίνδι Ματ-
 θάνι: εδέ Ματθάνιτ ι λίνδι Ιακόβι:
 16 εδέ Ιακόβιτ ι λίνδι Ιοσίφι υ8ρ' ι
 Μαρίσε, κε νγα αjó λίνδι Ιισ8ι κε
 θ8χετε Κρίστ.

17 Ἰίθῃ βρέζατε πρᾶ κα νγα Αδραά-
μι γερ μβε δίτε τε Δαβιδίτ, γάνῃ
κατερ-μβε-δίτε βρέζα: εδέ κα
νγα Δαβίδι γερ μβε τε ὀπερνγῶ-
λδριτ τε Βαβυλόνεσε, γάνῃ κατερ-
μβε-δίτε βρέζα: εδέ κα νγα τε
ὀπερνγῶλδριτ' ε Βαβυλόνεσε γερ
μβε δίτε τε Κρίῶτιτ, γάνῃ κατερ-μβε-
δίτε βρέζα.

18 Εδέ τε λίνδριτ' ε Ιισ8-Κρίστιτ
κεστ8 κᾶ κένε: πατσι ημδελ8α ε
έμα ε ατί Μαρία με Ιοσίφνε, περ-
πάρα σε τε βατκόνεσινε, σγέντ με
βάρε νγα Φρϋμ' ε Σέντερε8αρε.

19 Εδέε Ιοσίφι. ὁδὸν ἰασαῖ, τρεκε κένε
ἰ δρεῖτε, ε τρεκε μος δάσρε τ' ἰ
νδσιέρε ζέον' ε λίχ. δέσ τα λε-

20 ὄννε φσέχραζι. Πό' αὐ' κερ ἴστε
 τρε μενάδαρε κετό πέν, já ἐνγελ'
 ι Ζότιτ τεκ ι sδδκ νδ' ἐνδερε, ε
 ι θά, Ιοσίφ, ι βίρ' ι Δαβίδιτ, μορ
 σφρικεσό τε μάρτῳ περάνε βέτεχεσε
 γρδανε τένδε Μαριάμενε: σεπσέ τε
 μδάρσδοιτε κε sδῆ τεκ αἰό ἔστε

21 νγα Φρῦμ' ε Σῆντερδαρα: ἐδέ δοτε
πιέλε βίρ, ἐδέ δοτ' ια χῆ8αντῶ ἐμερινε
Jισ8: σεπσέ αὐ δοτε σπετόννε λα8ζιν'
ε τί νγα φάjet' ε ατύρε.

- 22 (Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ τὰ πλη-
ρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ
23 προφήτου, λέγοντος, «Ἴδου, ἡ παρθέ-
νος θέλει συλλάβει, καὶ θέλει γεννήσει
υἱόν, καὶ θέλουσι καλέσει τὸ ὄνομα
αὐτοῦ EMMANΟΥΗΛ», τὸ ὅποϊον με-
θερμηνευόμενον εἶναι, Μεθ' ἡμῶν ὁ
Θεός.)
- 24 Ἐξεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕ-
πνου, ἔκαμεν ὡς προσέταξεν αὐτὸν ὁ
ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν
25 γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν
αὐτὴν, ἕως οὗ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'.

- ἌΦΟΥ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν Βη-
θλεὲμ τῇ Ἰουδαίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν ἦλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, λέ-
2 γοντες, Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν τὸν ἀ-
στέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ-
θομεν διὰ τὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν·
- 3 ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ἐτα-
ράχθη, καὶ πᾶσα ἡ Ἱεροσόλυμα μετ'
4 αὐτοῦ. Καὶ συνάξας πάντας τοὺς ἀρ-
χιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἡ-
ρώτα τὰ μάθη παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χρι-
5 στὸς γεννᾶται. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς
αὐτόν, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· διό-
τι οὕτως εἶναι γεγραμμένον διὰ τοῦ
- 6 προφήτου, «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα,
δὲν εἶσαι οὐδόλως ἐλαχίστη μεταξὺ
τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ἰούδα· διότι ἐκ σοῦ
θέλει ἐξέλθει ἡγούμενος, ὅστις θέλει
ποιμάνει τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ».
- 7 Τότε ὁ Ἡρώδης, καλέσας κρυφίως
τοὺς μάγους, ἐξηκρίβωσε παρ' αὐτῶν

- 22 (Εἰς τὴν κεφαλὴν ὁ δὲ, καὶ τὴν μὲν-
σέτε τῶν ἔσπευθον νῆα Ζότι με ἀνε-
23 τὴν προφίτι, καὶ θότε, «Ἰὰ βεργερέσα
τε δοτε μδάρσετε, εἰς δοτε πιέλε
δῖρ, εἰς δοτ' ἰα χῆσανεν' ἐμεριν' Εμ-
μανήλ», καὶ ἀπὸ κεθύρε ἀό με
θῆνε. Περυνάια δάσκε με νῆ.)
- 24 Εἰς Ἰοσίφι σὶ σῶσα νῆα γῆμι,
δῆρι σικάνδρε εὐδερῶι ἐνγελ' ἰ
Ζότι: εἰς μὶρι περᾶνε βέτεχεσε
25 γῆσαν' εὐ τί. Εἰς νῆα εὐ νόχσ ἀτέ,
γερσᾶ πόλι τε δῖριν' εὐ σᾶι τε παρα-
λίνδρινε: εἰς ἰα χῆσαῖτι ἐμερινε
Ἰοσῆ.

Κεφ. 2.

- 1 Εἰς Ἰοσῆ σὶ λίνδι νῆα Βιθλεέμε
τε Ἰσδῆσε, νῆα δῖτ τε μδερῆτι Ἰρό-
δῖτ, ἰὰ τῶα μαχίστᾶρε νῆα τε
λίνδριτ' εὐ διέλιτ ἐρθε νῆα Ἰερῶ-
2 σαλίμ, εὐ θόσινε, Κῆ ἔσπε μδερῆτι
Ἰσδῆνδρετ καὶ κα λίνδρε; σεπσῆ πᾶμ
ὕλιν' εὐ ἀτῖ νῆα τε λίνδριτ διέλιτ,
3 εὐ ἐρδεμ τ' ἰ φάλεμι. Εἰς μδερῆτι
Ἰρόδι κῆρ δεγῶι, δῆρόθ, εἰς γῆ
4 Ἰερῶσαλίμ. δάσκε με ἀτέ. Εἰς σὶ
μδελόδι γῆ κρε-πρίφτεριτ' εἰς
σῆρόνδρετ' εὐ γένδρεσε, πύεστε τε
μᾶρε βῆσ πρέι ἀτύρε, καὶ λίντ
5 Κρίστῖ. Εἰς ἀτά ἰ θάνε ἀτῖ, Νῆ
Βιθλεέμε τε Ἰσδῆσε: σεπσῆ κεστῆ
ἔσπε σῆρόδρε νῆα ἀν' εὐ προφίτι,
6 «Εἰς τί Βιθλεέμε, δῆσ ἰ Ἰσδῆσε, νῆα
ἰε φᾶρε εὐ βόγελε νῆα ζοτερῖντ τε
Ἰσδῆσε: σεπσῆ πρέι τέγε δοτε δᾶλε
νῆ ἰ πᾶρε, ἰ τσίλι δοτε κῆρόνδρε
λαδζινε τίμ Ἰσραῖλνε».
- 7 Ἀτεχῆρε Ἰρόδι θῆρι φῶεχῆραζι μα-
χίστᾶρετ, εὐ μὶρι βῆσ μῖρε νῆα ἀτά

- τὸν καιρὸν τοῦ φαινομένου ἀστέρος·
8 καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἀφοῦ δὲ εὑρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ
9 προσκυνήσω αὐτό. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἀνεχώρησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστήρ, τὸν ὅποιον εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προεπορεύετο αὐτῶν, ἕως οὗ ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω ὅπου ἦτο
10 τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἠγάγησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὑρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσέφερον εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ
12 λίθον καὶ σμύρναν. Καὶ ἀποκαλυφθέντες θεόθεν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.
13 Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσο ἐκεῖ ἕως οὗ εἴπω σοι· διότι μέλλει ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον, διὰ νὰ
14 ἀπωλέσῃ αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ διὰ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
15 Αἴγυπτον. καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».
16 Τότε ὁ Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ ἀποστείλας ἐφόνευσεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεέμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν ὅποιον
17 ἐξηκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε
8 κόχεν' εὐλιτ καὶ ἴστε ἀδελφοί: ἐδέσι ἡ ἀεργοὶ ἀτὰ νὰ Βιθλεέμ, θά, Σκόνι εὐεργόνι μίρε περ διάλανε: ἐδε σι τα γένι, μ' ἐπνι ζε, καὶ τε
9 βίον ἐδέ ὄν' εὐ τ' ἡ φάλεμ ἀτῖ. Ἐδέ ἀτὰ σι ἀεγάνε μβερέτινε βάνε: ἐδέ ἰά ὕλι καὶ πάνε νὰ τε λίνδριτ διέλιτ τε σκόντε περπάρα ἀτύρε, γερσᾶ ἐρδι εὐ κενδρόι σίπερ τεκ
10 ἴστε διάλι. Ἐδέ ἀτὰ κερ πάνε ὕλινε, σγεζάνε με γεζίμ τε μάθ
11 φόρτ. Ἐδέ σι ἐρθνε νὰ στερπῖτ, γέτνε διάλανε βᾶσκε με τ' ἐμην' εὐ τί Μαρίνε, ἐδέ ράνε μβε δέ εὐ σφᾶλνε ἀτῖ, ἐδέ σι χάπνε θεσᾶρετ' εὐ τύρε, ἡ πρὸνε ἀτῖ δερρετί ἄρ' εὐ κενέμ
12 εὐ σμύρνε. Ἐδέ σι ἡ σδεφτύε ἀτύρε νγα Περενᾶια νὰ ἐνδερε τε μος κθενένε τεκ Ἰρόδι, ἰκνε εὐ βάνε νγα νῆ τιᾶτερ' ὄδε νὰ βέντ τε τύρε.
13 Ἐδέ πασσι ἰκνε ἀτὰ, ἰά ἐνγελ' ἡ Ζότιτ τεκ ἡ δσκετε νὰ ἐνδερε Ἰοσίφιτ, τσκε θένε, Νγρέσ εὐ μέρ με βέτεχε διάλανε' ἐδέ τ' ἐμην' εὐ ἀτῖ, ἐδέ ἰκ νὰ Μισίρε: ἐδέ ρί ἀτιέ γερ κερ τε θέμ τυῖ: σεπσέ Ἰρόδι δοτε κερκόνε
14 διάλανε καὶ τα πρίσνε. Ἐδέ αὐ σνγρίτ εὐ μόρι με βέτεχε διάλανε' ἐδέ τ' ἐμην' εὐ ἀτῖ νάτενε, ἐδέ ἰκ8 νὰ Μισίρε:
15 Ἐδέ νᾶνι ἀτιέ γερ μβε βᾶκερετ Ἰρόδιτ: καὶ τε μῶσσετε τῶ ἐσσε θένε νγα Ζότι με ἄνε τε προφίτιτ, καὶ θότε, «Νγα Μισίρι θίρα τεμ-δῖρ,»
16 Ἀτεχέρε Ἰρόδι, κερ πᾶ σε σγεγνέε νγα Μαγιστᾶρετε, σζεμερῶα φόρτ, ἐδέ ἀεργοὶ εὐ βρᾶ8 γίθε διέλιμτε καὶ ἴσινε νὰ Βιθλεέμ, εὐ νὰπερ γίθε σινόρετ' εὐ ασᾶι, καὶ μβε δύ βιέτῶ εὐ πόσσε, πας κόχσεσ καὶ μόρι βέσ
17 μίρε νγα μαγιστᾶρετε. Ἀτεχέρε

ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ
 18 προφήτου λέγοντος, «Φωνὴ ἠκούσθη
 ἐν Ῥαμὰ, θοῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ
 ὁδυρμὸς πολὺς· ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ
 τέκνα αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρη-
 19 γορηθῇ, διότι δὲν ὑπάρχουσι». Τελευ-
 τήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγε-
 20 λος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν
 Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, Ἐγερθεὶς
 παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
 αὐτοῦ, καὶ ὑπάγε εἰς γῆν Ἰσραὴλ·
 διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν
 21 τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε
 τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
 22 ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. Ἀκούσας δὲ
 ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰου-
 δαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐ-
 τοῦ, ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἀποκα-
 λυφθεὶς δὲ θεόθεν κατ' ὄναρ, ἀνεχώ-
 23 ρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ
 ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομέ-
 νην Ναζαρέτ. διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥη-
 θὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος
 θέλει ὀνομασθῇ.

Κεφ. γ'.

1 ἘΝ ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἔρχε-
 ται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, κηρύττων
 2 ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων,
 Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασι-
 3 λεία τῶν οὐρανῶν. Διότι οὗτος εἶναι ὁ
 ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
 γοντος, «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· εὐ-
 θείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔν-
 θυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ
 ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐ-
 τοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες
 καὶ μέλι ἄγριον.

5 Τότε ἐξήρχετο πρὸς αὐτὸν ἡ Ἱε-

8μβῶσ' τῶ' ἔσ'τε θένε νγα προφίτι Ιε-
 18 ρεμί, ἕε θότε, «Ζε 8δεγδα νδε Ραμᾶ,
 βάξε ε τε χῆαρε ε γέμε 88με: Ρα-
 χίλα χῆαντε διέλμτ' ε σαῖ, εδέ ν8κε
 δόντε τε νγ888λόνει, σεπσέ ν8κε
 19 ῖάνε.» Εδέ Ιρόδι σι βδῖχ, ῖά ἐνγελ'
 ι Ζότιτ τεκ ι δ8κετε νδ' ἐνδερε Jo-
 20 σίφιτ νδε Μισίρε, ε ι θότε, Νγρέ8
 ε μέρ με βέτεχε διάλεν' εδέ τ'έμεν'
 ε ατί, εδέ έτσε νδε δε τε Ισραῖλιτ:
 σεπσέ ατά ἕε κερχόνινε ῖέτεν' ε διαῖλιτ
 21 κάνε βδέκ8ρε. Εδέ αὐ 8νγρίτ ε μόρι
 με βέτεχε διάλεν' εδέ τ'έμεν' ε ατί, εδέ
 22 έρδι νδε δε τε Ισραῖλιτ. Πό κ8ρ δεγᾶῖ
 σε Αρχελά8 μδερετερόν νδε Ι8δετ
 νδε βέντ τε Ιρόδιτ τέτ, πάτ φρίκε
 τε βέξε ατιέ: εδέ σι ι 8δεφτύε ατῖ
 νγα Περενδῖα νδ' ἐνδερε, ικ8 νδ' άνετ
 23 τε Γαλιέσε, εδέ έρδι ε νγ8ῖι νδε
 νε κυτέτ ἕε θ8χέτε Ναζαρέτ: ἕε
 τε μδ88ετε τῶ' ἔσ'τε θένε νγα προ-
 φίτεριτε, Σε Ναζοφέας δοτε χῆ8χέτε.

Κρεῖ 3.

1 Εδέ νδ' ατό δίτ βιέν Ιοάνν πα-
 γεζόρι τ8κε λειτῖίτ8ρε νδε 8κρετετίρετ
 2 τε Ι8δέσε, ε τ8κε θένε, Πενδόχι:
 σεπσέ 8αφρ8α μδερετερία ε χῆεβετ.
 3 Σεπσέ κύῖ έστ' αὐ ἕε 8φόλ νγα
 προφίτι Ισαῖ, ἕε θότε, «Ζερι ατί ἕε
 δερτέτ νδε 8κρετετίρετ, βένι γατί
 8δεν' ε Ζότιτ: βένι ρ8γατ' ε ατί τε
 δρέῖτα.»

4 Εδέ αὐ Ιοάννι κῖ8τε τε βέ88ριτ'
 ε τί πρέῖ χῖμε8 καμίλεσε, εδέ
 δρέ8 τε λεκ8ρτε περ μέζιν' ε τί:
 εδέ 88κῖμι ατί ῖ8τε καρχαλέτσα ε
 μιᾶλτ' ιέγρε.

5 Ατεχέρε δῖλτε ῖᾶ8τε τεκ αὐ Ιερ8-

- ροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ
6 πάντα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου· καὶ
ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ,
ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
- 7** Ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους εἰς τὸ
βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς,
Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἔδειξεν εἰς
ἐσᾶς νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης
8 ὀργῆς; Κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους
9 τῆς μετανοίας· καὶ μὴ φαντασθῆτε νὰ
λέγητε καθ' ἑαυτοὺς, Πατέρα ἔχομεν
τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω, ὅτι
δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ.
- 10** Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη κεῖται πρὸς τὴν
ρίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δέν-
δρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν, ἐκκό-
11 πτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ
μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἴ-
ναι ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν
εἶμαι ἄξιος νὰ βαστάσω τὰ ὑποδήμα-
τα· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύ-
12 ματι Ἀγίῳ καὶ πυρὶ. Ὅστις κρατεῖ τὸ
πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει
διακαθαρίσει τὸ ἀλώνιον αὐτοῦ, καὶ
θέλει συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν
ἀποθήκην· τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατα-
καύσει ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.
- 13** Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν
Ἰωάννην, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ.
- 14** Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκώλυεν αὐτόν, λέγων,
Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ
15 σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν,
Ἄφες τώρα· διότι οὕτως εἶναι πρέπον
εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν
δικαιοσύνην. Τότε ἀφίνει αὐτόν.
- 16** Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐ-
θὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἡνοί-
σαλίμι, ἐδὲ γίθη Ἰσδέα, ἐδὲ γίθ'
- 6** ἀνέτε χάρκ Ἰορδάνιτ: ἐδὲ παγεζό-
νεσινε νδε Ἰορδάν νγα αὐ, τσκε
ρεφύερε φάγετ' ε τύρε.
- 7** Εδέ κερ πᾶ σε πο βίνενε σῶμε
βέτε νγα Φαρισέjt' ε νγα Σαδδ-
χέjτε μδε παγεζίμτ τε τί, **8** θά
ατύρε, Κελύσ νεπέркаσ, τσίλι **8**
δεφτές jδβε τε ίκνι νγα ζεμερίμι
8 κε διέν; Βένι πᾶ πέμε τε βεjέτδρα
9 περ πενάjμ. Εδέ μος **8** δδκετε τε
θόνι με βέτεχενε τῶαϊ, σε Ἀτε
κέμι Αβραάμνε: σεπτέ πο **8** θέμ
jδβε, σε Περενάjα μδντ τε νγρέρε
10 διέjμ Αβραάμιτ νγα κετά γδρε. Ε
νδαστί ἐδέ σοπάτα ρί περμδί ρέζετ
τε δρδβετ: τῶ δό δρδ πᾶ κε σ'δέν
πέμε τε μίρε πρίτετε, ἐδέ χίδετε
11 νδε ζιάρ. Ὦν' **8** παγεζόν jδβε με
δjε περ πενάjμ: πό αὐ κε διέν πας
μέjε ἔjτε με ι ρόρτε σε δνε, τε
τσίλιτ νκε jάμ ι ζότι τ' ι μδάν
κεπδτσετε: αὐ δοτ' **8** παγεζόνε jδβε
με Φρύμε τε Σέντερδαρ' ε με ζιάρ.
12 Αὐ κᾶ λοπάτενε νδε δόρε τε τί,
ἐδέ δοτε κερόνε λέμεν' ε τί, ἐδέ
δοτε μδεjέδε γρδριν' ε τί νδε γρδ-
νᾶρτ. πό κάjτενε δοτα διέγε με
ζιάρ τε πασδρε.
- 13** Ατεχέρε Jισδῖ διέν νγα Γαλilέα
νδε Ἰορδάν τε Jοάννι, κε τε παγεζό-
14 νετε νγα αὐ. Πό Jοάννι ε νδαλόν
ατέ, τσκε θένε, Ὦνε κάμ νεδόjε τε
παγεζόνεμ πρέϊ τέjε, ε τί διέν τεκ
15 δνε; Εδέ Jισδῖ δπεργέκ ε ι θά, Λέ
νδαστί: σεπσέ κεjτς νᾶ γᾶν νέβε
τε μδδῶμε τῶ δό δρεῖτερj. Ατεχέρε
ε jε ατέ.
- 16** Εδέ Jισδῖ σι δπαγεζδα περνέχερε
δόλι νγα δjετε: ἐδέ jά τεκ δχᾶπνε

χθισαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε
τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς
περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέ-
γουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀ-
γαπητὸς, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην.

Κεφ. 8'.

- 1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύ-
ματος εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ πειρασθῇ
- 2 ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡ-
μέρας τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσ-
σαράκοντα, ὕστερον ἐπεινάσε. Καὶ ἐλ-
θὼν πρὸς αὐτὸν ὁ πειράζων, εἶπεν,
'Εὰν ᾗσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ νὰ γεί-
4 νωσιν ἄρτοι οἱ λίθοι οὗτοι. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν, Εἶναι γεγραμμένον, «Μὲ
ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζήσῃ ὁ ἄνθρω-
πος, ἀλλὰ μὲ πάντα λόγον ἐξερχόμε-
5 νον διὰ στόματος Θεοῦ». Τότε παρα-
λαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν
ἀγίαν πόλιν, καὶ στήνει αὐτὸν ἐπὶ
6 τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει πρὸς
αὐτόν, 'Εὰν ᾗσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρί-
ψον σεαυτὸν κάτω· διότι εἶναι γεγραμ-
μένον, «Ὅτι θέλει προσταῖε εἰς τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ περὶ σοῦ», καὶ «Θέ-
λουσι σὲ σηκώσῃ ἐπὶ τῶν χειρῶν
αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λί-
7 θον τὸν πόδα σου». Εἶπε πρὸς αὐτόν
ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν εἶναι γεγραμμένον,
«Δὲν θέλεις πειράσαι Κύριον τὸν Θεόν
8 σου». Πάλιν παραλαμβάνει αὐτόν ὁ
διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλόν, καὶ
δεικνύει εἰς αὐτόν πάντα τὰ βασιλεία
9 τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ
λέγει πρὸς αὐτόν, Ταῦτα πάντα θέλω
σοὶ δώσει, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς με.
- 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν «Γ-
παγε, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμ-
μένον, «Κύριον τὸν Θεόν σου θέλεις
προσκυνήσῃς, καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις

κίεῖτε, ἐδὲ πᾶ Φρύμεν' ε Περενάισε
τ8κε σδρίτ8ρε ποσί πελδμπ, ε τ8κε
17 ἀρδ8ρε μβί ατέ. Εδέ jά τεκ 8dεγδα
νέ ζε νγα κίεῖτε κε θό8τε, Κύι
ἐ8τε βίρι ιμ ι δά88ρι, κε ε κάμ
πελκύερε,

Κρεῖ 4.

- 1 Ατεχέρε Jισθῖ 8πρ8 νδε σκρετετίρετ
νγα Φρύμα, κε τε νγίτετε πρέι
- 2 διάλιτ. Εδέ σι αγεροῖ δυζέτ δίτ ε
- 3 δυζέτ νέτ, πασταῖ ι ἐρδι 8ρί. Εδέ
αύ κε νγέτ ἐρδι τεκ αύ ε θά, Νδε
jε ι βίρ' ι Περενάισε, θ8αῖ τε βένενε
- 4 δ8κε κετά γ8ρε. Πό αύ 8περγέκ ε
θά, 'Ε8τε σκρ8αρε «σε Νερί8 ν8κε
ρόν με δ8κε βέτεμε, πό με τ8' δό
φάρε φιάλε κε δέλ νγα γόj' ε
- 5 Περενάισε.» Ατεχέρε διάλι ε μέρ
με βέτεχε νδε κυτέτ τε σεντερ8αρε,
εδέ ε 88ρι περμβί φλέτεζετ τε χιε-
- 6 ρόρεσε, εδέ ι θότ' ατί, Νδε jε ι
βίρ' ι Περενάισε, χίδ8 πό8τε: σεπσέ
ἐ8τε σκρ8αρε, «Σε δοτ' 8ρδερόνε
ἐνγέjτ' ε τί περ τυῖ, » εδέ «Δοτε
νγρένε τυῖ μβί δ8αρτ, κε τε μος
περπιέκτ8 κέμδενε τένδε μδε γ8ρ.»
- 7 Jισθῖ ι θά ατί, Περσερί ἐ8τε σκρ8-
αρε, «Τε μος νγάτ8 Ζότινε Περεν-
- 8 δίνε τέντ.» Περσερί διάλι ε μέρ με
βέτεχε μδε νέ μάλ σ8με τε λάρτε,
ε ι δεφτέ8 γίθε μδερετερίτ' ε δότεσ'
- 9 εδέ λαβδίν' ε ατύρε, ε ι θότε, Τε
γίθα κετό δότε τ' ι άπ τυῖ, νδε
- 10 ρέντ8 τε με φάλετ8. Ατεχέρε Jι-
σθῖ ι θότ' ατί, Γκ πρέι μέγε Σα-
τανᾶ: σεπσέ ἐ8τε σκρ8αρε, «Ζότιτ
Περενάισε τέντ δοτ' ι φάλετ8, εδέ

- 11 λατρεύσει». Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ ὑπηρετοῦν αὐτόν.
- 12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ· διὰ τὸ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν· ὁ λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει· εἶδε φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθημένους ἐν τῷ σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς».
- 17 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ, Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- 18 Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἀλιεῖς. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Ἔλθετε ὀπίσω μου, καὶ θέλω σᾶς κάμει ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἀφήσαντες εὐθὺς τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτόν. Καὶ προχωρήσας ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ, ἀφήσαντες εὐθὺς τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτόν.
- 23 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
- 11 βέτεμ' ατὶ δοτ' ἰ λῆτετῶ.» Ἀτεχέρε διὰ ἡ ε λῆ ατέ: ἐδέ ἰά ἐνγέττε τεκ ἐρδε περάνε ε ἰ σερθένινε.
- 12 Εδέ Γιισθὶ κερ δεγδοῖ σε Γιόαννι 8δᾶ νδερ δῆαρ, ἰκ8 νδε Γαλιλῆτ.
- 13 Εδέ σι λά Ναζαρέτινε, ἐρδι ε νδένινδε Καπερναδμ κῆ ἔσττε περάνε δέτιτ, νδε σινόρετ τε Ζαβδλόνιτ
- 14 ἐδέ τε Νεφθαλίμιτ: κῆ τε μδῶστετε τῶ ἔσττε θένε νγα προφίτι Ισαΐ κῆ
- 15 θότε, «Δῆ8 Ζαβδλόν ἐδέ δῆ8 Ζεφθαλίμ, μδ' 8δῆ τε· δέτιτ περτέῖ Γιερδάνιτ, Γαλιλέα ε κόμβεβετ: λαδζι κῆ ῥίντε νδ' ἐρεσίρε, πᾶ ἀρίτε τε μάδε, ἐδέ μδ' ατά κῆ ῥίνινε νδε βέντ ε νδε χίῖε τε δάκερεσε λίνδι ἀρίτε».
- 17 Κῆ ατεχέρε Γιισθὶ ζ8ρι τε λετῶσε ε τε θότε, Πενδόχι: σεπσέ σαφερδᾶ μδερετερί' ε κίερεβετ.
- 18 Εδέ Γιισθὶ τεκ ἔσττετε περάνε δέτιτ Γαλιλέσε, πᾶ ἀύ βελέξερ, Σιμόνε κῆ θ8χεῖ Πιέτρε, ἐδέ Ἀνδρένε τε βελᾶν' ε ατῖ, τ8κε χέδ8ρε ῥιέτε νδε
- 19 δέτ: σεπσέ ἴσινε πεσκατάρε. Εδέ 8 θότ' ατύρε, Ἐῖανι πράπα μέρε, ἐδέ δοτ' 8 βῆν ἰ8βε πεσκατάρε ὑέρεζιῶ.
- 20 Εδέ ατά περνεχέρε λάνε ῥιέτατε, ε
- 21 βάνε πας ατῖ. Εδέ σι βάτε με τέῖ, πᾶ ἀύ βελέξερ τε τιέρε, Ιακόβινε τε ὑῖριν' ε Ζεβεδέ8τ, ἐδέ Γιόαννινε τε βελᾶν' ε ατῖ, νδε λῆνδρετ βάσχε με Ζεβεδένε τ'ᾶν' ε τύρε, τ8κε νδρέκ8ρε ῥιέτατ' ε τύρε, ἐδέ ἰ θῖρι ατά.
- 22 Εδέ ατά περνεχέρε λάνε λῆνδρεν' ἐδέ τ'ᾶν' ε τύρε, ἐδέ βάνε πᾶς ατῖ.
- 23 Εδέ Γιισθὶ βίντε περῶρκ γίθε Γαλιλέσε, τ8κε μεσδᾶρε νδεπερ σιναγυγίτ τ'ατύρε, ἐδέ τ8κε λετῶίτ8ρ' 8νγίλιν' ε μδερετερίσε, ἐδέ τ8κε

πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν με-
 24 ταξὺ τοῦ λαοῦ. Καὶ διῆλθεν ἡ φήμη
 αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔφε-
 ρον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
 ἔχοντας, ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων καὶ
 βασάνων συνεχομένους, καὶ δαιμονιζο-
 μένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ πα-
 ραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
 25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ
 ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
 καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ
 ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε.—ζ'.

ἸΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ
 ὄρος, καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε, προσῆλθον
 2 πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ
 ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν
 αὐτοὺς, λέγων,
 3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι·
 διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν
 4 οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· διό-
 5 τι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆ. Μακάριοι
 οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουσι κληρο-
 6 νομήσει τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶν-
 τες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην·
 7 διότι αὐτοὶ θέλουσι χορτασθῆ. Μακά-
 ριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλου-
 8 σιν ἐλεηθῆ. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν
 καρδίαν· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν
 9 Θεόν. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· διότι
 αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.
 10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαι-
 οσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία
 11 τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς
 ὀνειδίσωσι καὶ διώξωσι, καὶ εἰπωσιν
 ἐναντίον σας πάντα κακὸν λόγον ψευ-

σέρδαρε τὸ' δό σεμνδάε ε τὸ' δό
 24 λευγάτε νάερ λαδστ. Εδέ ι βάτε
 ζέρι ατὶ νάεπερ γίθε Συρίνε, εδέ δί-
 νινε τεκ αὐ γίθ' ατά κε κίσινε
 κέχ, περμδάγτρε πρέι τὸ' δό φάρε
 σεμνδάαδ ε μδνδίμεσ, εδέ τε δια-
 λόσρε, ε τε ζένε νγα λευγάτ' ε
 χένεσε, ε δλόγε:· εδέ ι σεροῖ ατά.
 25 Εδέ ι βάνε πας σδμε γένδεγε νγα
 Γαλιλέα ε νγα Δεκαπόλι ε νγα Ιε-
 ρσσαλμι ε νγα Ιδδέα, εδέ κε περτέι
 Ιορδάνιτ.

Κρεῖ 5—7.

1 Εδέ αὐ κερ πα γένδεγενε, χίπι
 νδε μάλτ, εδέ σι νδένι, ι ἐρθνε
 2 περάνε νδσένεσιτ' ε ατὶ. Εδέ ατεχέρε
 χάπι γόγεν' ε τί, ε ι μεσόντε, τρε
 θένε,
 3 Ἄδμ ατά κε γάνε τε βοδέγιτε
 νδε σπῖρτ: σεπσέ ε ατύρε ἔσθε
 4 μδερετερί' ε χιέγεβετ. Ἄδμ ατά κε
 βένενε βάγε: σεπσέ ατά δοτε νγ8-
 5 σδλόνενε. Ἄδμ ατά κε γάνε τε
 δ8τε: σεπσέ ατά δοτε τρασεγόνενε
 6 δένε. Ἄδμ ατά κε κάνε σρί ε ἐτ
 περ δρεῖτερίνε: σεπσέ ατά δοτε νγί-
 7 νένε. Ἄδμ ατά κε γάνε τε περδε-
 λυερσιμ: σεπσέ ατά δοτε περδελέ-
 8 νενε. Ἄδμ ατά κε κάνε ζέμερε τε
 κερδαρε: σεπσέ ατά δοτε σόχενε
 9 Περενδίνε. Ἄδμ ατά κε βένενε πακτίμ:
 σεπσέ ατά δοτε χjsχενε δίj Περεν-
 10 δίε. Ἄδμ ατά κε νδίκενε περ πδνε
 δρεῖτερίε: σεπσέ ε ατύρεβε ἔσθε
 11 μδερετερί' ε χιέγεβετ. Τε Ἄδμ8ρε
 jένι j8, κερ τ' 8 σπερνδερόνεν' ε
 τ' 8 νδίκενε, ε τε θόνε κδνάρε j8δε
 τὸ' δό φάρε φιάλε τε κέκε με τε

- 12 δόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἐπειδὴ οὕτως ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
- 13 Σεῖς εἰσθε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας διαφθαρῇ, μὲ τί θέλει ἀλατισθῆ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῇ ἔξω, καὶ νὰ καταπα-
14 τῇται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Σεῖς εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ.
15 Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην, καὶ φέγγει εἰς πάντας
16 τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτως ἄς λάμψῃ τὸ φῶς σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλὰ σας ἔργα, καὶ
δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- 17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ
18 ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία δὲν θέλει πα-
19 ρηθῇ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὗ ἐκπλη-
20 ρωθῶσι πάντα. Ὅστις λοιπὸν ἀθετή-
σῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅστις
δὲ ἐκτελέσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
20 οὐρανῶν. Ἐπειδὴ σᾶς λέγω, ὅτι, ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη σας πλείονον τῆς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θέλετε εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
- 21 Ἰκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, «Μὴ φονεύσῃς»· ὅστις δὲ φονεύσῃ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν
22 κρίσιν. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι
12 ῥέμε περ πᾶν τιμὴ. Γεζόχι ε γασμόχι, σεπσέ πάγα j8aī ἔστε ὁδμε νδε χιέjet: σεπσέ κεστ8 νδόννε εδέ προφίτεριτε κε χένε περπάρα j8ō.
13 J8 jéni κρύπ' ε δεστ: πό νδε 8πρίσττε κρύπα, με σέ δοτε κρύπατε; ας περ φάρε γέje σ' βεjέν με, περ- βέτ8 τε χίδετε jάσττε, εδέ τε σκέ-
14 λετε νγα νέρεζιτε. J8 jéni δρίτ' ε δότεσε. Νέ κυτέτ κε ἔστε μδί μάλ
15 ν8κε μόνττε φσίχτε. Ας ν8κε νδέ- σέννε κανδίλινε, εδέ ε βένε ατέ νδενε σινίκτ, πό ε βένε μδι κανδιλέρτ, εδέ νδρίτ μβε γίθ' ατά κε jάνε νδε
16 στεπίτ. Κεστ8 λετε νδρίτνε δρίτα j8aī περπάρα νέρεζετ, κε τε σόχενε πόννετ τ8αja τε μίρατε, ετε λαδ88- ρόνεν' Ἀτινε τ8aī κε ἔστε νδε χιέjet.
- 17 Μος κ8jτόνι σε έρδα τε πρίσ νόμνε α προφίτεριτε: ν8κ' έρδα τε
18 πρίσ, πό τε μδ8ō. Σεπσέ με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, γερσα τε σκόνε χιέλι εδέ δε8, νε ιότε α νε πίκε ν8κε δοτε σκόνε νγα νόμι,
19 γερσα τε βένενε τε γίθα. Αύ πρᾶ κε τε σγίθνε νε νγα κετό ποροσίτ' ε βόγελα, εδέ τε μεσόνε κεστ8 νέρε- ζιτε, ι βόγελε δοτε κj8χτε νδε μβερετερίτ τε χιέjeβετ: πό αύ κε τε βένε ε τε μεσόνε, κύι δοτε κj8- χετ' ι μάθ νδε μβερετερίτ τε χιέ-
20 jeβετ. Σεπσέ πο 8 θέμ j8βε, σε νδε μος τεπερόφτε αρεϊτερία j8aī με τέπερε σε σκρόνεσεβετ ε Φαρισέβετ, ν8κε δοτε χῡνι νδε μβερετερίτ τε χιέjeβετ.
- 21 Δεγ8ατε σε 8 έστε θένε τε μότjμεβετ, «Μος βράτ8:» εδέ αύ κε τε βράσε, δοτε jέτε φαjτ8αρ
22 νδε γῡκτ. Πό 8νε πο 8 θέμ j8βε,

- πᾶς ὁ ὀργιζόμενος ἀναιτίως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ὅστις εἶπη πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ῥαχᾶ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὸ συνέδριον· ὅστις δὲ εἶπη, Μωρὲ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς
- 23 τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν λοιπὸν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῇς, ὅτι ὁ
- 24 ἀδελφός σου ἔχει τί κατὰ σοῦ, ἅφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον φιλιώθητι μετὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε
- 25 ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Εἰρήνευσον μετὸν ἀντίδικόν σου ταχέως, ἐνόσφῃ εἶσαι καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ· μήποτε σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ῥιφθῇς εἰς
- 26 φυλακὴν. Ἀληθῶς σοὶ λέγω, Δὲν θέλεις ἐξέλθαι ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον λεπτόν.
- 27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη [εἰς τοὺς ἀρ-
- 28 χαίους], «Μὴ μοιχεύσης». Ἐγὼ ὁμως πᾶς λέγω, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν, ἥδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
- 29 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σὲ σκανδαλίζῃ, ἐκβαλε αὐτόν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.
- 30 Καὶ ἐὰν ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σὲ σκανδαλίζῃ, ἐκκοπον αὐτήν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.
- 31 Ἐρρέθη πρὸς τούτοις, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἄς δώσῃ

- σε κσδὸ καὶ ζεμερόντετε κότ με τε βελάν' ε τί, δοτε ἵτε φαῖτδαρ νδε γυκτ: εδέ αὐ κα τ' ι θότε τε βελάτε, Ραχά, δοτε ἵτε φαῖτδαρ νδε βασκενδένιет: εδέ αὐ κα τ' ι θότε, Ι μάρε, δοτε ἵτε φαῖτδαρ περ νδε
- 23 γεχένε τε ζιάριτ. Νδε πρδφτδ πρᾶ δσρετίνε τένδε νδε θερόρετ, εδέ ατιέ κηῖτόνε, σε υτ-βελᾶ δίτδ' κᾶ κδνδρε
- 24 τέγε, λέρ' ατιέ δσρετίνε τένδε περ-πάρα θερόρεσε, εδέ σκό ε παχτόνδ με περπάρα μέτετ-βελᾶ, εδέ ατεχέρε σι
- 25 τε βίντδ διέρε δσρετίνε τένδε. Νδρέκδ σπέιτ με κδνδρε-γύκχεσινε τέντ, γερ σᾶ τε ἱεσδ μδ' δδε βάσκε με ατέ: σε κδνδρε-γύκχεσι μος τ' ἀπε νδονε-χέρε ν' δόρε τε γυκτᾶριτ, εδέ γυκτᾶρι τε ἐπ ν' δόρε τε σερβετόριτ,
- 26 ε δοτε χίδετδ νδε δδρκ. Με τε βερτέτε πο τε θέμ τυῖ, Νδκε δοτε δάλτδ ανδέῃ, γερτᾶ τε παγδαντδ ἀσπρεν' ε φδντῶιμε.
- 27 Δεγδατε σε δ ἔσττε θένε [τε μότηι-
- 28 μεβετ], «Μος κδρβερόντδ». Πό δνε πο δ θέμ ἱδβε, σε κσδὸ κα βε ρε γρδᾶ με δεσέριμ, ε κᾶ κδρβερδαρ'
- 29 ατέ νδε ζέμερε τε τί. Εδέ νδε τε σκανδαλίστε σῦρι ὕτ ι διάθτι, νδσίρ-ε ατέ ε χίδε πρέι τέγε: σεπσέ ἔσττε μίρε περ τυῖ τε χδμβάσε νε νγα τσόπατ' ε τρδπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε γίθε τρδπι ὕτ νδε γεχένε.
- 30 Εδέ νδε τε σκανδαλίστε δόρα ἵτε ε διάθτα, πρέγε ατέ, εδέ χίδε πρέι τέγε: σεπσέ ἔσττε με μίρε περ τυῖ τε χδμβάσε νε νγα τσόπατ' ε τρδπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε γίθε τρδπι ὕτ νδε γεχένε.
- 31 Εδέ ἔσττε θένε, σε αὐ κα τε λεσόνε γρδαν' ε τί, λέτ' ι ἀπε ασᾶῖ κάρτεν'

32 εἰς αὐτὴν διαζύγιον. Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, κάμνει αὐτὴν νὰ μοιχεύηται· καὶ ὅστις λάβῃ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, Μὴ ἐπιорκήσης, ἀλλὰ ἐκ-

34 σου. Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, νὰ μὴ ὁμώσητε μηδὲν· μήτε εἰς τὸν οὐρανὸν, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ·

35 μήτε εἰς τὴν γῆν, διότι εἶναι ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ

36 μεγάλου βασιλέως· μήτε εἰς τὴν κεφαλὴν σου νὰ ὁμώσης, διότι δὲν δύνασαι μίαν τρίχα νὰ κάμῃς λευκὴν ἢ

37 μέλαιναν. Ἀλλ' ἄς ᾔηται ὁ λόγος σας, Ναί, ναί· Οὐ, οὐ· τὸ δὲ πλεϊότερον τούτων εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

38 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Ὁφθαλμοὶ ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόν-

39 τος». Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, νὰ μὴ ἀντισταθῇτε πρὸς τὸν πονηρόν· ἀλλ' ὅστις σὲ ραπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν σου

40 σιαγὸνα, στρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλην· καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ κριθῇ μετὰ σοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὸν χιτῶνά σου, ἄφες εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἱμά-

41 τιον· καὶ ἂν σὲ ἀγγαρεύσῃ τις μίλιον

42 ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Εἰς τὸν ζητοῦντα παρὰ σοῦ διδῆ· καὶ τὸν θέλοντα νὰ δανεισθῇ ἀπὸ σοῦ μὴ ἀποστραφῇς.

43 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Θέλεις ἀγαπᾷ τὸν πλησίον σου», καὶ μισεῖ τὸν

44 ἐχθρόν σου. Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς μισοῦσι, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινες

32 ἐνδάρξεσθε. Πό θνε πο 8 θέμ j8βε, σε αὐ κα τε λεσόνε γρδαν' ε τι, βέτσ περ φιάλε κερβερίε, ε βέν ατέ τε κερβερόνε: εδέ αὐ κα τε μάρε γρδα τε νδάρε, κερβερόν.

33 Περσερί δεγῆατε σε 8 ἔστε θένε τε μότημιβετ, Μος βέντσ βέ με τε ρέμε, πό τ' ἀπτσ πράπα Ζότιτ

34 βέτ' ε τσα. Πό θνε πο 8 θέμ j8βε, τε μος βένι βέ φάρε: ας περ κίελινε,

35 σεπσέ ἔστε φρόν' ι Περενδίσε: ας περ δένε, σεπσέ ἔστε βένδι κα βέ κέμβετ' ε τία: ας περ Ιερδσαλίμνε, σεπσέ ἔστε κυτέτ ι μδερέτιτ μάθ:

36 ας περ κρύετ τάτ τε μος βέντσ βέ, σεπσέ νσχε μόντ τε βέντσ νέ

37 χίμε τε βάρδε α τε ζέζε. Πό λετε jέτε φιάλα j8αῖ, Πό, πό: Jό, jό: σεπσέ ε τέπερα ε κετύρεβε ἔστε νγα ι λίγ8.

38 Δεγῆατε σε ἔστε θένε, «Σὺ νδε βέντ τε σῦριτ, εδέ δέμπ νδε βέντ

39 τε δέμβιτ». Πό θνε πο 8 θέμ j8βε, τε μος ι διῖνι κένδρε τε λίγ8τ:

πό αὐ κα τε διέρε τυῖ νέ σ8πλάκε νόφ8λεσε σ' ατε σε διάθτεσε, κεθέ-ῖ

40 ατί εδέ τιάτρνε: εδέ αὐ κα δό τε γυκόνετε με τυῖ, ε τε μάρε κεμί-σνε τένδε, λέρ'-ι ατί εδέ ρόδνε:

41 εδέ αὐ κα τε μάρε ανγαρί τυῖ νέ

42 μίλ, έτσε δάσχε με ατέ δύ. Ἐπ-ι ατί κα λύπεν πρέι τέγε: εδέ μος ι κεθέ φιάλενε μδε-ν'-άνε ατί κα δό τε χ8χτετε πρέι τέγε.

43 Δεγῆατε σε ἔστε θένε, «Τε δ8ατ8 τε ἀφερμινε τέντ», εδέ τ' ι κέσ μερί

44 αρεμίκ8τ τέντ. Πό θνε πο 8 θέμ j8βε, Dόνι αρεμίκτε τ8αῖ, δεκόνι ατά κα 8 μαλεκόννε j8βε, βένι μίρε ατύρε κα 8 κάνε μερί j8βε, εδέ

σας βλάπτουσι καὶ σὰς κατατρέχουσι·
 45 διὰ νὰ γείνητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς σας
 τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διότι αὐτὸς
 ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονη-
 46 ροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δι-
 καίους καὶ ἀδίκους. Διότι ἐὰν ἀγαπή-
 σητε τοὺς ἀγαπῶντάς σας, ποῖον μι-
 47 σθὸν ἔχετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν κά-
 μνουσι τὸ αὐτό; Καὶ ἐὰν ἀσπασθῇτε
 τοὺς ἀδελφούς σας μόνον, τί περισσό-
 48 τέλειοι, καθὼς ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς εἶναι τέλειος.

1 ΚΕΦ. 6. Προσέχετε νὰ μὴ κάμνητε
 τὴν ἐλεημοσύνην σας ἔμπροσθεν τῶν
 ἀνθρώπων, διὰ νὰ βλέπησθε ὑπ' αὐτῶν·
 εἰ δὲ μὴ, δὲν ἔχετε μισθὸν πλησίον
 τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 2 Ὅταν λοιπὸν κάμνης ἐλεημοσύνην, μὴ
 σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, καθὼς κά-
 μνουσιν οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς συνα-
 γωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, διὰ νὰ δο-
 ξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς
 σὰς λέγω, ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν
 3 αὐτῶν. Ὅταν δὲ σὺ κάμνης ἐλεημο-
 σύνην, ἃς μὴ γνωρίσῃ ἡ ἀριστερά
 4 σου τί κάμνει ἡ δεξιὰ σου· διὰ νὰ
 ᾗναι ἡ ἐλεημοσύνη σου ἐν τῷ κρυπτῷ·
 καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ
 κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει σοὶ ἀνταποδώσει
 ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν προσεύχησαι, μὴ ἔσο ὡς
 οἱ ὑποκριταί· διότι ἀγαπῶσι νὰ προσ-
 εύχωνται ἱστάμενοι ἐν ταῖς συναγω-
 γαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλα-
 τειῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀν-
 6 θρώπους· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἔχου-
 σιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν· σὺ ὁμῶς,
 ὅταν προσεύχησαι, εἰσελθε εἰς τὸ
 ταμιεῖόν σου, καὶ, κλείσας τὴν θύραν
 σου, προσευχήθητι εἰς τὸν Πατέρα σου

φάλλι περ ατά κε 8 βένενε κέκ ε
 45 8 νδιέκενε j8βε. Κε τε βέχι τε
 δίτ' ε Άτιτ τ8αῖ κε ἔστε νδε κιέjet,
 σεπσέ αῦ βέν διέλιν' ε τί τε λίντνε
 μδι τε λίχ ε μδι τε μίρε, εδέ λεσόν
 σίνε μδι τε ἀρείτ' ε μδι τε στρέμβδρε.
 46 Σεπσέ νδε ἀάτῃ ατά κε 8 δ8ανε
 j8βε, τῶ φάρε πάγε κένι; ν8κε βένενε
 47 κετέ εδέ κ8μερχάρετε; Εδέ νδε
 περσενδέτῃ βέτεμε βελέζεριτε τ8αῖ,
 τῶ τέπερε βένι; ν8κε βένενε κεστ8
 48 εδέ κ8μερχάρετε; Βέχι πρᾶ j8 τε
 σόσδρε, σικ8νδρε Άτι j8αῖ κε ἔστε
 νδε κιέjet ἔστ' ι σόσδρε.

1 Κρεῖ 6. Σικόνι τε μος βένι ελεῖ-
 μοσίνενε τ8αῖ περπάρα νέρεζιῶ, κε
 τε σίχενι νγα ατά: σεπσέ νδε
 κόφτε, ν8κε κένι πάγε νγα Άτι j8αῖ
 2 κε ἔστε νδε κιέjet. Κ8ρ τε βέντῶ
 πρᾶ ελεῖμοσίνενε, μος βερσέλέντῶ
 περπάρα τέje, σικ8νδρε βένεν' υπο-
 κρίτεριτε νδεπερ σιναγογίτ' ε νδεπερ
 ὀδετ, κε τε λαβδ8ρόνενε νγα νέρε-
 ζιτε: με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε,
 σε ατά ε κάνε μάρε πάγεν' ε τύρε.
 3 Πό τί κ8ρ τε βέντῶ ελεῖμοσίνενε,
 λετε μος ε μάρε βέσ ε μένγερα jότε
 4 σε τῶ βέν ε διάθτα jότε: κε τε jέτε
 ελεῖμοσίνα jότε φσέχδραζι: εδέ
 υτ-άτε κε σέχ φσέχδραζι, αῦ δοτα
 σπαγ8άνε τυῖ φάκεζα.

5 Εδέ κ8ρ τε φάλετῶ, μος ἰj ποσί
 υποκρίτεριτε: σεπσέ ατά δ8ανε τε
 φάλνε τ8κε νδένδρε νδεπερ σινα-
 γογίτ' ε νδεπερ τσέπετ τε ρ8γαβετ, κε
 τε δ8κενε νγα νέρεζιτε: με τε βερ-
 τέτε πο 8 θέμ j8βε, σε ατά ε κάνε
 6 μάρε πάγεν' ε τύρε. Πό τί, κ8ρ τε
 φάλετῶ, χύρε νδε δόμετ τένδε, εδέ
 μβύλ ἀέρενε τένδε ε ι σφάλ τυτ-έτ

τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ
7 ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ. Ὅταν δὲ
προσεύχησθε, μὴ βαττολογήσητε, ὡς
οἱ ἔθνικοι· διότι νομίζουν ὅτι μὲ τὴν
πολυλογίαν αὐτῶν θέλουσιν εἰσακου-
8 σθῆ. Μὴ ὁμοιωθῆτε λοιπὸν μὲ αὐτούς·
διότι ἐξεύρει ὁ Πατήρ σας, τίνων ἔχε-
τε χρεῖαν, πρὶν σεῖς ζητήσητε παρ'
9 αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν προσεύχεσθε σεῖς,

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
10 ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ
βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά
σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς εἰς
12 ἡμᾶς σήμερον· καὶ συγχώρησον εἰς
ἡμᾶς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καθὼς καὶ
ἡμεῖς συγχωροῦμεν εἰς τοὺς ἁμαρτά-
13 νοντας εἰς ἡμᾶς· καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς
εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ἐλευθέρωσον ἡμᾶς
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι σοῦ εἶναι ἡ
βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν.

14 Διότι ἐὰν συγχωρήσητε εἰς τοὺς
ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, θέλει
συγχωρήσει καὶ εἰς ἐσᾶς ὁ Πατήρ σας
15 ὁ οὐράνιος. Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρή-
σητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσμα-
τα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατήρ σας θέλει
συγχωρήσει τὰ πταίσματά σας.

16 Καὶ ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε,
ὡς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί· διότι
ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ
νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι
νηστεύουσιν· ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
17 ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ
ὅμως, ὅταν νηστεύῃς, ἅλειψον τὴν
κεφαλὴν σου, καὶ νίψον τὸ πρόσωπόν
18 σου· διὰ νὰ μὴ φανῇς εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους ὅτι νηστεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν
Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ
Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
θέλει σοὶ ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

καὶ ἔσθε φθέχθραζι· ἐδέ υτ-άτε καὶ
σέχ φθέχθραζι, δοτα παγθάνε τυῖ
7 φάκεζα. Εδέ κερ τε φάλενι, μος θόνι
φιάλε τε τέπερα, ποσί γεντάρετε·
σεπσέ ατά κθιτόνενε σε με φιάλετ'
ε σθμα τε τύρε δοτε δεγόνενε.
8 Μος 8 γάνι πρᾶ ατύρε· σεπσέ Ἄτι
j8aῖ ε δί περ τῷ γῆ κένι νεβόξε,
9 περπάρα σε τε λύπνι πρέϊ ατί. Πό
j8 φάλι κεστῆ,

Ἄτι ύνε κα jε νδε κιέjet, σθέντε-
10 ρόπτ' έμερι ύτ: άρθτε μδερετερία
jότε: σθέφτε δασθρίμι ύτ, σι νδε
11 κιέλ, εδέ μδε δέτ: δθκενε τόνε τε
12 περδίτεσιμεν' έπ-να νέβε σότ: εδέ
φάλ-να φάjετε τόνα, σικθνδρε
εδέ νέβε 8α φάλμε φηιτόρεβετ τάνε:
13 εδέ μος να στιέρ νδε νγάσιε, πό
σπετό-να νγα ι λίγ8: σεπσέ jότια
έσθε μδερετερία ε φ8χία ε λαβδία
νδε jέτετ τε jέτεβετ: Αμίν.

14 Σεπσέ νδ' 8α φάλτῃ νέρεζεβετ
φάjετ' ε ατύρε, δοτ' 8α φάλε εδέ
15 j8βε Ἄτι j8aῖ κιελόρι. Πό νδε μος
8α φάλτῃ νέρεζεβετ φάjετ' ε ατύρε,
ας Ἄτι j8aῖ ν8κε δοτε φάλε φάjετε
τ8αjα.

16 Εδέ κερ τ' αγερόνι, μος βέχι τε
δρέρετε, ποσί ιποκρίτεριτε· σεπσέ
ατά πρίσνενε φάκετ' ε τύρε, κα τε δ8-
κενε νδερ νέρεζιτ σε αγερόνενε· με
τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε ατά
17 ε κάνε μάρε πάγεν' ε τύρε. Πό τί,
κερ τ' αγερόντῷ, λύει κρύετε τάτ,
18 εδέ λαῖ φάκετ' ε τ8α: κα τε μος
δ8κετῷ τε νέρεζιτ σε αγερόν, πό
τεκ υτ-άτε κα ἔσθε φθέχθραζι· εδέ
υτ-άτε κα σέχ φθέχθραζι, δοτα
παγθάνε τυῖ φάκεζα.

- 19 Μὴ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώληξ καὶ σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διατρύχουσιν· ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δὲν διατρύχουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. Ἐπειδὴ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδιά σας. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ καθαρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι φωτεινόν· ἐὰν ὅμως ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ πονηρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι σκοτεινόν. Ἐὰν λοιπὸν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ᾖ σκότος, τὸ σκότος πόσον;
- 24 Οὐδεὶς δύναται δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ· διότι ἢ τὸν ἓνα θέλει μισήσῃ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσῃ· ἢ εἰς τὸν ἓνα θέλει προσκολληθῇ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσῃ. Δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ Μαρμαρινῶν.
- 25 Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς ζωῆς σας, τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίνητε· μηδὲ περὶ τοῦ σώματός σας, τί νὰ ἐνδυσθῆτε. Δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τιμιώτερον τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· σεῖς δὲν εἰσθε πολὺ ἀνώτεροι αὐτῶν; Ἀλλὰ τίς ἀπὸ σᾶς μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ μίαν πῆχυν εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ; Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσι· δὲν κοπιᾶζουσιν, οὐδὲ κλώθουσι. Σᾶς λέγω ὅμως ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
- 19 Μὸς μὲν λῖθινι θεσάρῃ μὲν δὲτ περὶ ἵδ, ατιέ κ8 κρύμμι ἐδέ νδρύσκ8 ἰ πρίσ, ἐδέ ατιέ κ8 διέδεσιτε ρεμόνεν' 20 ἐδέ διέδενε: πό μὲν λῖθινι θεσάρῃ νδε χιέλ περ ἵδ, ατιέ κ8 ν8κ' ἰ πρίσ ας κρύμμι ας νδρύσκ, ἐδέ ατιέ κ8 διέδεσιτε ν8κε ρεμόνεν' ας διέδενε. 21 Σεπσέ τεκ ἔσσε θεσάρι ἵδαι, ατιέ 22 δοτε ἵετ ἐδέ ζέμερα ἵδαι Κανδίλ' ἰ τρέπιτ ἔσσε σῦρι: νδε κόφτε πρᾶ σε σῦρι ὕτ ἔστ' ἰ κεθιέλετε, γίθε 23 τρέπι ὕτ δοτε ἵετ' ἰ νδρίττμ: πό νδε κόφτε σε σῦρι ὕτ ἔστ' ἰ λίχ, γίθε τρέπι ὕτ δοτε ἵετ' ἰ ἔρετε. Νδε κόφτε πρᾶ σε δρίτα κε γένδετε τε τί ἔστ' ἔρεσίρε, ἔρεσίρα σᾶ ε μάδε δοτε ἵετ;
- 24 Ασέ σ' μέντ τ' 8 ἔερδένε δύ ζοτερίνβε: σεπσέ α νέριτ δοτ' ἰ κέτε μερί, ἐδέ τιάτρινε δοτα δόξε: α νέριτ δοτ' ἰ νγίτετε πράπα, ἐδέ τιάτεριτ δοτ' ἰ κεθένε κράχετε. Ν8κε μέντ τ' ἰ ἔερδένι Περενδίσε ἐδέ Μαρμρινῶν. 25 νάιτ. Περανδάι πο 8 θέμ ἵδβε, Μὸς μενδόνι περ ἵετενε τῆαι, τῶ τε χᾶνι α τῶ τε πίνι: ας περ τρέπινε τῆαι, τῶ τε βίσινι: α ν8κ' ἔσσε ἵετα μεν νδρίττμ, σε 8σῆμι, ἐδέ τρέπι σε τε βέσ8- 26 ριτε; Βεστρόνι ἔπέσετ' ε χιέλιτ, σε ν8κε μιδιέλενε, ας ν8κε κόρενε, ας ν8κε μιδιέδενε νδε γρδνᾶρε, ἐδέ Ἄτι ἵδαι χιελόρι ἰ 8σῆν: α ν8κε 27 νδᾶνι ἵδ μεν τέπερε σε ἁτά, Πό τσίλι νγα ἵδ τ8κε πάσ8ρε κ8δᾶς, μέντ τε ὅτένε νέ κ8τ νδε ὅτάτ 28 τε τί; Εδέ τῶ μενδόνι περ τε βέσ8ριτε; Βεστρόνι ἁῆλετ' ε ἁρεσε σι ρίτενε: ας μ8νδόνενε, ας ἀρέδενε. 29 Πό 8 θέμ ἵδβε, σε ας Σολομόνι με γίθε λαδᾶν' ε τί ν8κε κε βέσ8ρε

30 αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν τούτων. Ἄλλ' ἂν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύη οὕτω, δὲν θέλει ἐνδύσει πολλῶ μᾶλλον ἑσᾶς,

31 ὀλιγόπιστοι; Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν, λέγοντες, Τί νὰ φάγωμεν, ἢ τί νὰ πίνωμεν, ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν; Διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἐθνικοί· ἐπειδὴ ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος

32 ὅτι ἔχετε χρειαὴν πάντων τούτων. Ἀλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ταῦτα

34 πάντα θέλουσι σᾶς προστεθῇ. Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.

1 ΚΕΦ. Ζ'. Μὴ κρίνετε διὰ νὰ μὴ κριθῇτε· διότι μὲ ὁποῖαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθῇ· καὶ μὲ ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῇ εἰς ἑσᾶς.

3 Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν

4 παρατηρεῖς; Ἡ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, Ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλάριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῷ ἡ δοκὸς εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

5 Ὑποκριτά, ἐκβάλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρώς διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6 Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας· μηδὲ ρίψῃτε τοὺς μαργαρίτας σας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ στραφέντες σᾶς διασχίσωσιν.

7 Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῇ· ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὐρεῖ· κρούετε, καὶ

8 θέλει σᾶς ἀνοιχθῇ· διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει, καὶ

30 ποσὶ νῆ νγα κετό. Πό νδε κόφτε σε δᾶριν' ε ἀρεσε, κε σότ ἔσττε, ε νέσερε χίιδετ νδε φῆρε, Περενάια ε βέστ κεστῆ, ν8κε δοτ' 8 βέσττε j8βε

31 ὄ8με με τέπερε, ο δεσε-πάκε; Μος μενδόχι πᾶ, τ8κε θένε, Τῶ' τε χάμε, α τῶ' τε πίμε, α τῶ' τε βέστμε;

32 Σεπσέ γίθε κετό ι κερκόνενε κόμδετ: σεπσέ Ἄτι j8αῖ κιελόρι ε δί

33 σε κένι νεβόje περ γίθε κετό. Πό κερκόνι με περπάρα μδερετερίν' ε Περενάισε, εδέ ἀρεϊτέριν' ε ατί: εδέ κετό τε γίθα δοτ' 8 ὀτόνενε j8βε.

34 Μος μενδόχι πᾶ περ τε νέσερμενε: σεπσέ ε νέσερμεja δοτε κέτε μενδίμ περ πῆνετ' ε σάja: μjάφτ ἔσττε μδε δίτεν' ε κέκεja ε ασᾶι.

1 Κρεῖ 7. Μος γυκόνι, κε τε μος

2 γυκόνεني: σεπσέ με τῶ' φάρε γῦχι γυκόνι, δοτε γυκόνεني: εδέ με τῶ' φάρε μάτεσι μάτνι δοτ' 8α μάσνε περσερί.

3 Εδέ περσέ σικόν λεμίῶτενε κε ἔσττε νδε σῦτ τυτ-βελαῖ, εδέ τᾶνε κε

4 ἔσττε νδε σῦτ τέντ ν8κ' ε νδίεν; Α σί δοτ' ι θ8ατῶ τυτ-βελαῖ, Ἄετ νδσίερ λεμίῶτενε νγα σῦρι ὑτ, εδέ jά τᾶρι

5 τεκ ἔσττε νδε σῦτ τέντ; Ιποκρίτ, νδσίρ με περπάρα τᾶνε νγα σῦρι ὑτ, εδέ ατεχέρε δοτε ὀόχτῶ μίρε τε νδσιέρτῶ λεμίῶτενε νγα σῦρι τυτ-βελαῖ.

6 Μος ἐπνι γέν' ε ὀεντέρ8αρε κένβετ: ας μος χίθνι μαργαριτάρετ τ8αῖ περπάρα ἀέραβετ, σε μος ι ὀκέλνεν' ατά με κέμδετ' ε τύρε, εδέ παστᾶι κεθένεν' ε 8 ὀκέλνεν' εδέ j8βε.

7 Ἀύπνι, εδέ δοτ' 8 ἔπετε j8βε: κερκόνι, εδέ δοτε γένι: τροκολίνι,

8 εδέ δοτ' 8 χάπετε j8βε: σεπσέ κ8ῶδῶ κε λύπεν μέρ, εδέ αὐ κε κερκόν

- 9 εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῇ. Ἡ
 τίς ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ σᾶς, ὅστις,
 ἐὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτον, μή-
 πως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν λίθον;
- 10 Καὶ ἐὰν ζητήσῃ ὀψάριον, μήπως
 11 θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν; Ἐὰν
 λοιπὸν σεῖς, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρητε
 νὰ δίδητε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα
 σας, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν
 τοῖς οὐρανοῖς, θέλει δώσει ἀγαθὰ εἰς
- 12 τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ; Λοιπὸν
 πάντα ὅσα ἂν θέλητε νὰ κάμνωσιν εἰς
 ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ σεῖς κά-
 μνετε εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ
 νόμος καὶ οἱ προφῆται.
- 13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης·
 διότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη, καὶ εὐ-
 ρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν
 ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερ-
 14 χόμενοι δι' αὐτῆς. Ἐπειδὴ στενὴ
 εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς
 ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι
 εἶναι οἱ εὕρισκοντες αὐτήν.
- 15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπρο-
 φητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ἐσᾶς μὲν
 ἐνδύματα προβάτων, ἔσωθεν ὁμῶς εἴ-
 16 ναι λύκοι ἄρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν
 αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς· μήπο-
 τε συνάγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφύλια,
 17 ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; Οὕτω πᾶν
 δένδρον καλὸν κάμνει καλοὺς καρ-
 πούς· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον κάμνει
 18 κακοὺς καρπούς. Δὲν δύναται δένδρον
 καλὸν νὰ κάμνῃ καρπούς κακοὺς, οὐδὲ
 δένδρον σαπρὸν νὰ κάμνῃ καρπούς
 19 καλοὺς. Πᾶν δένδρον μὴ κάμνον καρ-
 πὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
 20 βάλλεται. Ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
 21 τῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς. Δὲν θέλει
 εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
 πᾶς ὁ λέγων πρὸς ἐμέ, Κύριε, Κύριε· ἀλλ'
 ὁ πράττων τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου
 22 τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πολλοὶ θέλουσιν
 εἰπεῖ πρὸς ἐμέ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
- γὲν, ἐδὲ αὐτὶ καὶ τροχολὶν δοτ' ἰγά-
 9 πετε. Α τοῖλι ἔστ' αὐ νερὶ νγα j8,
 νδε λύπτε ι διρι δ8κx, μος δοτ' ι
 10 ἀπε ατὶ γ8ρ; Εδὲ νδε λύπτε πέσx,
 11 μος δοτ' ι ἀπε ατὶ γάρπερ; Νδε
 κόφτε πρᾶ σε j8 κα jένι τε λίx, δίνι
 τ' 8 ἐπνι δένx τε μίρα δίjβετ τ8αῖ,
 σᾶ μῆ τέπερ' Ἄτι j8αῖ κα ἔσττε νδε
 χιέjετ, δοτ' 8 ἀπε τε μίρα ατύρε κα
 12 λύπενx νγα αὐ; Γίθx σᾶ τε δόνι
 πρᾶ τ' 8 δένενx j8βε νέρεζιτε, κεστ8
 βένι ἐδὲ j8 ατύρε: σεπσέ κύι ἔσττε
 νόμι ἐδὲ προφίτεριτε.
- 13 Χύνι νδεπερ δέρετ τε νγ8σττε:
 σεπσέ ε γέρε ἔσττε δέρα, ἐδὲ ε χάπετ'
 ἔστ' 8δα κα σπῖε νδε τε χέμδ8ριτε,
 ἐδὲ σ8μx βέτε jάν' ατά κα χύνενx
 14 νδεπερ ατέ. Σεπσέ ε νγ8σττε ἔσττε
 δέρα, ἐδὲ ε στρενγ8αρ' ἔστ' 8δα κα
 σπῖε νδε jέτετ, ἐδὲ τε πάxε jάν'
 ατά κα ε γένεν' ατέ.
- 15 Εδὲ ρ8χι νγα προφίτεριτ' ε ρέμ,
 τε τοῖλετε βίνενx τε j8 με τε βέ-
 σ8ρα δένσ, πό περδρένδα jάν' 8jx
 16 κα ρεμδένενx. Νγα πέμετ' ε τύρε
 δοτ' ι νίχνι ατά: σος μδελέδενx
 ρ8σ νγα δρίζατε, α φίx νγα μ8ρί-
 17 ζατε; Κεστ8 τ8' δό δρ8j' ε μίρε
 βέν πέμx τε μίρα: πό δρ8j' ε δόβετε
 18 βέν πέμx τε λίγα. Δρ8j' ε μίρε
 σ' μ8ντ τε βένx πέμx τε λίγα, ας
 δρ8j' ε δόβετε τε βένx πέμx τε
 19 μίρα. Τ8' δό δρ8 κα σ' βέν πέμx τε
 μίρε, κεπ8τετ' ε χίδετε νδε ζιάρ.
 20 Περανδάῖ νγα πέμετ' ε ατύρε δοτ' ι
 21 νίχνι ατά. Ν8xε δοτε χύνx νδε μδε-
 ρετεριτ τε χιέjεβετ κ8σδό κα με θότε,
 Ζότ, Ζότ: πό αὐ κα βέν δασ8ρίμιν' ε
 22 τιμ-έτ κα ἔσττε νδε χιέjετ. Σ8μx
 βέτε δοτε με θόνx νδ' ατέδίτε, Ζότ,

- Κύριε, Κύριε, δὲν προσφητεύσαμεν ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξεβάλομεν δαιμόνια, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκάμομεν θαύματα πολλά; Καὶ τότε θέλω ὁμολογήσει πρὸς αὐτοὺς, "Ὅτι ποτὲ δὲν σὰς ἐγνώρισα φεύγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
- 23 24 Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ κάμνει αὐτοὺς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν μὲ ἄνδρα φρόνιμον, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν
- 25 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦτο θεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέ-
- 26 τραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ μὴ κάμνων αὐτοὺς, θέλει ὁμοιωθῇ μὲ ἄνδρα μωρὸν, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
- 27 ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦτο ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη·
- 28 "Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήττοντο οἱ ὄχλοι
- 29 διὰ τὴν διδασχὴν αὐτοῦ. Διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Κεφ. ἡ.

- 1 "ὍΤΕ δὲ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἡκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί.
- 2 Καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν, λέγων. Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ
- 3 μὲ καθαρίσῃς. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς, ἤγγισεν αὐτὸν, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ
- 4 λέπρα αὐτοῦ. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πρόσεχε μὴ εἴπῃς τοῦτο εἰς μηδένα· ἀλλ' ὕπαγε, δεῖξον σεαυτὸν

- Ζότ, ν8κε προφίτέπσεμ μδ' ἐμεριτ τέντ, εδὲ μδ' ἐμεριτ τέντ νδσ8αρεμ διάj, εδὲ μδ' ἐμεριτ τέντ δέμ σ8με τ8σ8άίρα; Πό ατεχέρε8 δοτ' 8 ρεφέν ατύρε, Σε κ8ρε ν8κ' 8 κάμ νόχ8ρε j8βε: ἰκνι πρέι μέjε j8 κ8 κένι π8-ν8αρε πασδερίνε.
- 23 24 Κ8σ8άό πρᾶ κ8 δεγόν κετό φιάλετ' ε μία, εδὲ ι βέν ατό, δοτα γᾶν ατέ με νέ νερί τε μέντ8ιμ κ8 νδερτ8ῖ στεπίν' ε τί μδι σκέμπ τε γ8ριτ:
- 25 εδὲ ρᾶ σί8, ε έρδε λ8μερατε, ε φρύνε έρερατε, εδὲ 8περπόκνε πας ασᾶι στεπίε, πό ν8κ' 8ρεζ8α: σεπσέ ἴσ8τε θεμελ8σ8ρε μδι σκέμπτ τε γ8ριτ.
- 26 Πό κ8σ8άό κ8 δεγόν κετό φιάλετ' ε μία, εδὲ ν8κ' ι βέν, δοτ' ι γᾶνε νέ νερί8 τε μάρε, κ8 νδερτ8ῖ στεπίν' ε
- 27 τί μδι ρέρετ: εδὲ ρᾶ σί8, ε έρδε λ8μερατε, ε φρύνε έρερατε, εδὲ 8περπόκνε πας ασᾶι στεπίε, εδὲ 8ρεζ8α: εδὲ τε ρεζ8αριτ' ε ασᾶι ἴσ8τε τε μάθ
- 28 Εδὲ Jισ8ῖ κ8ρ μ8αρ8ῖ κετό φιάλε, γένδεjα τμερόνε8ινε περ μεσίμιν' ε
- 29 ατί. Σεπσέ ι μεσόντε ατά σικ8ρ σε τε κίσ8τε π8στέτ, εδὲ jό σι σκρό-νεσιτε.

Κρεῖ 8.

- 1 Εδὲ αὐ κ8ρ σ8ρίτι νγα μάλι, ι βᾶνε πρᾶπα σ8με γένδεjε.
- 2 Εδὲ jά τεκ έρδι νέ ι κρομόσ8ρ' ε ι 8φᾶλ ατί, τ8κε θένε, Ζότ, νδε δᾶτ8,
- 3 μόντ τε με κερόντ8. Εδὲ Jισ8ῖ νγάτι δόρενε, εδὲ επρέκ8, τ8κε θένε, D8α, κερόν8. Εδὲ περνέχέρε ι 8κερ8α
- 4 κρόμα. Εδὲ Jισ8ῖ ι θότ' ατί, Σικό μος ι θ8ατ8 νδονέιτ: πό σκό ε δεφτέ

εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

- 5 Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν [ὁ Ἰησοῦς] εἰς Καπερναοῦμ, προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἑκατόνταρχος, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Κύριε, ὁ δοῦλός μου κεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θέλω θεραπεύσει αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε, Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ θέλει ἰατρευθῇ ὁ δοῦλός μου. Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω πρὸς τοῦτον, Ὑπαγε, καὶ ὑπάγει· καὶ πρὸς ἄλλον, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ πρὸς τὸν δοῦλόν μου, Κάμε τοῦτο, καὶ κάμνει. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας, Ἀληθῶς σὰς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ
- 41 Ἰσραὴλ εὔρον τοσαύτην πίστιν. Σὰς λέγω δὲ, ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθει ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ θέλουσι καθίσει μετὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
- 42 οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θέλουσιν ἐκβληθῇ εἰς τὸ σκότος τὸ ὑψώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τρυγμὸς τῶν ὁδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον, Ὑπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ἄς γείνη εἰς σέ. Καὶ ἰατρεύθη ὁ δοῦλος αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
- 14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου, εἶδε τὴν πενθεράν αὐτοῦ κατὰκοιτον καὶ πάσχουσιν πυρετόν.
- 15 Καὶ ἐπίασε τὴν χειρὰ αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἐσηκώθη καὶ ὑπηρετεῖ αὐτούς.

βέτεχενε τένας τε πρίφτι, ἐδὲ ὀπιέρε δρετίνε καὶ καὶ δρεδρεδρε Μοϊσί8, περ μαρτιρί μδ' ατά.

- 5 Ἐδὲ [Ἰισθῖ] κερ χύρι νδε Καπερνα8μ, ι ἐρδι περάνε νῆ δρεδερ-κίνδε8ς, 6 τ8κε λ8τ8ρ' ατί, ε τ8κε θένε, Ζότ, 7 σερδετόρι ἰμ δέργετε νδε στεπίτ 8 λόχ, ε μ8νδόνετε κέχ. Ἐδὲ Ἰισθῖ ι θότ' ατί, 9νε δοτε βίν ε δοτα 8 σερόν. Ἐδὲ δρεδερ-κίνδε8σι 8περγέχ ε θά, Ζότ, ν8κε jáμ ι ζότι τε με χύντ8 νδενε στρέχετ: πό θ8αῖ βέτεμε νῆ φιάλε, ἐδὲ σερδετόρι ἰμ 9 δοτε σερόνετε. Σεπσέ ἐδὲ 8νε jáμ νῆ νερι νδεν' 8ρεδρε, ἐδὲ κάμ νδενε βέτεχενε τίμε 8στέτόρε: ἐδὲ ι θέμ κετί, Σκό, ἐδὲ βέτε: ἐδὲ τιάτεριτ, Ἐja, ἐδὲ βιέν: ἐδὲ σερδετόριτ τίμ, 10 Βέj κετέ, ἐδὲ ε βέν. Ἐδὲ Ἰισθῖ κερ δεγδῖ 8τ8δ8ίτ, ε 8 θά ατύρε κα ι βίνινε πράπα, Μέ τε βερτέτε 8 θέμ j8βε, σε ας νδε Ἰσραὴλ ν8κε κάμ 11 γέτ8ρε κάκε βέσε. Ἐδὲ πο 8 θέμ j8βε, σε σ8με βέτε δοτε βίνενε νγα τε λίνδ8ριτ' ε νγα τε περενδ8ρε8τ' ε κιέλιτ, ἐδὲ δοτε ρίνε νδε μεσάλε βάτκε με Ἀβραάμινε, ε με Ἰσαάκ8ν' ε με Ἰακώβινε νδε μδερετερίτ τε κιέjεβετ: πό τε βίjt' ε μδερετερίσε 12 δοτε χίδενε νδ' ερεσίρετ τε περjάστεμε: ατιέ x8 δοτε jέτε τε χάρετ' 13 ε τε κερτσελίτ8ριτ' ε δέμδεβετ. Ἐδὲ Ἰισθῖ ι θά δρεδερ-κίνδε8σιτ, Σκό, ἐδὲ τ' 8δέφτε σικ8νδρε μδεσόβε: ἐδὲ σερδετόρι ατί 8σερδ8 κα μδ' ατέ χέρε.
- 14 Ἐδὲ Ἰισθῖ κερ ἐρδι νδε στεπίτ τε Πιέτριτ, πᾶ τε βιέχερ8ν' ε ατί τε 15 πο δέργεῖ νδε8ρ έθε. Ἐδὲ ε ζ8ρι ατέ περ δόρε, ἐδὲ ε λᾶν' έθετε: ἐδὲ αjό 8νγρίτ ε 8 σερδέντε ατύρε.

- 16 Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἐσπέρα, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα με λόγον, καὶ πάντα τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσε· διὰ τὴν πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν».
- 17 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ ἑαυτὸν, προσέταξε τὴν ἀναχωρήσασιν εἰς τὸ πέραν.
- 18 Καὶ πλησιάσας εἰς γραμματεῦς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, θέλω σοὶ ἀκολουθήσει ὅπου ἂν ὑπάγῃς. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν.
- 21 Ἄλλος δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον καὶ νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.
- 22 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
- 23 Καὶ ἰδού, τρικυμία μεγάλη ἔγεινεν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον ἐσχεπάζετο ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκοιμᾶτο. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξύπνισαν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, χανόμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Διὰ τί εἰσθε δειλοί, ὀλιγόπιστοι; Τότε σηκωθείς ἐπέτιμησε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ὅποιος εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτόν!
- 24 Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπῆντησαν
- 16 Εἰς σὺν γρύς, ἡ πρῶν' αὐτῷ ὁδῷ τῇ διαλόσῃ: ἐδὲ αὐτὸν νὰ σὸρι φρούματ' ἐνδύρα με φιάλε, ἐδὲ ὁδῷ γίθ' αὐτὰ
- 17 καὶ κίσινε κέκ: καὶ τῇ μὲν ὁδῷ τῇ ἑστῇ θένε νγα προφίτι Ἰσαΐ, καὶ θότε, «Αὐτὸς μὲν σε μὲν δατῇ τὸνα, ἐδὲ μὲν δατῇ λέν γάτατε».
- 18 Εἰς Ἰησοῦ καὶ πᾶς ὁδῷ γένεσε περπᾶρα βέτεχεσε τί, ὁδῷ καὶ τῇ ὁδῷ περπᾶρα.
- 19 Εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 20 καὶ καὶ τῇ βέτε. Εἰς Ἰησοῦ ἡ ὁδῷ αὐτῷ, Δέ λπερατῇ καὶ ὁδῷ περπᾶρα, ἐδὲ ὁδῷ περπᾶρα εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 21 Πασταί ἡν τῇ περπᾶρα νγα νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 22 Πό Ἰησοῦ ἡ ὁδῷ αὐτῷ, Ἐἰς πᾶς μὲν, ἐδὲ λένε τῇ βέτεχεσε τῇ καὶ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 23 Εἰς καὶ ὁδῷ περπᾶρα νγα νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 24 πᾶς νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 25 πό αὐτὸν φλίντε. Εἰς νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 26 καὶ ὁδῷ περπᾶρα νγα νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 27 Εἰς νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα
- 28 Εἰς αὐτὸν καὶ ὁδῷ περπᾶρα νγα νὰ σὸρι φρούματ' εἰς ἡν ὁδῷ περπᾶρα

αὐτὸν δύο δαιμονιζόμενοι, ἐξερχόμενοι
 ἐκ τῶν μνημείων, ἄγριοι καθ' ὑπερβο-
 λήν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ περάσῃ
 29 διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ, ἔκρα-
 ξαν, λέγοντες, Τί εἶναι μεταξύ ἡμῶν
 καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἤλθες
 ἐδῶ πρὸ καιροῦ νὰ μᾶς βασανίσῃς;
 30 Ἦτο δὲ μακράν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοί-
 31 ρων πολλῶν βοσκομένη. Καὶ οἱ δαίμο-
 νες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Ἐάν
 μᾶς ἐκβάλῃς, ἐπίτρεψον εἰς ἡμᾶς νὰ
 ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοί-
 32 ρων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε.
 Καὶ ἐκεῖνοι ἐξελθόντες ὑπῆγαν εἰς τὴν
 ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε
 πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ
 κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέ-
 33 θανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες
 ἔφυγον, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν
 ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαι-
 34 μονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις
 ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ
 ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μετα-
 βῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. 9'.

1 ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέ-
 ρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.
 2 Καὶ ἰδοὺ, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πα-
 ραλυτικὸν κείμενον ἐπὶ κλίνης· καὶ
 ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν,
 εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν, Θάρρει,
 τέκνον· συγκεχωρημέναι εἶναι εἰς σὲ
 3 αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδοὺ, τινὲς ἐκ
 τῶν γραμματέων εἶπον καθ' ἑαυτοὺς,
 4 Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
 τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε, Διὰ
 τί σεῖς διαλογίζεσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
 5 καρδίαις σας; Διότι τί εἶναι εὐκο-
 λώτερον, νὰ εἴπω, Συγκεχωρημέναι
 εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἴπω,
 6 Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει; ἀλλὰ διὰ
 νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ

περπάρα αὐτῷ τῷ διαλόσῃς ἀλλῇ νγα
 βάρετε, φόρτ τῷ ἐγερῇ, κάκε σᾶ
 σ' μόντ τῷ σκόντε νερὶ περάνε ασᾶι
 29 ὅδε. Εδέ ἰά τεκ δερτίτνε τκε θενε,
 Τῷ κε με νῆ εδέ τί, ο Ἰισῷ, ἰδῖρ' ἰ
 Περενάσις; ἐρδε κετῷ περπάρα κόχῃσε
 30 κε τῷ νᾶ μ.σδόντῷ; Εδέ λάρκ ατύρε
 ἰῷτε νῆ τῷρμ' ε μάδε ἀέραῷ τκε
 31 κ.σλότρε. Εδέ διάτ' ἰ λῷτεσῖν' ατί,
 ε ἰ θῷσινε, Νδε νᾶ ν.σιέρτῷ κε κετῷ,
 λῆ-νᾶ τῷ σκῷίμε νδε τῷρμετ τῷ δέ-
 32 ραβετ. Εδε αὐ 8 θά ατύρε, Σκόνι.
 Εδέ ατά δ.σάλνε ε.σ.κ.σ.ν.ε νδε τῷρμετ
 τῷ δέ.ρ.α.βετ: εδέ ἰά γίθῃ τῷρμ' ε
 ἀέραβετ τεκ 8τῷ νγα γρεμίνα,
 ε ράνε νδε δῆτ, εδέ νγῷρθνε νδε.ρ
 33 ὅ.ε.ρατ. Εδέ δαρίντε ἰκνε ε ἐρθνε νδε
 κ.υ.τέτ, ε δάνε ζῆ περ τῷ γίθα, εδέ
 34 περ π.δ.ν.ετ τῷ διαλόσ.ρε.βετ. Εδέ ἰά
 γίθῃ κ.υ.τέτ.τε δ.ό.λι περπάρα Ἰισῷτ:
 εδέ κ.σ.ρ. π.άν' ατέ, ἰ 8λ.σ.τνε ατί κε
 τῷ ἀλλῇ νγα σινῷρετ' ε ατύρε.

Κρεῖ 9.

1 Εδέ αὐ σι χύρι νδε λ.δ.ν.δ.ρετ 8χῷθ
 περτέ.τ, ε ἐρ.δι νδε κ.υ.τέτ τῷ τί.
 2 Εδέ ἰά τεκ ἰ π.δ.ν.ε νῆ 8λ.ό.κ ἀέρ-
 γ.σ.ρε μ.δι ὅ.τ.ράτ: εδέ Ἰισῷ σι πᾶ
 δέ.σ.ε.ν' ε ατύρε, ἰ θά 8λ.ό.γ.σ.τ, Μέρ
 ζέ.με.ρε, ο δῖρ: τῷ ἰ.άνε φ.ά.λ.σ.ρε φ.ά-
 3 ἰ.έτ' ε τ.σ.α. Εδέ ἰά τ.σ.ά νγα ὅ.κ.ρ.όνε-
 σ.ι.τε τῷ θ.άνε με βέ.τε.χ.εν' ε τύρε,
 4 σε Κ.ύ.ι πο β.λ.α.σ.φ.ι.μῖ.ς. Εδέ Ἰισῷ σι
 πᾶ με.ν.ά.ί.μετ' ε ατύρε, θά, Περ.σέ
 με.ν.ά.ό.χ.ι ἰ.δ. π.δ.ν.ε.ρα τῷ λῖ.γα νδε.ρ
 5 ζέ.με.ρατ τ.σ.α.ἰ.α; Σε.π.σέ τῷ ἔ.ῷ.τε μῆ
 κ.ο.λ.ά.ι τῷ θέ.μ, Τ' 8φ.ά.λ.νε φ.ά.ἰ.ετ' ε
 τ.σ.α: ἀ.πό τῷ θέ.μ, Νγ.ρέ.8 ε ἔ.τ.σ.ε;
 6 Πό κε τ.α δ.ί.ν.ι σε ἰ δῖρ' ἰ ν.ε.ρί.σ.τ κᾶ

- Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ
 συγχωρῇ ἁμαρτίας, (τότε λέγει πρὸς
 τὸν παραλυτικόν,) Ἐγερθεῖς, στήκωσον
 τὴν κλίνην σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν
 7 οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεῖς, ἀνεχώρησεν
 8 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ
 ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν
 Θεόν, ὅστις ἔδωκε τοιαύτην ἐξουσίαν
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους.
- 9 Καὶ διαβαίνων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν,
 εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὸ τε-
 λώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέ-
 γει πρὸς αὐτόν, Ἀκολούθει μοι. Καὶ
 10 σηκωθείς ἠκολούθησεν αὐτόν. Καὶ ἐνῶ
 ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ,
 ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
 ἐλθόντες συνεκάθηντο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ
 11 καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες
 οἱ Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς τοὺς μαθη-
 τὰς αὐτοῦ, Διὰ τί ὁ διδάσκαλός σας
 τρώγει μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
 12 τῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπε
 πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἰα-
 τροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχον-
 13 τες. Ὑπάγετε δὲ καὶ μάθετε τί εἶναι,
 «Ἐλεον θέλω, καὶ οὐχὶ θυσίαν.» διότι
 δὲν ἤλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους,
 ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν,
- 14 Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτόν οἱ μα-
 θηταὶ τοῦ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί
 ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν
 15 πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου δὲν νη-
 στεύουσι; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ
 Ἰησοῦς, Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ
 νυμφῶνος νὰ πενθῶσιν, ἐνόσφῃ εἶναι
 μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος; θέλουσιν ὅμως
 16 ἐλθεῖ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐ-
 τῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νη-
 στεύσει. Καὶ οὐδεὶς βάλλει ἐπὶ ῥῶαγμα
 ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν·
 17 διότι ἀφαιρεῖ τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ
 ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ γίνεται σχίσμα
 χειρότερον. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον
- πρὸς τὸ μῆκος, (ατε-
 χέρε ἰθὺς ὁ λόγος,) Νγρέε εἰ μὲρ μδε
 κράχε ὁ τράτινε τέντ, εδε ἔτσε νδε ὅτε-
 7 πίτ τένδε. Εδέ αὐ ὁ νγρίτ εἰ βάτε νδε
 8 ὅτε πίτ τε τί. Εδέ γένδεja κερ πάνε
 8 τσδάλινε, εδέ λαδδάνε Περενδίνε,
 κε 8 δά νέρεζετ τε τίλε πρὸς τέτ.
- 9 Εδέ τκε σκδάρε Jισδῖ ανδῆj, πᾶ
 νῆ νερὶ κε θδχεῖ Ματθέ, τκε νδέ-
 νρε νδε κερμέρκ: εδέ ἰ θότε, Ἐja
 πας μέje. Εδέ αὐ ὁ νγρίτ εἰ βάτε
 10 πας. Εδέ κερ πο ρίντε νδε μεσάλε
 νδε ὅτε πί, jά τεκ ἐρθνε ὅςμε κερ-
 μερκάρε ε φαϊτόρε, εδέ ρίνινε νδε
 μεσάλε δάσκε με Jισδνε εδέ με
 11 νδσένεσιτ' ε ατί. Εδέ Φαρισέντε
 κερ πάνε, 8 θάνε νδσένεσεβετ ατί,
 Περσέ μεσόνεσι jδαι χᾶ δάσκε
 12 με κερμερκάρε ε με φαϊτόρε; Πό
 Jισδῖ κερ δεγδοῖ 8 θά ατύρε, Ατά
 κε jάνε τε σενδόσε σ' κάνε νεβόje
 περ μίεκες, πό ατά κε κάνε κέκ.
- 13 Εδέ σκόνι ε νδσένι τσ' ἔστε, «Dδa
 περδελίμ, ε jό κερδάν»: σεπσέ σ' κάμ
 ἀρδδρε τε θερέε τε δρεῖτε νδε πενδλίμ,
 πό φαϊτόρε.
- 14 Ατεχέρε βίννε τεκ αὐ νδσένεσιτ'
 ε Jοάννιτ, ε ἰ θόνε, Περσέ νά εδέ
 Φαρισέντ' ἀγερόϊμε ὅςμε, πό νδσένε-
 15 σιτ' ε τ8 ν8κ' ἀγερόννε; Εδέ Jισδῖ
 8 θά ατύρε, Σος μ8ντ τε μδάννε
 ζῖ διέλμτ' ε ὅτεπίσε δένδερίτ γερ
 σᾶ τε jέτε δένδερί δάσκε με ατά;
 πό δοτε βίννε δίτ, κερ τε χίκετε
 δένδερί νγα ατά, εδέ ατεχέρε δοτ'
 16 ἀγερόννε. Εδέ ασνδονέ ν8κε βῆ
 ἀρνε πελχδρε τε ρῆ μδε ρόδε τε
 βιέτερε: σεπσέ κέκ τε μδδδ8ριτ' ε
 ασᾶῖ νγα ρόδεja, εδέ τε γρίσ8ριτε
 17 δένετε με τε κέκ. Εδέ ας ν8κε βένε

εἰς ἀσχοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, σχίζονται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθειρόνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσχοὺς νέους, καὶ ἀμφοτέρω διατηροῦνται.

18 Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἰδοὺ, ἄρχων τις ἐλθὼν προσεκύνει αὐτόν, λέγων, "Οτι ἡ θυγάτηρ μου ἐτελεύτησε πρὸ ὀλίγου· ἀλλὰ ἐλθέ καὶ βάλε τὴν χειρὰ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ θέλει ζήσῃ. Καὶ σηκωθείς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτόν, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, πλησιάσασα ὀπισθεν, ἥγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Διότι ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, Ἐὰν μόνον ἐγγίσω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, θέλω σωθῆ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε, Θάρρει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητάς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀναχωρεῖτε· διότι δὲν ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ κοιμᾶται. 24 Καὶ κατεγέλων αὐτόν. "Οτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐπίασε τὴν χειρὰ αὐτῆς· καὶ ἐσηκώθη τὸ κοράσιον. 26 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27 Καὶ ἐνῷ ἀνεχώρει ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἠκολούθησαν αὐτὸν δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν οἱ τυφλοί, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι νὰ κάμω τοῦτο; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύριε. Τότε ἥγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-

τέρει τε ρε νδε κατσεκε τε βιετερε: σεπσε νδε βεντσινε, κατσεκετε τσινε, εδε βερα αερδετε, εδε κατσεκετε χσμδασενε: πο βενε βερε τε ρε νδε κατσεκε τε ρι, εδε κστδ ρδχενε τε αυια.

18 Τε πο 8 φλίστε αὐ ατύρε κετό, ιά τεκ έρδι νέ ι πάρε, εδε ι φάλει ατί, τκε θένε, Σε ιμε-βίξε βάιχ νδαστί: πό έια ε βερε δόρενε τένδε 19 μδι ατέ, εδε δοτε ρόνε. Εδε Ιισδῖ σνγρίτ ε βάτε πράπα ατί, βάσχε με νδσένεσιτ' ε ατί.

20 Εδε ιά νε γρδα κε ι ρίθτε γάκ νγα βέτεχεια δυ-μδε-δίετε βιέτ, σαφρδα πράπα, ε πρέκ8 τσέπιν' ε 21 ρόβεσ' ατί Σεπσε θόσσε με βέτεχεν' ε σάι, σε Βέτεμε νδε πρέκτσα 22 ρόβεν' ε ατί, δοτε σερόνεμ. Εδε Ιισδῖ κρδκεθύε, ε πᾶ ατέ, θά, Κί, ζέμερε, ο βίξε: βεσα jóτε τε σπετῶ. Εδε γρδαα σπετῶι κε μδ' ατέ χέρε.

23 Εδε Ιισδῖ πασσί έρδι νδε σσεπίτ τε πάριτ, εδε πᾶ ατά κε 8 δίνινε φύειετ, εδε γένδεγενε τκε βερε 24 γέμε, 8 θότ' ατύρε, Ἰκνι: σεπσε βάσζεα σ' κα βδέκρε, πό πο φλῆ. 25 Πό ατά ε περχέσνιν' ατέ. Εδε γένδεασι δσαλ ιάσσε, χύρι εδε εζρι 26 περ δόρε: εδε βάσζεα σνγρίτ. Εδε κύι ζε δόλι νδεπερ γίθ' ατέ δε.

27 Εδε Ιισδῖ τκε ικ8ρ' ανδεj, ιβάνε πράπα αὐ τε βέρδρε, τκε κλίθρ' ε τκε θένε, Περαλέ-να, ο δίρ' ι 28 Δαβιδιτ. Εδε αὐ κρ έρδι νδε σσεπίτ, ι έρνε περάν' ατί τε βέρδριτε, εδε Ιισδῖ 8 θότ' ατύρε, Μδεσόνι σε μόντ τα βέν κετέ ενε; Ατά ι θόν' 29 ατί, Πό, Ζότ. Ατεχέρε πρέκ8 σϋτ' ε

- τῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν σας ἄς
 30 γείνη εἰς ἑσᾶς. Καὶ ἠνοίχθησαν αὐ-
 τῶν οἱ ὀφθαλμοί. Προσέταξε δὲ αὐτοὺς
 ἐντόνως ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Προσέχετε
 31 ἄς μὴ ἐξεύρη τοῦτο μηδεὶς. Ἀλλ' ἐ-
 κεῖνοι ἐξεληθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν
 ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.
- 32 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐξήρχοντο, ἰδοὺ, ἔφε-
 ραν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον κωφὸν δαι-
 33 μονιζόμενον. Καὶ ἀφοῦ ἐξεβλήθη τὸ
 δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ
 ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, "Οτι
 ποτὲ δὲν ἐφάνη τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραήλ.
 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Διὰ τοῦ ἄρ-
 χοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
 δαιμόνια.
- 35 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς πό-
 λεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων
 ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κυρύτ-
 των τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
 θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
 36 ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ. Ἰδὼν δὲ τοὺς
 ὄχλους, εὐσπλαγχνίσθη δι' αὐτούς, διότι
 ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐσκορπισμένοι ὡς
 37 πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε
 λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ὁ
 μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργатаи
 38 ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύ-
 ριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστείλῃ
 ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ι'.—ια'.

- 1 ΚΑΙ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μα-
 θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξου-
 σίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
 νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτά, καὶ νὰ θεραπεύ-
 ωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν.
- 2 Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀπο-
 στόλων εἶναι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων
 ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ

- ατύρεβε, τσκε θένε, Πας βέσεσε τσαῖ
 30 σδέφτε μδε j8. Εδέ σχάπνε σῦτ' ε
 ατύρεβε: εδέ Jισ8ῖ ι ποροσίτι ατά
 στρηνγ8αρ8ιμ, τσκε θένε, Σικόνι μος
 31 τα μάρε βέσῶ νερί κετέ. Πό ατά ποσᾶ
 δ8αλνε δάνε ζε περ ατέ νδεπερ γίθ'
 ατέ δε.
- 32 Εδέ ατά κ8ρ πο δίλινε, jά τεκ
 ι π88ν' ατί νέ νερί σ8ρθ τε δια-
 33 λόσ8ρε. Εδέ διαῖλι σι σνδσ8αρ, φόλι
 σ8ρδι: εδέ γένδεjα στ88αδίτνε, τσκε
 θένε, Σε κ8ρε νδονεχέρε ν8κ' ἐσ8ε
 34 πάρε κε8τ8 νδε Ισραῖλ. Πό Φαρι-
 σέντε θόσινε, σε Με άνε τε πάριτ
 διάjβετ νδσίερ διάjτε.
- 35 Εδέ Jισ8ῖ σκόντε περκάρκ γίθε
 κ8τέτεβετ ε κρυε-φ8άτεραβετ, τσκε
 μεσ8αρε νδεπερ σιναγογίτ τ' ατύρε,
 εδέ τσκε λετσίτ8ρ' σνγίλιν' ε μδε-
 ρετερίσε, εδέ τσκε σερ8αρε τσ' δό
 σεμ8νδε ε τσ' δό λενγάτε νδε
 36 γένδεjετ. Εδέ κ8ρ πᾶ γένδεjενε, ι
 σδέμπ περ ατά, σεπσέ ίσινε λόδ8ρ'
 ε περνάρε ποσί δέντε κε σ' κάνε
 37 δαρί. Ατεχέρε 8 θότε νδσένεσεβετ
 τί, Τέ κόρετ' ἐσ8ε σ8με, πό π8νε-
 38 τόρετε jάνε τε πάκε: λ8τ8νι πᾶ τε
 ζότιτ τε κόριτ, κε τε νδσιέρε
 π8νετόρε περ τε κόρετ τε τί,

Κρεῖ 10—11.

- 1 Εδέ σι θίρι τε δυ-μδε-δίετε
 νδσένεσιτ' ε τί, 8 δά ατύρε π8στέτ
 περμ8ί φρύματ' ε νδύρα, κε τ' ι
 νδσιέρεν' ατό, εδέ τε σερόνενε τσ' δό
 σεμ8νδε ε τσ' δό λενγάτε.
- 2 Εδέ έμερατ' ε τε δυ-μδε-δίετ'
 Αποστόjβετ jάνε κετά: ι πάρι Σιμόνι
 κε θ8χετε Πιέτρε, εδέ Ανδρέ8 ι

- ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτούς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ὑπάγητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσελθῆτε· ὑπάγετε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ.
7 Καὶ ὑπάγοντες κηρύττετε λέγοντες, Ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, [νεκροὺς ἐγείρετε], δαιμόνια ἐκβάλλετε, ὡρεὰν ἐλάβετε, ὡρεὰν δότε. Μὴ ἔχετε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας σας· μὴ σακκίον διὰ τὴν ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιός τῆς τροφῆς αὐτοῦ.
41 Εἰς ὅποίαν δὲ πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε τίς ἐστὶν ἄξιός ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκεῖ μείνατε ἕως οὗ ἐξέλθῃτε.
12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, χαιρετήσατε αὐτήν. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ οἰκία ᾖ ἁγία, ἃς ἔλθῃ ἡ εἰρήνη σας ἐπ' αὐτήν. ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾖ ἁγία, ἡ εἰ-
14 ρήνη σας ἃς ἐπιστρέψῃ εἰς ἐσᾶς. Καὶ ὅστις δὲν σᾶς δεχθῇ, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας.
15 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

- βελᾱϊ ατῖ: Ιακὸβι ι βῆρι Ζεβεδέεστ,
3 εδέ Ιοάννι ι βελᾱϊ ατῖ: Φιλίππι, εδέ Βαρθολομέε: Θομαῖ, εδέ Ματθέ κμερχάρι: Ιακὸβι ι βῆρι Αλφέεστ, εδέ Λεββέε κε κχῖῖαῖτι περμυδιέμερε
4 Θαδδέ: Σιμόν Κανανίτι, εδέ Ιῦδε Ισκαριότι, αὐ κε ε τραθητῶι ατέ.
5 Κετὰ τε αὐ-μδε-διετε δεργῶι Ιι-σῶι, πασσί ι ποροσίτι ατά, τκε θένε, Μος ὁκόνι μδ' ὅδε γεντάρεσ, εδέ μοςχύνι νδε κυτέτ Σαμαρίτεσ:
6 πό με τέπερε ὁκόνι νδεπερ δέντ τε
7 χδμδρα τε ὅτεπίσε Ισραῖλιτ. Εδέ τκε βάτρε, λετσίτνι τκε θένε, Σε σαφρδα μδερετερί' ε κίεγεβετ.
8 Ξερόνι τε σεμδρε, κερόνι τε κρομό-σρε, [νγάλνι τε βδέκρε,] νδσίρνι διάχ: δρετῖ μδαρτε, δρετῖ ἐπνι.
9 Μος κίνι ἄρ, ας αργέντ, ας ράμε
10 νδεπερ βρέζατ τῶαῖ, Μος κίνι τράστε μδ' ὅδε, ας αὐ ρόδε, ας κεπτσε, ας στάπ: σεπσέ πνετόρι ε βεγέν σῶκίμιν' ε τί.
11 Εδέ μδε τῶ' δό κυτέτ α κρουε-φῶάτ κε τε χύνι, βεσγόνι τσίλι ἐστ' ι βε-
12 γέτρε νδ' ατέ: εδέ τίτνι ατιέ γερ
13 σᾶ τε δίλνι. Εδέ κερ τε χύνι νδε ὅτεπίτ, περσενδέτνι ατέ. Εδέ νδε κόφτε ὅτεπία ε βεγέτρε, πακτίμι ῖῖαῖ λετε βίνε μδ' ατέ: πό νδε μος κόφτε ε βελέτρε, πακτίμι ῖῖαῖ κκε-
14 θέφτε μδε ῖῖ. Εδέ αὐ κε τε μος κ πρέσε ῖῖβε, ας τε μος δεγόνε φιάλετε τῶαῖ, κερ τε δίλνι πρέι ασᾱι ὅτεπία, α πρέι ατῖ κυτέτι, ὁκνέννι πλῆχχριν' ε κέμδεβετ τῶαῖ.
15 Με τε βερτέτε πο κ θέμ ῖῖβε, σε Με ι κερδάρσιμ δοτε γέτε μενδίμι μδε δε τε Σοδόμδεβετ ε τε Γομόρρεβετ νδε αῖτε τε γύκίτ, σε μδ' ατέ κυτέτ.

16 Ἰδοὺ, ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὡς πρό-
βατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε λοιπὸν
φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀπλοῖ ὡς αἱ
17 περιστέραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων· διότι θέλουσι σᾶς παραδώ-
σει εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν θέλουσι σᾶς μαστιγώσαι.
18 καὶ ἐνώπιον ἔτι ἡγεμόνων καὶ βασι-
λέων θέλετε φερθῆ ἕνεκεν ἐμοῦ, πρὸς
μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ἔθνη.

19 Ὅταν δὲ σᾶς παραδίδωσι, μὴ μερι-
μνήσητε πῶς, ἢ τί θέλετε λαλήσει·
διότι θέλει σᾶς δοθῆ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
20 τί πρέπει νὰ λαλήσητε. Ἐπειδὴ σεῖς
δὲν εἴσθε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα
τοῦ Πατρὸς σας, τὸ ὁποῖον λαλεῖ ἐν
21 ὑμῖν. Θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀ-
δελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον·
καὶ θέλουσιν ἐπαναστῆ τέκνα κατὰ γο-
νέων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς.
22 Καὶ θέλετε εἶσθαι μισοῦμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπο-
μείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῆ.
23 Ὅταν δὲ σᾶς διώκωσιν ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· διότι
ἀληθῶς σᾶς λέγω, Δὲν θέλετε τελειώ-
σει τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως οὗ
ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Δὲν εἶναι μαθητῆς ἀνώτερος τοῦ δι-
δασκάλου, οὐδὲ δοῦλος ἀνώτερος τοῦ
25 κυρίου αὐτοῦ. Ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὸν
μαθητὴν νὰ γείνη ὡς ὁ διδάσκαλος αὐ-
τοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ.
Ἐὰν τὸν οἰκοδεσπότην ὠνόμασαν Βε-
ελζεβούλ, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιαχοὺς
26 αὐτοῦ; Μὴ φοβηθῆτε λοιπὸν αὐτούς·
διότι δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον,
τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῆ· καὶ
κρυπτὸν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γνωσθῆ.
27 Ὅτι σᾶς λέγω ἐν τῷ σκότει, εἴπατε

16 Ἰὰ τε πο 8 ἀεργὸν ἔνε j8θε ποσί
δέν νδε μέσ τε ἔjκερετ: δέχι πρᾶ
τε ἔρτε ποσί γαρπίντε, εδέ τε δ8τε
17 ποσί πελδμδατε. Εδέ ρ8χι νγα νέρε-
ζιτε: σεπσέ δοτ' 8 ἀπενε j8θε νδε
δ8αρ νδεπερ δα8κε-νδένιε, εδέ
δοτ' 8 ράχενε νδεπερ σιναγογίτ τε
18 τύρε: εδέ δοτ' 8 νδσιέρνε j8θε περ
π8νε τίμε περπάρα τε πάρεσ ε
περπάρα μδερέτερισ, περ μαρτιρί
19 μδ' ατά εδέ μδε κόμδετ. Πό κ8ρ
τ' 8 ἀπενε j8θε νδερ δ8αρ, μος κίνι
κ8jdές σε κύσ, α σε σί δοτε
φλίσνι: σεπσέ δοτ' 8 έπετε j8θε
νδ' ατέ όρε τσ' δοτε φλίσνι.
20 Σεπσέ ν8κε jένι j8 ατά κε φλίσνι,
πό Φρϋμ' ε Άτιτ τ8αῖ κε φλέτ
21 νδερ j8. Εδέ βελαῖ δοτ' άπε ν' δόρε
τε βελάνε περ τε βράρε, εδέ ι άτι
τε δίρε: εδέ δίjτε δοτε νγρένε κρύε
κ8νδρε περίνδεβετ, ε δοτ' ι βράσνε.
22 Εδέ δοτ' 8 κένε μερί j8θε τε γίθε
περ έμερινε τίμ: εδέ αύ κε τε δ8-
ρόνε γερ νδε φ8ντ, κύι δοτε σπε-
23 τόνε. Πό κ8ρ τ' 8 νδιέκνε j8θε νγα
κύι κυτέτ, ίκνι μδε τιάτρινε: σεπσέ με
τε βερτέτε πο 8 θέμ j8θε, σε Ν8κε
δοτ' ι μδαρόνι κυτέτετ' ε Ισραίλιτ,
γερσᾶ τε βίνε ι δίρ' ι νέριστ.

24 Ν8κ' έῖτε νδσένεσι περμδί με-
σόνεσινε, ας σερδετόρι περμδί τε
25 ζόνε. Μjάφτ έῖτε περ νδσένεσινε τε
δένετε σι μεσόνεσι τί, εδέ σερδε-
τόρι σι ι ζότι. Νδε κόφτε σε τε
ζόν' ε στεπίσε ε κj8αῖτνε Βεελζεβδλ,
26 σᾶ με σδμε στεπιάκσιτ' ε τί; Μος
ι κίνι φρίκε πρᾶ ατά: σεπσέ ν8κ'
έῖτε γέ ε μδ8λ8αρε κε ν8κε δοτε
σδ8λόνετε: εδέ γέ ε φσέχ8ρε κε
27 ν8κε δοτε δίχετε. Ατέ κε πο 8 θέμ

- ἐν τῷ φωτί· καὶ ὅ,τι ἀκούετε εἰς τὸ ὦτίον, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.
- 28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυνάμενων νὰ ἀποκτείνωσι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα νὰ ἀπολέσῃ ἐν τῇ γέννησι.
- 29 Δύο στρουθία δὲν πωλοῦνται δι' ἐν ἀσάριον; καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν δὲν θέλει πέσει ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ θελήματος τοῦ Πατρὸς σας. Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τριχες τῆς κεφαλῆς εἶναι πᾶσαι ἡριθμημέναι. Μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· πολλῶν
- 31 στρουθίων διαφέρετε σεῖς. Πᾶς λοιπὸν ὅστις με ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ὁμολογήσῃ καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- 33 Ὅστις δὲ με ἀρνηθῇ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ἀρνηθῇ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ θάλω εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· δὲν ἦλθον νὰ θάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Διότι ἦλθον νὰ διαχωρίσω ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου θέλουσιν εἶσθαι οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
- 37 Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ· καὶ ὅστις ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. Καὶ ὅστις δὲν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. Ὅστις εὕρῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι' ἐμέ, θέλει εὐρεῖ αὐτήν.
- 40 Ὅστις δέχεται ἐσᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν ἄ-

- 28 τενι περμυδί ὅτεπιτ. Εἰς μὲς κίνι φρίκε νγα ατά κε βράσενε τρῶπινε, ε ὅπρίτινε σ' μόντ τα βράσενε: πό κίνι φρίκε με ὅδμε νγα αὐ κε μόντ τε χσμυβάσε νδε γεχένε
- 29 εἰς ὅπρίτινε εἰς τρῶπινε. Ν8κε ὅτι-τενε αὐ ζόκ περ νε ἀσπρε; πό νε νγα ατά ν8κε δοτε διέρε με δετ,
- 30 πα ὅρδερν' ε Ἄτιτ τῶαῖ. Πό j8βε εἰς γίθε κίμετ' ε κρέσε jάνε ν8με-
- 31 ρῶρε. Μος κίνι φρίκε πῶ: σεπσέ j8
- 32 νδᾶνι νγα ὅδμε ζόκ. Κ8σδὸ πῶ κε τε με ρεφένε περπᾶρα νέρεζεβετ,
- 33 εἰς δνε δοτα ρεφέν ατέ περπᾶρα τιμ-έτι κε ἔστε νδε κίεjet. Πό κ8σ τε με μοχόνε περπᾶρα νέρεζεβετ, δοτα μοχόν εἰς δν' ατέ περπᾶρα τιμ-έτι κε ἔστε νδε κίεjet.
- 34 Μος κ8jτόνι σε κάμ ἄρδ8ρε τε βε πακτίμ μ8ι δετ: σ' κάμ ἄρδ8ρε
- 35 τε βε πακτίμ, πό θίκε. Σεπσέ κάμ ἄρδ8ρε τε νδᾶν νέρίνε κ8νδρε τ' έτ,
- 36 εἰς δίjenε κ8νδρε σ' έμεσε, εἰς νε-σενε κ8νδρε σε διέχε8ρεσε. Εἰς αρε-μίχτ' ε νέρί8τ δοτε jένε ὅτεπιάκεσιτ'
- 37 ε τί. Αὐ κε δὸ τ' άνε α τ' έμενε με τέπερε σε μ8α, ν8κ' έστ' ι βεjέ-τρ8ρε περ μ8α: εἰς αὐ κε δὸ διρ ε δίjenε με τέπερε σε μ8α, ν8κ' έστ' ι βεjέτρ8ρε περ μ8α.
- 38 Εἰς αὐ κε ν8κε μέρ κρύκιν' ε τί, ε ν8κε διέν πας μέje, ν8κ' έστ' ι βεjέτρ8ρε περ μ8α. Αὐ κε γέτι jέτεν' ετί, δοτα χσμυβάσε: εἰς αὐ κε τε χσμυβάσε jέτεν' ε τί περ π8νε τίμε, δοτα γένε ατέ.
- 40 Αὐ κε 8 πρέτ j8βε, με κᾶ πρί-τρ8ρε μ8α: εἰς αὐ κε με πρέτ μ8α,

41 ποστείλαντά με. Ὁ δεχόμενος προφή-
την εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προ-
φήτου θέλει λάβει· καὶ ὁ δεχόμενος
42 καίου θίλει λάβει. Καὶ ὅστις ποτίσῃ
ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον μό-
νον ψυχροῦ ὕδατος εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν
μισθὸν αὐτοῦ.

1 ΚΕΦ. ΙΑ'. Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ
Ἰησοῦς διατάττων εἰς τοὺς δώδεκα μα-
θητάς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, διὰ νὰ
διδάσκῃ καὶ νὰ κηρύττῃ ἐν ταῖς πό-
λεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δε-
σμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἔπεμ-
3 ψε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ
4 ἄλλον προσδοκῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Ὑπάγετε καὶ
ἀπαγγεῖλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅσα
5 ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέ-
πουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ
καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νε-
κροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελί-
6 ζονται. Καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἀνεχώρουν, ἤρχησεν
ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους
περὶ τοῦ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν
ἐρημον νὰ ἴδῃτε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
8 σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ
ἴδῃτε; ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ
ἱμάτια; ἰδοὺ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες
ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εὐρί-
9 σκονται. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἴδῃτε;
προφήτην; ναί, σᾶς λέγω, καὶ περισ-
10 σότερον προφήτου· διότι οὗτος εἶναι
περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον,
«Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν

καὶ πρίτῃρ' αὐτῆς καὶ με καὶ ἀεργάρε
41 μᾶ. Αὐτὴ καὶ πρέτ προφίτ μδ' ἐμερε
προφίτι, δοτε μάρε πάγε προφίτι:
εδέ αὐτὴ καὶ πρέτ τε ἀρέϊτε μδ' ἐμερε
τε ἀρέϊτι, δοτε μάρε πάγε τε ἀρέϊτι.
42 Εδέ αὐτὴ καὶ τ'ι ἀπε νῆ κᾶπε ὅγε τε
φτόχετε νδονῆριτ νγα κετὰ τε
βέγγεϊτε βέτεμε μδ' ἐμερε νδσένεσι,
με τε βερτέτε πο 8 θέμ jᾶβε, σε
ν8κε δοτε χ8μβάσε πάγεν' ε τί.

1 Κρεῖ 11. Εδέ Jισδῖ κ8ρ μδαρῶι
τ8κε ποροσίτρε τε du-μδ-διετε
νδσένεσιτ' ε τί, ἰκ8 ανδῆj, καὶ τε
μεσόνε ε τε λετσίσε νδεπερ κυτέ-
τετ τ' ατύρε.

2 Εδέ Joάννι κ8ρ δεγῶι πᾶνερατ' ε
Κρίῶτιτ νδε δᾶργ8τ, δεργῶι δύ νγα
3 νδσένεσιτ' ε τί, ε ι θά ατί, Τί jῆ
αὐτὴ καὶ καπερ τ' ἀρδ8ρε, ἀπὸ πρέσμε
4 τιάτερε; Εδέ Jισδῖ 8περγέκ ε 8 θά
ατύρε, Σκόνι ε ἐπνι ζῆ Joάννιτ περ
5 ατό καὶ δεγόνι ε σίχνι. Τε βέρδ8ρε
σῶχενε, ε τῶάλα ἐτσένεγε: τε κρο-
μός8ρε κερόνεγε, ε σ8ρδα δεγόνεγε:
τε βδέκ8ρε νγάλενε, ε τε βοδέγεβετ
6 8 ρεφένετ' 8νγίλι. Εδέ ι λᾶμ8ρ' ἐστ'
αὐτὴ καὶ τε μος σκανδαλίσετε μδε
μᾶ.

7 Εδέ κετὰ τε πο σκόνινε, Jισδῖ ζ8ρι
τ'ι θότε γένδεjεσε περ Joάννινε,
Τῶ' δᾶαλτε τε βίνι ρῆ νδε σκρετε-
τίρετ; καλάμ καὶ τᾶνδετε νγα ἐρα;
8 Πό τῶ' δᾶαλτε τε σίχνι; νερί βέ-
σ8ρε με ρόδε τε βᾶτα; jά ατά καὶ
κάνε βέσ8ρε ρόδε τε βᾶτα, τε jάνε
9 νδεπερ ὅτεπίατ τε μδερέτερετ. Πό
τῶ' δᾶαλτε τε σίχνι; προφίτ; με τε
βερτέτε πο 8 θέμ jᾶβε, εδέ με
10 τέπερε σε προφίτ: σεπσέ κύϊῆστ' αὐ
καὶ ἐστῇ σκρᾶρε περ ατέ, «Jά 8νε

- μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου,» Ἀληθῶς σὰς λέγω, μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ὑπὸ γυναικῶν δὲν ἡγέρθη μεγαλύτερος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· πλὴν ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, εἶναι μεγαλύτερος αὐτοῦ.
- 12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως τοῦ νῦν, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασταὶ ἀρ-
- 13 πάζουσιν αὐτήν. Διότι πάντες οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προε-
- 14 φήτευσαν. Καὶ ἂν θέλητε νὰ δεχθῆτε τοῦτο, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἡλίας, ὅστις
- 15 ἔμελλε νὰ ἔλθῃ. Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ
- 16 ἀκούῃ, ὡς ἀκούῃ. Ἀλλὰ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; εἶναι ὁμοία μὲ παιδάρια καθήμενα ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ φωνάζοντα πρὸς τοὺς συντρόφους
- 17 αὐτῶν, καὶ λέγοντα, Αὐλὸν σὰς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σὰς ἐθρη-
- 18 νωδῆσαμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης μῆτε τρώγων, μῆτε πίνων· καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει.
- 19 Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.
- 20 Τότε ἤρχισε νὰ ὀνειδίζῃ τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἔγειναν τὰ πλεיותרὰ θαύματα
- 21 αὐτοῦ, διότι δὲν μετενόησαν. Οὐαὶ εἰς σέ, Χοραζὶν, οὐαὶ εἰς σέ, Βηθσαϊδάν, διότι, ἐὰν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν ὑμῖν ἐγίνοντο ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι, πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανοήσῃ ἐν σάκ-
- 22 κῳ καὶ σποδῷ. Πλὴν σὰς λέγω, εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἢ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρί-

- τε ἀεργὸν ἐνγέλινε τίμ περπάρᾳ φάχεσε σ'άτε, αὐ δοτε νδρέχε
- 11 8δενε τένας περπάρᾳ τέγε». Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε Nδε μέστ ατύρεβε χε κάνε λίνδσρε πρέϊ γρᾶσ ν8κ' ἔστε νγρίτσρε μῆ ι μάθ σε Joάνν παγεζόρι: πό μῆ ι βόγελι νδε μδερετερίτ τε χιέγεβετ ἔστε μῆ ι μάθ
- 12 σε αὐ. Εδέ χε νγα δίτ' ε Joάνν παγεζόριτ γερ νδαστί, μδερετερί' ε χιέγεβετ νδσιτόνετε, εδέ ατά χε νδσι-
- 13 τόνεν' ε ρεμβένεν' ατέ. Σεπσέ γίθε προφίτεριτ' εδέ νόμι προφίτέπσνε
- 14 γερ μδε δίτε τε Joάννιτ. Εδέ νδε δόνι τα πρίσνι κετέ φιάλε, αὐ ἔστ'
- 15 Ιλία, χε κίσθε περ τ' ἀρδσρε. Αὐ χε κᾶ βέσσε τε δεγόνε, λετε δεγόνε.
- 16 Πό με σέ τα περγᾶν κετέ δρές; ι γᾶν τσδναβετ βέγελε χε ρίνε νδεπερ τρέγετ, εδέ 8 θερέσενε σόκεβετ τύρε,
- 17 ε θόνε, 8 ρᾶμ φύελιτ, εδέ ν8κε κερδσύετε: 8 βῆμ βάξε, εδέ ν8κε κῆάτε. Σεπσέ ἐρδι Joάννι χε ας χάντε, ας πίντε: εδέ θόνε, σε Kᾶ
- 19 διάλινε. Ἐρδι ι δίρ' ι νερίστ τ8κε νγρέν' ε τ8κε πίρε: ε θόνε, Jά νερί χάμες ε βερε-πίρες, μίκ8 ι κ8μερ-χάρεβετ ε ι φαjtόρεβετ. Εδέ δόλι ε ἀρείτε διτ8ρία νγα δίjt' ε σαί.
- 20 Ατεχέρε ζ8ρι τε κερτόνε ατό κυ-τέτετε, μδε τε τσίλατ' 8δένε τσ8-δίτ' ε σδμα τ' ατί, σεπσέ ν8κ'
- 21 8πενδ8ανε: Μιέρι τί Χοραζίν, μιέρι τί Βιθσαϊδάν: σεπσέ τσ8δίτε χε jάνε βέρε νδερ j8, νδ' ἴσινε βέρε νδε Τύρε ε νδε Σιδόνε, χε κ8ρε δοτε ἴσινε πενδ8αρε νδε θές ε νδε χί.
- 22 Βέτσ πο 8 θέμ j8βε, σε νδε Τύρε ε νδε Σιδόνε μῆ ι δ8ρδαρσῖμ δοτε jέτε μ8νδίμι νδε δίτε τε γύχιτ, σε

- 23 σεως, παρὰ εἰς ἐσᾶς. Καὶ σύ, Καπερ-
ναοῦμ, ἡ ὑψωθεῖσα ἕως τοῦ οὐρανοῦ,
θέλεις καταβιβασθῇ ἕως ἄδου· διότι, ἐάν
τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν σοὶ ἐγίνοντο
ἐν Σοδόμοις, ἤθελον μείνει μέχρι τῆς
24 σήμερον. Πλὴν σᾶς λέγω, ὅτι εἰς τὴν
γῆν τῶν Σοδόμων ἐλαφροτέρα θέλει
εἶσθαι ἢ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
παρὰ εἰς σέ.
- 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε, Δοξάζω σε, Πάτερ, Κύ-
ριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέ-
κρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν,
26 καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νήπια. Ναί,
ὦ Πάτερ, διότι οὕτως ἔγεινεν ἀρεστὸν
ἐμπροσθέν σου.
- 27 Πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμέ ἀπὸ τοῦ
Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸν
Υἱόν, εἰμὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέ-
ρα γινώσκει τις, εἰμὴ ὁ Υἱός, καὶ εἰς
ὅντινα θέλῃ ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ
αὐτόν.
- 28 Ἐλθετε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶν-
τες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω
29 σᾶς ἀναπαύσει. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου
ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· διότι
πρᾶος εἶμαι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν·
καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς
30 ψυχαῖς ὑμῶν. Διότι ὁ ζυγός μου εἶναι
καλός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν.
- 23 μδε j8. Εδέ τί Καπερναάμ, καὶ jε
νγρίτρε λάρτ γερ μδε χιέλτ, δοτε
σδρέτῳ γερ νδε χάδε: σεπσέ κετή
τῳδᾶι καὶ jάνε δέρε τε τί, νδε
δένεσινε νδε Σοδόμμε, κίσινε περ τε
μδέτρε γερ μδε αἷτε τε σότμε.
24 Βέτῳ πο 8 θέμ j8βε, σε μδε δέ τε
Σοδόμμεβετ με ι δσρᾶρσιμ δοτε
jέτε μδνᾶίμ νδε αἷτε τε γύχίτ, σε
μδε τυῖ.
- 25 Νδ' ατέ κόχε Jισθῖ σπεργέχ ε θά,
Τε λαβδσρόν τυῖ, ο Ἄτε, Ζότ ι
χιέλιτ εδέ ι δέστ, σε σα φτέχε
κετό πόνε τε αἷτρεβετ ε τε μέντ-
σιμεβετ, εδέ σα σδσλόβε από φόσ-
26 νεβετ. Πό, ο Ἄτε, σεπσέ κεστῳ
σπελκύε περπάρα τέje.
- 27 Τε γίθα μ'δδάνε ν' δόρε νγαμ-άτε:
εδέ ασνδονέ ν8κ' ε νέχ δίρινε, βέτῳ
Ἄτι: εδέ ας Ἄτεν' ε νέχ νερί, βέτῳ
δίρι, εδέ αῦ, τε τσίλιτ τε δόje ι
δίρι τ' ια σδσλόνε.
- 28 Ἐjανι τεκ ὄνε γίθε σᾶ jένι τε
λόδσρ' ε τε νγαρχᾶρε, εδέ ὄνε
29 δοτ' 8 πρεν j8βε. Νγρίνι σγέδνε
τίμε μδε κάφετ τᾶι, εδέ νδσένι πρέι
μέje: σε jάμ ι δῶτε, εδέ ι ὄνγετε
νδε ζέμερετ: εδέ δοτε γένι τε
30 πρέjτρε νδε σπέρτερατ τᾶι. Σεπσέ
σγέδα ἰμε ἔστ' ε μίρε, εδέ δᾶρα
ἰμε ἔστ' ε λέχτε.

Κεφ. ιβ'.

- 1 ἘΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύετο ὁ
Ἰησοῦς διὰ τῶν σπαρτῶν ἐν σαββάτῳ·
οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπεινάσαν, καὶ
ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσιν ἀστάχια καὶ
2 νὰ τρώωσιν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες,
εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί

Κρεῖ 12.

- 1 Νδ' ατέ κόχε Jισθῖ σκόντε νδεπερ
τε μδιέλα περ αἷτε τε σῆτῆνασ:
εδέ νδσένεσεβετ τί 8 ἐρδι σρί, εδέ
ζόνε τε σκόκινε κάλεζα, ε τε χάνε.
2 Εδέ Φαρισέντε κσρ πάνε ι θάν' ατί,
Jά νδσένεσιτ' ε τῳ τε δένεν' ατέ

σου πράττουσιν ὅτι δὲν συγχωρεῖται
 3 νὰ πράττηται τὸ σάββατον. Ὁ δὲ εἶπε
 πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε τί ἔ-
 πραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς
 4 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγε τοὺς
 ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους
 δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς αὐτὸν νὰ
 φάγῃ, οὔτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, εἰμὴ
 5 εἰς τοὺς ἱερεῖς μόνους; Ἡ δὲν ἀνε-
 γνώσατε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν ταῖς σάβ-
 βασιν οἱ ἱερεῖς βεβηλόνουσι τὸ σάβ-
 βατον ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶναι ἁθῶοι;
 6 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ἐδὼ εἶναι μεγαλή-
 7 τερος τοῦ ἱεροῦ. Ἐὰν ὁμῶς ἐγνωρίζετε
 τί εἶναι, «Ἐλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυ-
 σίαν,» δὲν ἠθέλετε καταδικάσει τοὺς
 8 ἁθῶους. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν
 10 συναγωγὴν αὐτῶν. Καὶ ἰδού, ἦτο ἄν-
 θρωπος ἔχων τὴν χειρὰ ξηράν· καὶ
 ἠρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Συγχωρεῖ-
 ται τάχα νὰ θεραπεύῃ τις ἐν τῷ σαβ-
 βάτῳ; διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.
 11 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τίς ἄνθρω-
 πος ἀπὸ σᾶς θέλει εἶσθαι, ὅστις ἔχων
 πρόβατον ἓν, ἐὰν τοῦτο πέσῃ ἐν
 τῷ σαββάτῳ εἰς λάκκον, δὲν θέλει
 12 πιᾶσει καὶ σηκώσει αὐτό; πόσον λοι-
 πὸν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου! ὥστε
 συγχωρεῖται ἐν τῷ σαββάτῳ νὰ ἀγα-
 13 θοποιῇ τις. Τότε λέγει πρὸς τὸν ἄν-
 θρωπον, Ἐκτεινον τὴν χειρὰ σου. Καὶ
 ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς
 14 ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξεληθόντες,
 συνεβουλεύθησαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ
 ἀπολέσωσιν αὐτόν.

15 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς νοήσας, ἀνεχώρησεν
 ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν ὄχλοι

καὶ νῆκ' ἔστ' ε ἰδὲσε τα βένενε περ
 3 τε σετάνε Πό αὐ 8 θά ατύρε, Ν8κε
 'κένι κενά8αρε τῷ βέρι Δαβίδι, κ8ρ ι
 ἐρδι 8ρίατὶ ἐδέ ατύρε καὶ ἰσινε βάσκα
 4 με ατέ; κύσ χῦρι νδε ὅτεπίτ τε
 Περενάισε, ἐδέ χένγρι β8κετ' ε
 παραβένεξεσε, καὶ ἀτό ν8κ' ἰσπε ε
 ἰδὲσε τ' ι χᾶξε αὐ, ας ατά καὶ ἰσινε
 βάσκα με ατέ, πό πρίφτεριτε βέτεμε;
 5 Από ν8κε κένι κενά8αρε νδε νόμτ,
 σε περ δίτε τε σετάνασ πρίφτεριτε
 πεγέρινε τε σετάνε νδε χιερότετ,
 6 ἐδέ јάνε τε πα-φᾶξε; Εδέ πο 8 θέμ
 ј8βε, σε κετ8 ἔσπε νέ με ι μάθ σε
 7 χιερόρεја. Εδέ τ' α κίσιτε δίτ8ρε
 τῷ ἔσπε, «D8α περδελίμ, ε јό κ8ρ-
 βάν», ν8κε δοτ' ι κίσιτ βέρε φαј-
 8 τόρε τε πα-φᾶξετε. Σεπσέ ι δίρ' ι
 νερι8т ἔστ' ιζότι [εδέ] σε σετάνεξε.

9 Εδέ си ік8 андѣј, ἐрди νде си-
 10 нагоγйт τ' ατύρε. Εδέ јά тек ἰσπε
 νέ νери ка кісπε дорене τε θаре:
 ἐδέ ε пуетне атѣ, т8ке θένε,
 Nd' ἔστ' ε ἰδὲσε τε σερόνε νери πεр
 τε сеτѣна; ка та перφлїснιν' атѣ.
 11 Εδέ αὐ 8 θά ατύρε, Тсілї νери νга
 ј8 доте јѣт' αὐ, ка доте кѣте νέ
 дѣле, ἐδέ νде рѣнте кејό νде грόπε
 πεр діте τε сетѣнас, ν8ке дота
 12 зѣре е та νгрѣре атѣ; Сѧ ме тѣπεре
 прѧ νдѧν νери8 νга дѣлеја! перан-
 дѧї ἔστ' ε ἰδὲσε τε βένε мїре νери8
 13 πεр τε сетѣна. Атеχѣре ι θόте νε-
 рі8т, Стрї дорене тѣнде. Εδέ αὐ е
 стрїти, ἐδέ 8дѣ е сѣндόсѣ поси
 14 тіатѣра. Пό Фарисѣнтѣ д8алне е
 бѣне кесілѣ к8ндѣре атї, ка та
 прїсѣνε.

15 Пό Јисѣї си е κ8πεтѣї ік8 андѣј:
 ἐδέ ι бѧне пас атї сѣме јѣндеје,

- πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάν-
 16 τας. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ἀ-
 17 στηρῶς διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν.
 18 διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
 τοῦ προφήτου, λέγοντος, κ' Ἰδοὺ ὁ δοῦ-
 λός μου, τὸν ὁποῖον ἔκλεξα, ὁ ἀγαπη-
 τός μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ψυχὴ μου
 εὐηρεστήθη· θέλω θέσει τὸ Πνεῦμα μου
 ἐπ' αὐτόν, καὶ θέλει ἐξαγγεῖλαι κρίσιν
 19 εἰς τὰ ἔθνη. Δὲν θέλει ἀντιλογησέ-
 σθαι, οὐδὲ κραυγάζει· οὐδὲ θέλει ἀκούσει τις
 τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς πλατείαις.
 20 Κάλυμνον συντετριμμένον δὲν θέλει θλά-
 σαι, καὶ λινάριον καπνίζον δὲν θέλει
 σθεῖσαι, ἕως οὗ ἐκφέρῃ εἰς νίκην τὴν
 21 κρίσιν. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ θέ-
 λουσιν ἐλπίσει τὰ ἔθνη.»
- 22 Τότε ἐφέρθη πρὸς αὐτόν δαιμονιζό-
 μενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθερά-
 23 πευσεν αὐτόν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κω-
 φὸς καὶ ἐλάλει καὶ ἔβλεπε. Καὶ ἐξε-
 πλήττοντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλε-
 γον, Μήπως εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ
 24 Δαβὶδ; Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες
 εἶπον, Οὗτος δὲν ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
 νια, εἰμὴ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ τοῦ ἄρ-
 χοντος τῶν δαιμονίων.
- 25 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογι-
 σμούς αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Πᾶσα
 βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρη-
 μοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία διαι-
 ρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, δὲν θέλει σταθῇ.
 26 Καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκ-
 βάλλῃ, διηρέθῃ καθ' ἑαυτοῦ· πῶς λοι-
 πὸν θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
- 27 Καὶ ἂν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ ἐκ-
 βάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοί σας διὰ
 τίνος ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέ-
 28 λουσι εἶσθαι κριταί σας. Ἄλλ' ἐὰν ἐγὼ
 διὰ Πνεύματος Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-
 μόνια, ἄρα ἔφθασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασι-
- 16 ἐδὲ ἰ σερῶϊ ατά τε γίθη. Ἐδὲ ἰ πο-
 ροσίτι ατά ὅτρηνγχαρε, τε μος τα
 17 δεφτένεν' ατέ: κε τε μδῶστετε τῶ'
 ἔσττε θένε νγαπροσίτι Ισαΐ, κε θότε,
 18 «Ἰά σερβετόρι ἰμ, κε ε σγόδα: ἰ
 δάστρι ἰμ, κε ε πελκέεσ ὅπριτι ἰμ:
 19 δοτε βῆ Φρύμενε τίμε μδ' ατέ, ἐδέ
 δοτε δεφτένε γυχμδε κόμβετε. Ν8κε
 20 δοτε βένε φιάλε, ας ν8κε δοτε
 δερτάσε: ας ν8κε δοτε δεγόνε νδονέ
 21 ζέν' ε ατί νδεπερ ρέγατ. Καλάμ τε
 θύερε ν8κε δοτε σχύενε, ἐδέ λί τε
 νδέζ8ρε νδερ βέτεχε ν8κε δοτε
 ὄ8ανε, γερσά τε διέρε γύκινε νδε
 22 μδνδεξε. Ἐδέ κόμβετε δοτε ὅπε-
 ρένενε μδ' ἐμεριτ τ' ατί».
- 22 Ατεχέρε ἰ πρῆνε νέ τε διαλόσ8ρε,
 τε βέρδ8ρ' ἐδέ ὄ8ρθ: ἐδέ ε σερῶϊ
 ατέ, κάκε σά ἰ βέρδ8ρι ἐδέ ὄ8ρδι
 23 φλίστε ἐδέ ὀίχτε. Ἐδέ γίθη γένδεja
 χαδίτεσιν' ε θόσινε, Μος ἔσττε κύι ἰ
 24 δίρ' ἰ Δαβίδιτ; Πό Φαρισέντε κ8ρ
 δεγῶανε θάνε, Κύι ν8κε νδσίερ
 διάjτε, βέτῶ με άνε τε Βεελζεβδλίτ
 τε πάριτ διάjβετ.
- 25 Ἐδέ Ιισδῖ σινόχ8 μενδόμετ' ε ατύ-
 ρεβε, 8 θά ατύρε, Τῶ' δό μδερετερεῖ
 νδε 8νδάφτε κένδρε βέτεχεσε σαῖ,
 ὅκρετόνετε: ἐδέ τῶ' δό κυτέτ α
 ὅτεπί νδε 8νδάφτε κένδρε βέτεχεσε
 26 σαῖ ν8κε δοτε κενδρόνε. Ἐδέ Σα-
 τανάι νδε νδσιέρτε Σατανάνε, 8νδᾶ
 κένδρε βέτεχεσε τί: κύσ δοτε κεν-
 27 δρόνε πρᾶ μδερετερεῖ' ε ατί; Ἐδέ
 νδε κόφτε σε 8νε νδσίερ διάjτε με
 άνε τε Βεελζεβδλίτ, δίjτε τῶαῖ με
 τῶ' άνε ἰ νδσιέρνε; περανδάῖ ατά
 28 δοτε jένε γυχτάρετε τῶαῖ. Πό νδε
 κόφτε σε 8νε νδσίερ διάjτε με άνε
 τε Φρύμεσε Περενάισε, βάλε ἀρί8

- 29 λεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ πῶς δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δυνατοῦ, καὶ νὰ διαρπάσῃ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ἐὰν πρῶτον δὲν δέσῃ τὸν δυνατόν, καὶ τότε θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;
- 30 Ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ, εἶναι κατ' ἐμοῦ· καὶ ὅστις δὲν συνάγει μετ' ἐμοῦ,
- 31 σκορπίζει. Διὰ τοῦτο σὰς λέγω, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ κατὰ τοῦ Πνεύματος ὅμως βλασφημία δὲν θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώ-
- 32 πους. Καὶ ὅστις εἶπη λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως εἶπη κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου, δὲν θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
- 33 αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ κάμετε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἡ κάμετε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· διότι ἐκ τοῦ καρποῦ γνωρίζεται
- 34 τὸ δένδρον. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε νὰ λαλήτε καλά, ὄντες πονηροί; διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος
- 35 τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ καλοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ καλά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θη-
- 36 σαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. Σὰς λέγω δέ, ὅτι διὰ πάντα λόγον ἄργόν, τὸν ὅποῖον ἤθελον λαλήσει οἱ ἄνθρωποι, θέλουσιν ἀποδώσει λόγον δι' αὐτόν ἐν
- 37 ἡμέρᾳ κρίσεως. Διότι ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις δικαιωθῇ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις καταδικασθῇ.
- 38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν σημεῖον ἀπὸ σοῦ.
- 39 Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
- 29 μδε ἵδ μδερετερί' ε Περεινάίσε. Α κύσ μόντ τε χύνε νδονέ νδε ὅτεπίτ τε φόρτιτ, ε τε ρεμβένε ένετ' ε ατί, νδε μος λίθτε με περπάρα τε φόρτινε, εδέ ατεχέρε δοτε ρεμβένε
- 30 ὅτεπίν' ε ατί; Αύ κε ν8κ' ἔττε δάσκε με μ8α, ἔσττε κ8νδρε μέγε: εδέ αύ κε ν8κε μδελέθ δάσκε με
- 31 μ8α, περναδάν. Περαναδάϊ 8 θέμ ἵ8βε, σε Τσ' δό φάj ε τσ' δό βλασφιμῖ δοτ' 8 νδεjένετε νέρεζεβετ: πό βλασφιμῖα κ8νδρε Φρύμεσε Σέντερδρε ν8κε
- 32 δοτ' 8 νδεjένετε νέρεζεβετ. Εδέ ατί κε τε θότε φιάλε κ8νδρε τε δίριτ νερί8τ, δοτ' ι νδεjένετε: πό ατί κε τε θότε φιάλε κ8νδρε Φρύμεσε Σέντερδρε, ν8κε δοτ' ι νδεjένετε ας μδε
- 33 κετέjέτε, ας μδ' ατέ κε διέν. Α βένι δρ8νε τε μίρε, εδέ πέμεν' ε ασαῖ τε μίρε: α βένι δρ8νε τε λίγε, εδέ πέμεν' ε ασαῖ τε λίγε: σεπσέ δρδja
- 34 νίχετε νγα πέμα. Κελύσ νεπέρκασ, κύσ μόντ τε φλίσι τε μίρα, τ8κε κένε τε λίχ; σεπσέ γόja φλέτ νγα
- 35 τεπερίτσ' ε ζέμρεσε. Νερί8 ι μίρε νδσίερ τε μίρατε νγα θεσάρ' ι μίρε ι ζέμρεσε: εδέ νερί8 ι λίχ νδσίερ
- 36 τε λίγα νγα θεσάρ' ι λίχ. Εδέ πο 8 θέμ ἵ8βε, σε τσ' δό φιάλε τε νγέσιμε νδε ε φόλσινε νέρεζιτε, δοτ' άπνε φιάλε περ ατέ νδε δίτε
- 37 τε γύχιτ. Σεπσέ νγα φιάλετ' ε τ8α δοτε δάλτσ ι δρέιτε, εδέ νγα φιάλετ' ε τ8α δοτε γυκόνεσ περ ι λίχ.
- 38 Ατεχέρε 8περγέκνε τ8ά νγα σκρόνεσιτ' ε νγα Φαρισέντε, τ8κε θένε, Μεσόνε8, δ8αμε τε σόχεμε σένε πρέι τέγε.
- 39 Εδέ αύ 8περγέκ, ε 8 θά ατύρε, Βρέζ' ι λίχ εδέ κ8ρδάρ λύπεν σένε: εδέ

- σημεῖον ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰω-
 40 νᾶ τοῦ προφήτου. Διότι ὡς ὁ Ἰωνᾶς ἦτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτω θέλει εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
 41 νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται θέλουσιν ἀναστηθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν· διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλειότερον τοῦ Ἰωνᾶ
 42 εἶναι ἐδώ. Ἡ βασίλισσα τοῦ Νότου θέλει σηκωθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλει κατακρίνει αὐτήν· διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλειότερον τοῦ Σολομῶντος εἶναι ἐδώ.
- 43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν,
 44 καὶ δὲν εὐρίσκει. Τότε λέγει, Ἄς ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθόν, εὐρίσκει αὐτὸν κενόν, σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον.
- 45 Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἐπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικοῦσιν ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν πρώτων. Οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ εἰς τὴν γενεάν ταύτην τὴν πονηράν.
- 46 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι πρὸς τοὺς ὄχλους, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοί αὐτοῦ ἴσταντο ἔξω, ζητοῦντες νὰ λα-
 47 λήσωσι πρὸς αὐτόν. Εἶπε δὲ τις πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἴστανται ἔξω, ζητοῦντες νὰ
 48 λαλήσωσι πρὸς σέ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν εἰπόντα τοῦτο πρὸς αὐτόν, εἶπε, Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνας

- ὅς ἐνε ν8κε δοτ' ι ἐπετ' ατῖ, περβέτθ
 40 ὅς ἐνεσε προφίτιτ Jonā. Σεπσέ σικ8νδρε Jonā ἴστε νδε βάρκστ τε δίσεσε τρι δίτ ε τρι νέτ, κεστ8 δοτε jέτε εδέ ι διρ' ι νερίστ νδε ζέμερετ τε δέστ
 41 τρι δίτ ε τρι νέτ. Β8ρα Νινεβίτε δοτε νγάλενε νδε δίτε τε γύκит βάσχε με κετέ βρέс, εδέ δοτα γυκόνενε πεр τε λίх: σεπсé 8πενδ8ανε νде τε леτ8ίτ8ριτ τε Jonāйт: εδέ jά κετ8 τεκ έ8те με τέπερε νγα Jonāι.
- 42 Μδερετερέс' ε Ἄνεσε Μεσδίτεσε δοτε νγάλετε βάсхе με κετέ βρέс νде δίτε τε γύкит, εδέ δοτα γυκόνε πεр τε λίх: σεпсé έрди νγα άνет' ε φ8νδит δέст τε δεγόνε διτ8рин' ε Σολομόνит: εδέ jά κετ8 τεκ έ8те με τέπερε се Σολομόни.
- 43 Εδέ φρυμ' ε πεγέρε κ8р дέл νγα νερί8, σκόν νдеπεр βένде τε па-8je, т8ке κερк8аре τε прéйт8ре, ε ν8ке
 44 γέν. Ατεχέρε θόте, Λεте κεθένεμ νде σтепit τίме, андéj νγα дόла. Εδέ си биэн, ε γέν атé σδράζετε, φ8ίρε ε στοлiс8ре. Ατεχέρε βέте ε
 45 мéр ме βέтече σтáте φρύμα те тiэра мé те λίγα се βέтечен' ε сáи, εδέ χýнэн' ε рiне атié: εδέ те па-стáиμεт' ε атi νερί8 бéνεне мé те κexía се те пáратe. Кeст8 доте jэт' εδέ мδe κετέ брéc те λίх.
- 46 Εδέ αὐ κ8р ἴστε πο т8ке фó-л8ре γένдеjeσε, jά ε έма εδέ те βeлéзepит' ε атi, те по рiнине jáσте, ε κερкόνине те флiснине ме атé.
- 47 Ατεχέρε νέ νεrт ι θá атi, Já joт-έме εδέ тeт-βeлéзepε те по рiне jáσте, ε κερкόνεне те флáсeне ме тyи. Πó αὐ 8περγéч ε ι θá атi χe θá κεтé, Тσίла έ8т' иμ-мé, εδέ тciлeтe jáne

49 εἶναι οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς
αὐτοῦ, εἶπεν, Ἴδου ἡ μήτηρ μου καὶ
50 οἱ ἀδελφοί μου. Διότι ὅστις κάμῃ τὸ
θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς, αὐτὸς μου εἶναι ἀδελφὸς καὶ ἀ-
δελφὴ καὶ μήτηρ.

Κεφ. ιγ'.

1 ἘΝ ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐξελθὼν ὁ
Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο πλη-
2 σίον τῆς θαλάσσης. Καὶ συνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε ἐμβᾶς
εἰς τὸ πλοῖον ἐκάθητο· καὶ πᾶς ὁ ὄχ-
3 λος ἴστατο ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν. Καὶ
ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς πολλὰ διὰ πα-
ραβολῶν, λέγων,

Ἴδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ
4 σπείρῃ. Καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλα μὲν
ἔπεσον παρὰ τὴν ὁδὸν· καὶ ἦλθον τὰ
5 πετεινά, καὶ κατέφαγον αὐτά. Ἄλλα
δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου δὲν
εἶχον γῆν πολλήν· καὶ εὐθὺς ἀνεφύη-
6 σαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βάθος γῆς· καὶ
ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίστη-
σαν, καὶ, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ῥίζαν, ἐ-
7 ξηράνθησαν. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰς
ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκανθαι,
8 καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσον
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἔδιδον
καρπὸν, τὸ μὲν ἑκατόν, τὸ δὲ ἐξήκον-
9 κοντα, τὸ δὲ τριάκοντα. Ὁ ἔχων ὦτα
διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον
πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λαλεῖς πρὸς αὐ-
11 τοὺς διὰ παραβολῶν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς,
εἶπε πρὸς αὐτούς, Διότι εἰς ἐσᾶς ἐδό-
θη νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βα-
σιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους ὁ-
12 μως δὲν ἐδόθη. Διότι ὅστις ἔχει, ἔτι
θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν, καὶ θέλει περισ-

49 τεμ-βελέξερε; Εἰδὲ ὅτρίτι δόρεν' ε
τῇ μὲν νάσένεσιτ' ε τῇ, ε θά, Já
50 ιμ-μῆ, εἰδὲ τεμ-βελέξερε. Σεπσέ κ8σ
τε δένε δασ8ρίμιν' ε τιμ-έτι κῆ ἔσπε
νάε κίέιετ, αὐ μῆ ἔσπε βελα ε
μότερ' ε μέμῆ.

Κρεῖ 13.

1 Εἰδὲ μδ' ατέ δίτε σι δόλι Γι88ί
2 νγα ὅτεπία, ρίντε περάνε δέτιτ. Εἰδὲ
8μδελόθνε τεκ αὐ ὅ8μῆ γένδεγε,
κάκῃ σα αὐ χύρι νάε λένδρετ ε
ρίντε: εἰδὲ γίθε γένδεγα ρίντε δ8ζε
3 δέτιτ. Εἰδὲ 8 φόλι ατύρε ὅ8μῆ με
παραβολί, τ8κε θένε,

Ἰά μιδιέλεσι τε δόλι τε μιδιέλε.
4 Εἰδὲ αὐ τε πο μιδίτε τσά ράνε
περάνε 8δεσε: εἰδὲ ἐρθνε ὅπέσετε, ε
5 ι χένγρεν τε γίθα. Εἰδὲ τε τιέρα
ράνε μδῆ γ8ρίστέτ, τε σ' κίστε δῆ
ὅ8μῆ: εἰδὲ περνεχέρε δίνε, σεπσέ
6 σ' κίστε δῆ τε θέλε: πό κ8ρ λίνδι.
διέλι, 8δόννε, εἰδὲ πασσί ν8κε κί-
7 ὅινε ρένε, 8θάνε. Εἰδὲ τε τιέρα ράνε
μδῆ δρίζατ, εἰδὲ 8ρίτνε δρίζατε, ε ι
8 μδύτνε ατό. Εἰδὲ τε τιέρα ράνε μδῆ
δῆ τε μίρε: εἰδὲ ἐπνινε πέμῆ, νῆρα
νῆ κίντ, ε τιάτερα γάσπε-δίετε, ε
9 τιάτερα τρι-δίετε. Κ8σ κᾶ βῆσε περ
τε δεγ8αρε, λετε δεγόννε:

10 Εἰδὲ νάσένεσιτ' ἐρθνε περάνε ε ι
θάν' ατί, Περσέ 8 φλέτ ατύρε με
11 παραβολί; Εἰδὲ αὐ 8περγέκ ε 8 θά
ατύρε, Σεπσέ μδῆ j8 ἔσπε δένε τε
μέρνι βῆσ τε φσέχ8ρατ' ε μδερετε-
ρίσε κίέιεβετ, πό μδ' ατά ν8κ' ἔσπε
12 δένε. Σεπσέ αὐ κῆ κᾶ, δοτ' ι ἔπετε
εἰδὲ μῆ, εἰδὲ δοτε τεπερόνε: πό αὐ κῆ

- σευθῆ· ὅστις ὁμῶς δὲν ἔχει, καὶ ὅ,τι
 13 ἔχει θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Διὰ
 τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβο-
 λῶν, διότι βλέποντες δὲν βλέπουσι,
 καὶ ἀκούοντες δὲν ἀκούουσιν, οὐδὲ νο-
 14 οῦσι. Καὶ ἐκπληροῦται ἐπ' αὐτῶν ἡ
 προφητεία τοῦ Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,
 «Μὲ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει, καὶ δὲν
 θέλετε ἐννοήσει· καὶ βλέποντες θέλετε
 15 ἰδεῖ, καὶ δὲν θέλετε καταλάβει. Διότι
 ἐπαχύνθη ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου,
 καὶ μὲ τὰ ὦτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔκλεισαν, μή-
 ποτε ἴδωσι μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
 ἀκούσωσι μὲ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μὲ
 τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ
 16 ἰατρεύσω αὐτούς». Ὑμῶν δὲ οἱ ὀφ-
 θαλμοὶ εἶναι μακάριοι, διότι βλέπουσι·
 17 καὶ τὰ ὦτα σας, διότι ἀκούουσιν. Ε-
 πειδὴ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι πολλοὶ
 προφητῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν νὰ
 ἴδωσιν ὅσα βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον· καὶ
 νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤ-
 κουσιν.
- 18 Σεῖς λοιπὸν ἀκούσατε τὴν παραβο-
 19 λὴν τοῦ σπειρόντος. Παντὸς ἀκούοντος
 τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ νο-
 οῦντος ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ἀρπάζει
 τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
 οὗτος εἶναι ὁ σπαρθεὶς παρὰ τὴν ὁδόν.
 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρθεὶς, οὗτος
 εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ εὐθύς
 21 μετὰ χαρᾶς δεχόμενος αὐτόν· δὲν ἔχει
 ὁμῶς ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' εἶναι πρόσ-
 καιρος· ὅταν δὲ γείνη θλίψις ἢ διωγμὸς
 διὰ τὸν λόγον, εὐθύς σκανδαλίζεται.
- 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρθεὶς, οὗτος
 εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον· ἔπειτα ἡ
 μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀ-
 πάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λό-
 23 νον καὶ, ἐδὲ τῷ τῷ κατέδοτε μέ-
 13 ρετε νγα αὐ. Περανδάϊ 8 φλᾶς
 ατύρε με παραβολῇ, σεπσέ τσχε
 πάρε νσχε σόχενε, ἐδέ τσχε δεγῆ-
 14 ρε νσχε δεγόνενε, ας νσχε κσπε-
 τόνενε. Εδέ μδῶετε μδ' ατά προ-
 φιτί' ε Ισαΐσε, κῆ θότε, «Με τε
 δεγῆρε δοτε δεγόνι, πό νσχε δοτε
 15 μέρνι βέσ: ἐδέ τσχε πάρε δοτε σί-
 χνι, πό νσχε δοτε κσπετόνι. Σεπσέ
 στράσ ζέμερ' ε κετί λαδζι, ἐδέ δε-
 γῆανε ρένδε με βέσσετ ε τύρε, ἐδέ
 μδύλνε σῦτ' ε τύρε, κῆ τε μος σόχενε
 νδονῆ χέρε με σῦτ, ἐδέ τε δε-
 γόνενε με βέσσετ, ἐδέ τε κσπετόνενε
 με ζέμερε, ἐδέ τε κεθένενε, ε τ' ι
 16 σερρόν ατά». Πό jῆβε 8 jάνε τε
 λῆμρε σῦτε, σε σόχενε: ἐδέ βέσσετε
 17 τῆαϊ, σε δεγόνενε. Σεπσέ με τε
 βερτέτε πο 8 θέμ jῆβε, σε σῆμε
 προφίτερ' ἐδέ τε ἀρείτε δεσρεῖαν
 τε σόχενε σᾶ σίχνι jῆ, ἐδέ νσχε
 πάνε: ἐδέ τε δεγόνενε σᾶ δεγόνι
 jῆ, ἐδέ νσχε δεγῆανε.
- 18 Jῆ πρᾶ δεγόνι παραβολῇν' ε μδιέ-
 19 λεσιτ. Κῆσᾶό κῆ δεγόν φιάλεν' ε
 μδερετερίσε, ἐδέ νσχ' ε κσπετόν, βιέν
 ι λίγ8, ἐδέ ρεμβέν ατέ κῆ ἔσσε μδιέλε
 νδε ζέμερε τ' ατί: κύϊ ἔσσε σι αjό
 20 φάρε κῆ 8μδῆαλ περᾶν' ὅδεσε. Εδέ τῷ
 8μδῆαλ μδε γῆρίσσετ, κύϊ ἔσσε αὐ
 κῆ δεγόν φιάλενε, ἐδέ περνεχέρε ε
 21 μέρ με γεζίμ: πό σ' κᾶ ρένε νδε
 βέτεχετ τε τί, ανδάϊ ἔσσε περ πάκ
 κόχῃ: σεπσέ κῆρ τε βένετε στρενγίμ
 α τε νδιέκῆρε περ φιάλενε, περνε-
 22 χέρε σκανδαλίσσετε. Εδέ τῷ 8μδῆαλ
 νδερ ἀρίζατ, κύϊ ἔσσε αὐ κῆ δεγόν
 φιάλενε: πό κῆjδέσι ι κῆσαϊ jέτε,
 ἐδέ γενίμι ι γῆσε μδύτ φιάλενε,

23 γον, καὶ γίνεται ἄκαρπος. Ὁ δὲ σπαρ-
θεις ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, οὗτος
εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ νοῶν·
ὅστις καὶ καρποφορεῖ, καὶ κἀνμει, ὁ
μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριά-
κοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτοὺς, λέγων,

Ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
μὲ ἀνθρωπον, ὅστις ἔσπειρε καλὸν

25 σπόρον ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐνῷ
ἐκοιμῶντο οἱ ἀνθρωποι, ἦλθεν ὁ ἐχ-
θρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά

26 μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀνεχώρησεν. Ὅτε
δὲ ἐβλόσθησεν ὁ χόρτος, καὶ ἔκαμε
καρπὸν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζά-

27 νια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ
οἰκοδεσπότου, εἶπον πρὸς αὐτόν, Κύ-
ριε, καλὸν σπόρον δὲν ἔσπειρας ἐν τῷ

28 ἀγρῷ σου; πόθεν λοιπὸν ἔχει τὰ ζιζά-
νια; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐχθρὸς
ἄνθρωπος ἔκαμε τοῦτο. Οἱ δὲ δοῦλοι

εἶπον πρὸς αὐτόν, Θέλεις λοιπὸν νὰ
ὑπάγωμεν καὶ νὰ συλλέξωμεν αὐτά;

29 Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, μήποτε συλλέγον-
τες τὰ ζιζάνια ἐκῆρξώσητε μετ' αὐτῶν

30 τὸν σῖτον· ἀφίσατε νὰ συναυξάνωσιν
ἀμφοτέρωθεν μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλω εἰπεῖ
πρὸς τοὺς θεριστάς, Συλλέξατε πρῶτον
τὰ ζιζάνια, καὶ δέσατε αὐτὰ εἰς δέ-
σμας, διὰ νὰ κατακαύσητε αὐτά· τὸν
δὲ σῖτον συνάξατε εἰς τὴν ἀποθήκην
μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτοὺς, λέγων.

Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὁποῖον

32 λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ· τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν μικρότερον
πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν ὅμως
αὐξηθῇ, εἶναι μεγαλύτερον τῶν λαχά-
νων, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔρ-

23 εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πα-πέμε. Εἰς τὸν 8-
μυῖαλ μβε δὲ τε μίρε, κύϊ ἔστ' αὐ
καὶ δεγόν φιάλενε, εἰς τὸν κ8πετόν:
περανδαῖ αὐ δίε πέμε, εἰς τὸν βέν
νέρι νέ κίντ, εἰς τὰτερι γαστε-δίετε,
εἰς τὰτερι τρι-δίετε.

24 Νε τιάτερε παραβολῇ 8 πρῆρι
ατύρε, τ8κε θένε,

Μβερετερι' εἰς κίεζεβετ γᾶ8 με νέ
νέρι καὶ μβόλι φάρε τε μίρε νδ' ἀρε

25 τε τί: πό κ8ρ φλίνινε νέρεζιτε, ἐρδι
αρεμίκ8 ι ατί, εἰς μβόλι ἔγερ νδερ

26 μέστ τε γρ8ριτ, εἰς ἱκ8. Εἰς κ8ρ
βί8 δᾶρι, εἰς βέρι πέμε, ατεχέρε

27 σδ8κ εἰς ἔγερ. Εἰς σερβετόρετ'
ἐρθνε περάνε τε ζότιτ στεπίσε, ε

ι θάνε, Ζότ, ν8κε μβόλε τί φάρε
τε μίρε νδ' ἀρετ τένδε; νγα δόλι

28 πρᾶ ἔγερ; Εἰς αὐ 8 θά ατύρε,
Νδονέ νέρι αρεμίκ ε κα δέρε κετέ.

Εἰς σερβετόρετ' ι θάν' ατί, Δό πρᾶ
29 τε βέμι ε τα μβελέδεμ' ατέ; Πό

αὐ θά, Ιό: σεπσέ τ8κε μβελέδ8ρ'
ἔγερνε μος σκ8λνι γρ8ρετε δᾶσ8κε

30 με ατέ. Λέρινι τε ρίτενε τε δύ
βᾶσ8κε γερ μβε τε κόρετ: εἰς νδε

κόχε τε κόριτ δοτ' 8 θέμ. κόρεσεβετ,
Μβελίθνι με περπᾶρα ἔγερνε, εἰς

ε λίθνι δόραζε, περ τε διέγ8ρ' ατέ:
εἰς γρ8ρετ' ε μβελίθνι νδε γρ8νᾶρτ

τίμ.

31 Νε τιάτερε παραβολῇ 8 πρῆρι
ατύρε, τ8κε θένε,

Μβερετερι' εἰς κίεζεβετ γᾶν με νέ
κόχε σινάπι, τε τσίλεν' ε μόρι νέ

32 νέρι εἰς μβόλι νδ' ἀρετ τε τί: αἰό
ἔστε με ε βόγελε σε γίθε φάρατε:

πό κ8ρ ρίτετε, ἔστε με ε μάδε
σε λάκρατε, εἰς βένετ8 δρ8,

χονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἀλλὴν παραβολὴν εἶπε πρὸς αὐτούς.

Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἕως οὗ ἔγεινεν ὅλον ἐνζυμον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς διὰ παραβολῶν πρὸς τοὺς ὄχλους, καὶ χωρὶς παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐ-

35 τούς· διὰ τὰ πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Θέλω ἀνοίξει ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· θέλω ἀπαγγεῖλαι πράγματα κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

36 Τότε ἀφήσας τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-

37 τες, Ἐξηγήσον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς,

Ὁ σπείρων τὸν καλὸν σπóρον εἶναι

38 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος· ὁ δὲ καλὸς σπόρος, οὗτοι εἶναι οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ

39 ζιζάνια εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς, ὅστις ἔσπειρεν αὐτά, εἶναι ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ἡ συν-

40 τέλεια τοῦ αἰῶνος· οἱ δὲ θεριστὰ εἶναι οἱ ἄγγελοι. Καθὼς λοιπὸν συλλέγονται τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται ἐν πυρὶ, οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ

41 αἰῶνος τούτου. Θέλει ἀποστείλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ θέλουσι συλλέξει ἐκ τῆς βα-

42 σιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς πράττοντας τὴν ἀνομίαν· καὶ θέλουσι ῥίξει αὐτούς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθ-

43 μὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὁδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι θέλουσιν ἐκλάμψει ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐ-

κάθε σὰ βίνενε ὅπεςετ' εἰ κίελιτ, εἰ ρίνε νάενε ἀέγατ τ' ασᾱϊ.

33 Νῆ τιάτερε παραβολῇ 8 φόλι ατύρε,

Μβερετερεῖ' εἰ κίεζεβετ γᾶν με δροῦμε, τε τοίλιν' εἰ μόρι νῆ γρῶα, ἐδέ εἰ φσέχ8 νάε τρί μάσα μίελι, γερσᾶ 8μδρῶιτ γίθε.

34 Κετό τε γίθα 8α φόλι Γισῶι γένδεξεσε με παραβολία, ἐδέ πα

35 παραβολῇ ν8κ' 8 φλίστε ατύρε: ἕε τε μδῶστεε τῶ' ἔστε θένε νγα προφίτι ἕε θότε, «Δοτε χάπ γόξενε τίμε με παραβολία: δοτε φλάς τε φσέχ8ρα ἕε κ8ρ ἔστε νγρέχ8ρε βότα».

36 Ατεχέρε Γισῶι λά γένδεξεν' εἰ ἐρδι νάε ὅτεπιτ, ἐδέ νάσένεσιτ' εἰ

37 ατὶ ἰέρθνε περάνε, εἰ θάνε, Σγίθ-να παραβολίν' εἰ ἐγεραβετ ἀρεσε. Εδέ αὐ 8περγέκ εἰ 8 θά ατύρε,

Αὐ ἕε μδῖελ φάρεν' εἰ μίρε ἔστ' ἰ δῖρ' ἰ νερι8τ: ἐδέ ἀρα ἔστε βότα:

38 ἐδέ φάρ' εἰ μίρε γάνε τε δῖjt' εἰ μβερετερίσε: ἐδέ ἐγερατε γάνε τε

39 δῖjt' εἰ τε λίγ8τ: ἐδέ αρεμίκ8 ἕε μδόλι ατά, ἔστε διαλι: ἐδέ τε

40 κόρετε ἔστε τε μβαρῶαρετ' εἰ γέτεσε: ἐδέ κόρεσιτε γάνε ἐνγέjtε. Σικῶνδρε

πρᾶ μβελίδεν' ἐγερατε, ἐδέ δίγενε νάε ζιάρ, κεστ8 δοτε γέτε μβε τε

41 μβαρῶαρετ τε κεσᾱϊ γέτε. Ἰ δῖρ' ἰ νερι8τ δοτε αεργόνε ἐνγέjt' εἰ τι,

ἐδέ δοτε μβελέδενε νγα μβερετερεῖ' εἰ ατὶ γίθε σκανδαλίτε, ἐδέ ατά ἕε

42 βένενε πα-8δερίνε: ἐδέ δοτ' ἰ χέδεν' ατά νάε φ8ρε τε ζιάριτ: ατιέ δοτε γέτε τε χῶαρετ' εἰ τε κερτσελίτ8ριτ'

43 εἰ δέμδεβετ. Ατεχέρε τε ἀρείτετε δοτε νδρίτνενε σι διέλι νάε μβε-

τῶν. Ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἅς ἀκούῃ.

44 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ θυσαυρὸν κεκρυμμένον ἐν τῷ ἀγρῷ, τὸν ὁποῖον εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον ἔμπορον, ζη-

46 τοῦντα καλοὺς μαργατίτας· ὅστις εὐρῶν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην, ὑπῆγε καὶ ἐπώλησε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἡγόρασεν αὐτόν.

47 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη

48 εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ συνήγαγεν ἀπὸ παντὸς εἰδους· τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐγεμίσθη, ἀνεβίβασαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθήσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἀχρεῖα ἐρρίψαν ἔξω.

49 Οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· θέλουσιν ἐξέλθει οἱ ἄγγελοι, καὶ θέλουσιν ἀποχωρίσει τοὺς πο-

50 νηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ θέλουσι ρίψει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνοήσατε ταῦτα πάντα; Λέγουσι πρὸς

52 αὐτόν, Ναί, Κύριε. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοίος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ νέα καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον, Πόθεν εἰς τοῦτον ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ

55 δυνάμεις; Δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ

ρετερίτ τ' Ἀτσεσε τύρε: αὐ κα κα βέσε τε δεγόνε, λετε δεγόνε.

44 Περσερί μβερετερί' ε χιέजेβετ γᾶν με νέ θεσᾶρ φσέχρε νᾶ' ἄρετ, ατέ κερ ε γέτι νέ νερί ε φσέχ8: εδέ νγα γεζίμ' ι τί βέτε ε σέτ γίθε σε τῶ' κα, εδέ βλέν ατέ ἄρε.

45 Περσερί μβερετερί' ε χιέजेβετ γᾶν με νέ νερί τρεγέτᾶρ κα κερ-

46 κόντε μαργαριτᾶρε τε μίρε: ι τσίλι κερ γέτι νέ μαργαριτᾶρ σῶμε τε βεζέ-τρρε, βάτε ε σίτι γίθε σᾶ κίστε, εδέ ε βλέ8 ατέ.

47 Περσερί μβερετερί' ε χιέजेβετ γᾶν με νέ ριέτε κα σχόθ νᾶε δέτ,

48 ε μβελόδι τῶ' δό φᾶρε γέξε: εδέ σι σμβέσ, ε νασῶρε ατέ νᾶε βέζε τε δέτιτ, εδέ νδένεν' ε μβελόθνε τε μίρατε νᾶ' ἐνε, εδέ τε λίγατ' ι

49 χόθνε jáστε. Κεστ8 δοτε jέτε μβε τε μβαρῶρετ τε jέτεσε: δοτε δάλεν' ἐνγέjτε, ε δοτε νδάνενε τε λίχτε

50 νγα τε δρέιτετε, εδέ δοτ' ι χέδεν' ατά νᾶε καμίνε τε ζιάριτ: ατιέ δοτε jέτε τε χjάρετ' ε τε κερτσε-λίτσεριτ' ε δέμβεβετ.

51 Ψ θότ' ατύρε Jισῆι, Α ι κ8πετ8-ατε κετό τε γίθα; Ι θόν' ατί, Ηό,

52 Ζότ. Εδέ αὐ 8 θά ατύρε, Περ-νδάϊ τῶ' δό σκρόνες κα κα μεσῶρε π8νετ' ε μβερετερίσε χιέजेβετ γᾶν με νέ νερί ζοτ-στέπιε, κα νασίερ νγα θεσᾶρι τί γε τε ρεjα εδέ τε βιέτερα.

53 Εδέ Jισῆι σι μβαρῶι κετό παρα-βολία, ικ8 ανδέj. Εδέ σι ἐρδι νᾶε

54 δέτ τε τί, ι μεσόντε ατά νᾶε σιναγογίτ τ' ατύρε, κάκ8 σᾶ τῶ8-δίτεσιν' ατά ε θόσινε, Νγά ι ἐρδι

55 κετί κεjό διτσερί, ε κετό φ8κία; Α

τέκτονος; ἡ μήτηρ αὐτοῦ δὲν λέγεται
Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκω-
βος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;
56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι πᾶ-
σαι παρ' ἡμῖν; πόθεν λοιπὸν εἰς τοῦ-
57 τον ταῦτα πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο
ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
τούς, Δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς,
εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ
58 οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολ-
λὰ θαύματα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'.

1 ΚΑΤ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκουσεν
Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ
2 Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ, Οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Βαπτι-
στής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν,
καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις
ἐν αὐτῷ.
3 Διότι ὁ Ἡρώδης συλλαβὼν τὸν Ἰω-
άννην, ἔδεσεν αὐτόν, καὶ ἔβαλεν ἐν
φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα
4 Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, διότι ἔ-
λεγε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰωάννης, Δὲν σοὶ
εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς αὐτήν,
5 Καὶ θέλων νὰ θανατώσῃ αὐτόν ἐφοβή-
θη τὸν ὄχλον, διότι εἶχον αὐτόν ὡς
6 προφήτην. Ὅτε δὲ ἐτελοῦντο τὰ γενέ-
θλια τοῦ Ἡρώδου, ἐχόρευσεν ἡ θυγά-
τηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ
7 ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδην. Ὅθεν μεθ'
ὅρκου ὡμολόγησεν εἰς αὐτήν νὰ δώσῃ
8 ὅ,τι ἂν ζητήσῃ. Ἡ δὲ παρακινήθεῖσα
ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, λέγει,
ἐδὼ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
9 τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι-
λεύς· διὰ τοὺς ὅρκους ὁμῶς καὶ τοὺς
10 συγκαθημένους προσέταξε νὰ δοθῇ. Καὶ

ν8κ' ἔσπε κύϊ ι διρ' ι μιέστριτ; ε
ἐμ' ε ατῖ α ν8κε θ8χτε Μαριάμ,
εδέ τε βελέζεριτ' ε ατῖ Ιακόβ, εδέ
56 Ιοσί, εδέ Σιμόν, εδέ Ι8δε; Εδέ τε
μότερατ' ε ατῖ α ν8κε jάνε τε γίθα
νδερ νε; νγα ι έρνε κετῖ πρᾶ κετό
57 τε γίθα; Εδέ σκανδαλίσεσινε μδ' ατέ.
Πό Ιισδῖ 8 θά ατύρε, Ν8κ' ἔσπε
προφίτ ι πα-νδέρσιμ νγετῖ8, περ-
βέτ8 νδε πατρίδε τε τί ε νδε ὅτεπί
58 τε τί. Εδέ ν8κε βέρι ατιέ ὅ8με
τ8δᾶια, περ πα-βεσερίν' ε ατύρεβε.

Κρεῖ 14.

1 Νδ' ατέ κόχε Ιρόδι κατ8ρδερεσι
2 δεγδοι ζέριν' ε Ιισδῖτ, εδέ 8 θά
σέρδετόρεβετ τί, Κύϊ ἔσπε Ιοάνν
παγεζόρι: αὐ ἔσπε νγάλ8ρε νγα τε
βδέκ8ριτε, εδέ περανδᾶι π8νόνενε
τ8δᾶια νγα αὐ.
3 Σεπσέ Ιρόδι ζ8ρι Ιοάννινε, εδέ ε
λίδι, εδέ ε β8ρινδε ὅ8ρκ, περ Ιροδι-
άδενε γ8σαν' ε Φιλίππιτ τε βελατ:
4 σεπσέ Ιοάννι ι θό8τε ατῖ, σε Ν8κ'
5 ἔστ' ε ὅδεσε τα κε8 τί ατέ. Εδέ
δόντε τα βρίστε ατέ, πό κί8τε
φρίκε γένδεjενε, σεπσέ ε κί8ινε περ
6 προφίτ. Εδέ κ8ρ βένει τε φεστ8αρετ'
ε αίτεσε τε λινδ8ριτ Ιρόδιτ, ε δίjα
ε Ιροδιάδεσε καρδσέ8 νδε μέστ,
7 εδέ ι πελᾶε8 Ιρόδιτ. Περανδᾶι ι
8ζοτ8α ασᾶι με βέ τ' ι άπε τε' τε
8 λύπτε. Εδέ αjό, σι 8μεσ8α πρέι
σ' έμεσε, θότε, 'Επ-με κρύετ' ε
Ιοάνν παγεζόριτ κετ8 μβε κετέτα-
9 λ8ρε. Εδέ μβερέτιτ ι έρδι κέχ: πό
περ βέτε κε βέρι, εδέ περ ατά κε
ί8ινε νδένδ8ρε νδε μεσᾶλε βᾶ8κε με
10 ατέ, 8ρδεροῖ τ' ι έπετε. Εδέ δεργδοι

- πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν
 11 τῇ φυλακῇ. Καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐ-
 τοῦ ἐπὶ πῖνακι, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κο-
 ράσιον· καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὴν
 12 μητέρα αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐσθήκωσαν τὸ σῶμα,
 καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγ-
 γειλαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν.
 13 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν
 ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον
 κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
 ἠκολούθησαν αὐτὸν πεζοὶ ἀπὸ τῶν πό-
 λεων.
 14 Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν [ὁ Ἰησοῦς,] εἶδε πο-
 λὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐ-
 τοὺς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους
 αὐτῶν.
 15 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, προσῆλθον
 πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
 τες, Ἐρημος εἶναι ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥ-
 ρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχ-
 λους, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς κώμας
 16 καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τροφάς. Ὁ
 δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔ-
 χουσι χρεῖαν νὰ ὑπάγωσι· δότε εἰς
 17 αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγωσιν. Οἱ δὲ λέ-
 γουσι πρὸς αὐτόν, Δὲν ἔχομεν ἐδῶ εἰ-
 18 μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ὑψάρια. Ὁ
 δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτὰ ἐδῶ.
 19 Καὶ προστάξας τοὺς ὄχλους νὰ κα-
 θίσωσιν ἐπὶ τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν
 τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὑψάρια,
 ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε·
 καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς
 τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς
 20 ὄχλους. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορ-
 τίσθησαν· καὶ ἐσθήκωσαν τὸ περισ-
 σευμα τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφί-
 21 νους πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
 ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυ-
 ναικῶν καὶ παιδίων.
 22 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ [Ἰησοῦς] τοὺς
 μαθητάς αὐτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ

- εἰ πρὸς κρίετε Ἰοάννιτ νὰ ἐβόργστ.
 11 Εδέ κρίετ' εἰ αὐτὶ σπρὸς μβε νὲ τα-
 λῆρε, εἰ ὁ δὲ βάσσε. εδέ αὐό ια
 12 πρὸς σ' ἐμμε. Εδέ ἐρθνε νὰσέ-
 νεσιτ' εἰ αὐτὶ, ε νγρίτνε τρῶπινε, εδέ
 ε κάλνε νὰ ἐβάρ: παστιά ἐρθνε ε
 ε δάνε ζε Ἰισθίτ.
 13 Εδέ Ἰισθί κερ δεγδοί, ἰκσ ανδεῖ
 με λῆνδρε μβε νὲ βέντ τε σκρέτε
 βετῶνε: εδέ γένδεῖα κερ δεγδανε
 ε βάνε πράπα κέμβε νγα κυτέτετε.
 14 Εδέ [Ἰισθί] κερ δόλι, πᾶ ὁδε
 γένδεῖε, εδέ ε ὁδεμπ περ ατά, εδέ
 σερδοί τε σεμῆρετ' ε ατύρε.
 15 Εδέ σι σνγρός, ε ἐρθνε περάνε
 νὰσένεσιτ' ε αὐτὶ, ε ε θάνε, σε
 Βένδι ἐστ' ε σκρέτε, εδέ κόχα
 νὰαῶτί κᾶ σκῆρε: λεσὸ γένδεῖνε,
 κε τε βένε νὰεπερ κρυε-φῶάτεραι
 τε βλέννε τε νγρένα περ βέτεχεν'
 16 ε τύρε. Πό Ἰισθί σ θά ατύρε, Νκε
 κάνε νεβόῖε τε βένε: ἐπνε ἰδ
 17 ατύρε τε χάνε. Εδέ ατά ε θόν' αὐτὶ,
 Νκε κέμι κετῶ βέτῶ πέσε βῆκε,
 18 εδέ αὐ πῖσῃ. Εδέ αὐ θά, Βίμινι
 μῶα ατό κετῶ.
 19 Εδέ σρδεροί γένδεῖνε τε ρίνε
 περμῖ βάρεραι, εδέ μὸρι πέσε
 βῆκετ' ε αὐ πῖσῃε, εδέ νγρίτι
 σῦτε περπίετε νὰ ἐκίε ε δεκοί:
 εδέ πασί ε θέσ, σ δά βῆκετε
 νὰσένεσεβετ, εδέ νὰσένεσιτε γένδε-
 20 ῖεσε. Εδέ χένγρε τε γίθε, ε σνγί-
 ννε: εδέ νγρίτνε τεπερίτσεν' ε
 τῶπαβετ, α-μβε-δίετε κῶσα πλότ.
 21 Εδέ ατά κε χένγρε ἰσινε σινδονά
 πέσε μῖε βῆρα, βέτῶ γράβετ ε
 τῶναβετ.
 22 Εδέ περνεχέρε [Ἰισθί] στρνεγδοί
 νὰσένεσιτ' ε τί τε χύννε νὰ

- πλοῖον, καὶ νὰ ὑπάγωσι πρὸ αὐτοῦ
εἰς τὸ πέραν, ἕωσοῦ ἀπολύσῃ τοὺς
23 ὄχλους. Καὶ ἀφοῦ ἀπέλυσε τοὺς ὄχ-
λους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν διὰ
νὰ προσευχηθῇ. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἐσπέ-
ρα, ἦτο μόνος ἐκεῖ.
- 24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς
θαλάσσης, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυ-
μάτων· διότι ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
- 25 Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυ-
κτὸς ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
26 περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰ-
δόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν,
λέγοντες, Ὅτι φάντασμα εἶναι· καὶ
27 ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθύς δὲ ἐ-
λάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων,
Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμαι· μὴ φοβεῖσθε.
- 28 Ἀποκριθεὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος
εἶπε, Κύριε, ἐὰν ἦσαι σὺ, πρόσταξόν
με νὰ ἔλθω πρὸς σέ ἐπὶ τὰ ὕδατα.
- 29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ
τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν
ἐπὶ τὰ ὕδατα, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν
30 Ἰησοῦν. Βλέπων ὁμῶς τὸν ἄνεμον δυ-
νατὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρχίσας νὰ κα-
ταποντίζεται, ἔκραξε, λέγων, Κύριε,
31 σῶσόν με. Καὶ εὐθύς ὁ Ἰησοῦς ἐκτεί-
νας τὴν χεῖρα, ἐπίασεν αὐτόν, καὶ
λέγει πρὸς αὐτόν, Ὁλιγόπιστε, εἰς τί
32 ἐδίστασας; Καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ
33 πλοῖον, ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν
τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐ-
τόν, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς
εἶσαι.
- 34 Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον εἰς τὴν
35 γῆν Γεννησαρέτ. Καὶ γνωρίσαντες αὐ-
τόν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου,
ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίγυρον
ἐκείνην, καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας
36 τοὺς πάσχοντας· καὶ παρεκάλουν αὐτόν
νὰ ἐγγίσωσι μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱμα-
τίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγισαν, ἰατρεύ-
θησαν.

- λῆνδρετ, ἐδέ τε σκόνεγε περτέј με
περπάρα σε αὐ, γερσᾶ τε λεσόνε
23 γένδεјене. Εδέ си λεσδι γένδεјене,
χίπι νδε μάλт βετσάνε κε τε φά-
λετε: ἐδέ си σνγρύс, ἴστε βέтеμ'
ατιέ.
- 24 Εδέ λῆνδρα ἴστε νδαστί νδε μέστ
τε дέтит, тске перпиэкρε νγα бᾶ-
25 лете: сепсэ эра ἴсте ксндρε. Εδέ
μде те кáтepтene рсáйтeн' e нáтeсe
Jисдi бáтe тeк атá, тске этсδpe
26 пермбi дэт. Εδέ νдсэнеситe кδp e
пáнe тске этсδpe пермбi дэт, с-
трéмпнe, e θáнe, Σε эстe χίјe: ἐδέ
27 нγα φрiкa бepтiтнe. Пó Jисдi пернe-
χэpe 8 фóлi атýpe, тске θéнe, Кiнi
зéмepе: снe јáм: мoс 8φpикeсóнi.
- 28 Εδέ Πιέτρι σπεργέκ e ι θά, Зóт,
νде јé τί, сpдepó-мe те бiн те τί
29 мби 8јepaт. Εδέ αὐ θά, 'Eјa. Εδέ
Πιέτρι сδpίтi нγα λῆνδpa, e этci
мби 8јepaт, κε те бiнe те Jисдi.
- 30 Пó кδp пᾶ épeнe те фóртe, 8φpикe-
с8a: ἐδέ си зсpи те кpíдeтe, бepтiтi,
31 тске θéнe, Зóт, σπεтó-мe: Εδέ Jи-
сдi пернeχэpe нгáтi дópeнe, ἐδέ ι
θά, O бeсe-пáк, персэ ке мe дy
32 мéндeјe; Εδέ атá си χýнe νде
33 λῆνδpeт, псδoi épa. Εδέ атá κε
ίσiнe νде λῆнδpeт épнe e ι 8φáλнe
атi, тске θéнe, Me те бepтéтe јé
дip Πepenдiе.
- 34 Εδέ си σк8aнe пертéј épнe νде
35 дэт Γeннисapét. Εδέ нépeзit' e атi
бéндi, кδp e нóгнe, дepг8aнe νдепep
γiθ' атó áнe, ἐδέ ι пp8нe γiθ' атá
36 κε кiсiнe кéк. Εδέ ι λ8тeсiн' атi,
те пpéкeнe тсéπиn' e рóбeс' атi
бéтeмe: ἐδέ сᾶ бéтe e пpéкнe, сδe-
р8aнe.

Κεφ. ιε'.

Κρεῖ 15.

- 1 Τότε προσέρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν
οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ
2 Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διὰ τί οἱ μαθη-
ταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν
τῶν πρεσβυτέρων; διότι δὲν νίπτονται
τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν τρώωσιν ἄρ-
3 τον. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς, Διὰ τί καὶ σεῖς παραβαίνετε
τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παρά-
4 δοσίν σας; διότι ὁ Θεὸς προσέταξε,
λέγων, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα:» καὶ «Ὁ κακολογῶν πατέρα
ἢ μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατώνηται.»
5 Σεῖς ὁμῶς λέγετε, Ὅστις εἶπη πρὸς
τὸν πατέρα, ἢ πρὸς τὴν μητέρα, Δω-
ρον εἶναι ὅ,τι ἤθελες ὠφεληθῇ ἐξ ἐμοῦ,
ἀρκεῖ, καὶ δύναται νὰ μὴ τιμήσῃ τὸν
πατέρα αὐτοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.
6 Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ
7 διὰ τὴν παράδοσίν σας. Ὑποκριταί,
καλῶς προσεφήτευσε περὶ ὑμῶν ὁ Ἥ-
8 σαΐας, λέγων, «Ὁ λαὸς οὗτος [μὲ πλη-
σιάζει μὲ τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ] μὲ
τὰ χεῖλη μὲ τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐ-
9 τῶν, μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Εἰς
μάτην δὲ μὲ σέβονται, διδάσκοντες
διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.»
10 Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον, εἶπε
11 πρὸς αὐτούς, Ἀκούετε καὶ νοεῖτε. Δὲν
μολύνει τὸν ἄνθρωπον τὸ εἰσερχόμενον
εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ
τοῦ στόματος, τοῦτο μολύνει τὸν ἄν-
θρωπον.
12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἐξεύρεις ὅτι οἱ
Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον τοῦτον
13 ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πε, Πᾶσα φυτεία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐ-
φύτευσεν ὁ Πατὴρ μου ὁ οὐράνιος, θέ-

- 1 Ἀτεχέρε βίνενε τε Ιισῶι ὀκρόνε-
σιτ' ἐδέ Φαρισέντε νγα Ιερ8σαλίμι,
2 ε ι θόνε, Περσέ νασένεσιτ' ε τ8
ὀκέλενε φιάλενε κε κάνε λένε
πλέχτε; σεπσέ σ' λάνενε δ8αρτ' ε
3 τύρε, κ8ρ χάνε δ8κε. Πό αὐ 8περ-
γέχ ε 8 θά ατύρε, Περσέ ἐδέ j8
ὀκέλνι ποροσίν' ε Περενάισε περ
4 φιάλενε κε κένι λένε; Σεπσέ Περεν-
δία ποροσίτι, τ8κε θένε, «Ναερό
τετ-άτε ε τετ-έμε»: ἐδέ, «Αὐ κε
φλέτ κέχ περ τ' άνε α περ τ' έμενε
5 λετε βρίτετε». Πό j8 θόνι, σε Κ8σ
τ' ι θότε τ' έτ, α σ' έμεσε, σε
τ8' δό τε μίρε κε τε ὀόχτ8 πρέι
μέγε, έστε Δ8ρετι, μjάφτ, ἐδέ μ8ντ
τε μος νδερόνε τ' άνε α τ' έμενε.
6 Εδέ σ' μδάιτετε ποροσίν' ε Περεν-
δισε περ φιάλενε κε κένι λένε j8.
7 Ιποκρίτερε, μίρε προφίτέπει Ισαΐα
8 περ j8, τ8κε θένε, «Κύι λα8ς [με
αφρόνετε με γόγεν' ε τι, ἐδέ] με
νδερόν με δ8ζετ: πό ζέμερ' ε
9 ατύρε έστε λάρκ πρέι μέγε. Εδέ
κότ με νδερόνενε, τ8κε μεσδаре
μεσίμε κε jάνε ποροσία νέρεζι8».
10 Εδέ σι θίρι γένδεjενε 8 θά, Δε-
11 γόνι ἐδέ κ8πετόνι. Τ8' χύν νδε
γόγετ ν8κε πεγέρ νερίνε, πό
τ8' δέλ νγα γόja, κεjό πεγέρ νε-
ρίνε.
12 Ἀτεχέρε σαφρ8ανε νασένεσιτ' ε
ατί, ε ι θάνε, Α ε δί σε Φαρι-
σέντε κ8ρ δεγ8ανε κετέ φιάλε
13 8κανδάλισνε; Εδέ αὐ 8περγέχ ε
θά, Τ8' δό δίμε κε ν8κ' ε κᾶ μδιέλε
ιμ-άτε κιελδρι, δοτε ὀκ8λετε.

- 14 λει. ἐκριζωθῇ. Ἀφήσατε αὐτούς· εἶναι ὁδηγοὶ τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς βῆθρον θέλουσι πέσει.
- 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
- 16 Ἔτι καὶ σεῖς ἀσύνετοι εἶσθαι; Δὲν ἐννοεῖτε ἔτι, ὅτι πᾶν τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα καταβαίνει εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐκβάλλεται εἰς ἀφροδῶνα,
- 17 Τὰ δὲ ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, καὶ ἐκεῖνα μολύνουσι τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,
- 18 φευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτα εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ νὰ φάγῃ τις μὲ ἀνύπτους χεῖρας δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον.
- 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία ἐξεληθούσα ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐκραύγασε πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, διότι κράζει ὑπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν ἀπεστάλην, εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλὸτα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθούσα προσεκύνει αὐτόν, λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ νὰ ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια. Ἡ δὲ εἶπε, Naί, Κύριε· ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσιν ἀπὸ τῶν
- 14 Ἄνι ατά: σε γάνε τε βέρδρε κε 8 χέκιν' ὅδεγε τε βέρδρεβετ: εδέ νδε κόφτε σε ι βέρδρι ι χέκ ὅδεγε τε βέρδριτ, τε δύ δοτε βίενε νδε γρόπετ.
- 15 Εδέ Πιέτρι σπεργέχ ε ι θά ατί,
- 16 Δεφτέ-να κετέ παραβολί. Εδέ Γισθί
- 17 θά, Εδέ πο πα-μέντ γένι j8; Εδέ νκε πο κσπετόνι, σε τσ' δό γε κε χυν νδε γόγjet, σδρέτ νδε βάρκστ, εδέ νασίρετε νδε τε δάλσριτ;
- 18 Πό από κε δάλεγε νγα γόja, δάλεγε νγα ζέμερα, εδέ από νδύνεγε νερίνε. Σεπσέ νγα ζέμερα δάλεγε μενσίμε τε λίγα, βράσιε, νδυρεσία, κσβερία, τε βιέδρα, μαρτιρι τε
- 19 ρέμε, βλασφιμία. Κετό γάνε από κε νδύνεγε νερίνε: πό τε χάje νδόνε με δσαρ τε πα-λάρα νκε νδυν νερίνε.
- 21 Εδέ Γισθί δόλι ανδέj, ε ίκ8 νδε άνετ τε Τύρεσ' ε τε Σιδόιεσε.
- 22 Εδέ jά νε γρ8α Χανανέ τε δόλι νγα ατά σινόρε, ε ι βερτίστε, τκε θένε, Περαδέ-με, ο Ζότ, βίρ ι Δαβίδιτ: σε ιμε-βίje μσνδόνετε
- 23 κέκ πρέι διαλιτ. Πό άύ νκ' ι σπεργέχ ασάι νδόνε φιάλε. Εδέ νασένεσιτ' ε ατί έρθνε περάνε ε ι λ8τεσίνε, τκε θένε, Λεσό-je ατέ,
- 24 σεπσέ πο βερτέτ πράπα νέσ. Πό άύ σπεργέχ ε θά, Ν8κε σδεργ8ατσ νγετj8, βέτσ τε δέντ' ε χ8μβ8ρα τε
- 25 στεπίσε Ισραίλιτ. Παστάι άjό έρδι ε ι φάλεϊ ατί, τκε θένε, Ζότ,
- 26 νάίχ-με. Πό άύ σπεργέχ ε θά, Ν8κ' έστε μίρε τε μάρε νερτ δ8κεν' ε διέλμβετ, ε τ' σα χέδε κελύσβετ
- 27 κένεβετ. Εδέ άjό θά, Πό, Ζότ: σε-πσέ εδέ κελύστ' ε κένεβετ χάνε

ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τρα-
 28 πέξης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀπο-
 κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν,
 ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· ἃς
 γείνη εἰς σέ, ὡς θέλεις. Καὶ ἰατρεύθη
 ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
 29 Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς,
 ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
 λαίας· καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος, ἐκά-
 θητο ἐκεῖ.
 30 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολ-
 λοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυ-
 φλούς, κωφούς, κουλλούς, καὶ ἄλλους
 πολλούς· καὶ ῥῥίψαν αὐτοὺς εἰς τοὺς
 πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν
 31 αὐτούς· ὥστε οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν
 βλέποντες κωφούς λαλοῦντας, κουλλοὺς
 ὑγιεῖς, χωλούς περιπατοῦντας, καὶ
 τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν
 Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.
 32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας τοὺς μα-
 θητάς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγχνίζομαι διὰ
 τὸν ὄχλον, διότι τρεῖς ἡδὴ ἡμέρας μέ-
 νουσι πλησίον μου, καὶ δὲν ἔχουσιν τι
 νὰ φάγωσι· καὶ νὰ ἀπολύσω αὐτοὺς
 νήστεις δὲν θέλω, μήποτε ἀποκάμωσι
 33 καθ' ὁδόν. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ
 ἐρημίᾳ ἄρτοι τόσοι, ὥστε νὰ χορτά-
 34 σωμεν τόσον ὄχλον; Καὶ λέγει πρὸς
 αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἔροτους ἔχετε;
 Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτὰ καὶ ὀλίγα ὀψαρά-
 35 κια. Καὶ προσέταξε τοὺς ὄχλους νὰ
 36 καθήσωσιν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ λαβὼν
 τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τὰ ὀψάρια, ἀ-
 φοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε, καὶ ἔδοκεν
 εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ
 37 εἰς τὸν ὄχλον. Καὶ ἔφαγον πάντες,
 καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἐσῆκωσαν τὸ
 περισσεῦμα τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυ-
 38 ρίδας πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
 τετρακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν
 καὶ παιδίων.

νγα θερίμετε καὶ βιένε νγα τρ8βέζ'
 28 ε ζοτερίνδετ. Ατεχέρε Jισ8ῖ 8περ-
 γέκ ε ι θά ασαῖ, Ο Γρ8α, βέσα
 jότε ἔστ' ε μάδε: τ' 8δέφτε σι δό:
 Εδέ ε δίja 8σερ8α κα μβ' ατέ χέρε.
 29 Εδέ Jισ8ῖ ικ8 ανδῆj, ε ἐρδι περάνε
 δέτιτ Γαλιλέσε: εδέ χίπι νδε μάλτ,
 ε ρίντε ατιέ.
 30 Εδέ ἐρθνε τεκ αῦ ὄ8με γένδεje,
 κα κίσινε με βέτεχε τσάλα, τε βέρ-
 88ρε, ὄ8ρδα, δοράτσε, εδέ ὄ8με τε
 τιέρε: εδέ ι χόθνε περάνε κέμδεβετ
 31 Jισ8ῖτ, εδέ αῦ ι 8εροῖ: κάκε σᾶ
 8τ8οδίτνε γένδεja κ8ρ πάνε ὄ8ρδα
 τε φλάσνε, δοράτσε τε 8ενδό88ρε,
 τσάλα τε ἔτσεννε, εδέ τε βέρ88ρε
 τε ὄ8χνε: εδέ λα8δορδανε Περεν-
 δίν' ε Ισραῖλιτ.
 32 Ατεχέρε Jισ8ῖ θίρι περάνε νδσένε-
 σιτ' ε τί, ε θά, Με δέμδετε
 γένδεja, σεπσέ κάνε τρι δίτ νδαῶτι
 κα μδέσνε περάνε μέje, ε σ' κάνε
 τσ' τε χάνε: εδέ ν8κε δ8α τ' ι
 λε8όν ατά πα νγρένε, σε μος λόδενε
 33 μβ' 8δε. Εδέ νδσένεσιτ' ε ατί ι
 θόν' ατί, Κ8 να γένδανε κετ8 νδε
 8κρετετίρετ κάκε 88κε, σᾶ τε νγί-
 34 νενε κάκε γένδεje; Εδέ Jισ8ῖ 8 θά
 ατύρε, Σᾶ 88κε κένι; Εδέ ατά θάνε,
 Ἰτάτε, εδέ πάκ πίσκε τε βέγελε.
 35 Εδέ αῦ 8ρδεροῖ γένδεjeνε τε 8νγνε
 36 περ δέ. Εδέ σι μόρι τε ὄτάτε 88-
 κετε εδέ πίσκετε, 8φᾶλ νδέρσε, ε ι
 θέ8, ε 8α δᾶ νδσένεσεβετ τί, εδέ
 37 νδσένεσιτε γένδεjeσε. Εδέ χένγρε
 τε γίθε, ε 8νγίνεν. εδέ νγρίτνε τεπε-
 ρίτσην' ε τσόπαβετ, ὄτάτε ὄπόρτα
 38 πλότ. Εδέ ατά κα χένγρεν ίσινε
 κάτρε μίje 88ρα, βέτ8 γράβετ ε
 τσδναβετ βέγελε.

39 Ἀποῦ δὲ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, εἰ-
σῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς
τὰ ὄρια Μαγδαλά.

Κεφ. ις'.

- 1 ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ
οἱ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, ἐζή-
τησαν νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς σημεῖον ἐκ
2 τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀποκρεθεὶς εἶπε
πρὸς αὐτούς, "Ὅταν γεῖνῃ ἑσπέρα, λέ-
γετε, Καλωσύνη· διότι κοκκινίζει ὁ
3 οὐρανός. Καὶ τὸ πρῶτ', Σήμερον χει-
μών· διότι κοκκινίζει σκυθρωπάζων ὁ
οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον
τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνηται,
τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν δύνασθε;
4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον
ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς
αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ
προφήτου. Καὶ ἀφήσας αὐτοὺς ἀνεχώ-
ρησε.
- 5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὴν πέραν, ἐλησμονήσαν νὰ λάβωσιν ἄρ-
6 τούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς,
Βλέπετε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
7 Καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς,
λέγοντες, "Ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβομεν.
8 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς,
Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπι-
9 στοι, ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβετε; "Ετι
δὲν καταλαμβάνετε, οὐδὲ ἐνθυμεῖσθε
τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχι-
λίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;
10 οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισ-
χιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;
11 πῶς δὲν καταλαμβάνετε ὅτι περὶ ἄρτου
δὲν σᾶς εἶπον νὰ προσέχητε ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
12 καίων; Τότε ἐνόησαν ὅτι δὲν εἶπε νὰ
προσέχωσιν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου,

39 Εδὲ σι λεσδοῖ γένδεγενε, χύρι νδε
λδνδρετ, εδε ἐρδι νδε σινόρετ τε
Μαγδαλάσε.

Κρεῖ 16.

- 1 Εδὲ ἐρθνε περάνε Φαρισέντε εδε
Σαδδδγκέντε, εδε τ8κε νγάρ' ατέ,
κερκόνινε τ' 8 δεφτέντε ατύρε σένε
2 νγα χιέλι. Πό αὐ 8περγέχ ε 8 θά
ατύρε, Κ8ρ δένετ8 μδρέμιε, θόνι σε
δοτ8 βένετ8 κόχ' ε μίρε: σεπσέ χιέλι
3 ἔστ' ι κ8χ. Εδὲ νδε μενγές, σε Σότ
δοτ8 βένετ8 κόχ' ε λίγε: σεπσέ χιέλι
ἔστ' ι κ8χ ε βρέρετ8. Ἰποκρίτερε,
φάκεν' ε χιέλιτ δίνι τα σ8άνι, πό
σένετ' ε κόχεραβετ ν8κε μέντινι;
4 Βρέζ' ι λίχ εδε κ8ρδ8ρ κερκόν σένε:
εδὲ σένε ν8κε δοτ' ι ἐπετ' ατί,
περδέτ8 σένεσε προφίτιτ Ἰονᾶ. Εδὲ
ι λά ατά ε ι88.
- 5 Εδὲ νδσένεσιτε σι ἐρθνε περτέj,
6 χάρδανε τε μάρνε8 δ8κε. Εδὲ Ἰισδῖ
8 θά ατύρε, Ρ8χι εδε κίνι κ8jδές
νγα βρδμι ι Φαρισέβετ ε Σαδδδγκέ-
7 βετ. Εδὲ ατά μενδόνεσινε με βέτε-
χεν' ε τύρε, τ8κε θένε, Σε ν8κε
8 μδαρεμ δ8κε. Εδὲ Ἰισδῖ σι ε κ8πε-
τδῖ, 8 θά ατύρε, Τ8' μενδόχι με
βέτεχενε τ8αῖ, ο βεσε-πάκε, σε
9 ν8κε μδαρτε δ8κε; Εδὲ ν8κε πο
κ8πετόνι, ας ν8κε μδᾶνι μέντ πέσε
δ8κετ' ε πέσε μίjβετ, εδε σᾶ κόσα
10 μδαρτε; Ας στάτε δ8κετ' ε κάτρε
μίjβετ, εδε σᾶ σπόρτα μδαρτε;
11 Κῦσ ν8κε κ8πετόνι σε ν8κ' 8 θᾶσε
j8βε περ δ8κε, τε ρ8χι νγα βρδμι ι
12 Φαρισέβετ ε Σαδδδγκέβετ; Ατεχέρε
ε κ8πετδανε, σε ν8κ' 8 θά τε ρ8-

ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

- 43 "Οτε δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα μὲ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ εἶπον, "Ἄλλοι μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἡλίαν· καὶ ἄλλοι Ἰερεμίαν, ἣ ἓνα τῶν Προφητῶν. Λέγει πρὸς αὐτούς, Ἄλλὰ σεῖς τίνα μὲ λέγετε ὅτι εἶμαι; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων Πέτρος, εἶπε, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι σὰρξ καὶ αἷμα δὲν σοὶ ἀπεκάλυψε τοῦτο, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ἐγὼ δὲ σοὶ λέγω, "Οτι σὺ εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς πέτρας θέλω οἰκοδομήσει τὴν ἐκκλησίαν μου· καὶ πύλαι ᾗδου δὲν θέλουσιν ἰσχύσει κατ' αὐτῆς. Καὶ θέλω σοὶ δώσει τὰ κλειδιά τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅ,τι ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶσθαι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὅ,τι ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶσθαι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μὴ εἴπωσι πρὸς μηδένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

- 21 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστῇ. Καὶ παραλαβὼν αὐτόν ὁ Πέτρος κατ' ἰδίαν, ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ αὐτόν, λέγων, Γενοῦ ἴλεως εἰς σεαυτόν, Κύριε· δὲν θέλει γείνει τοῦτο εἰς σέ. 23 Ἐκεῖνος δὲ στραφείς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ,

χενε νγα ὁρῶμι ἰ ὁδῶσε, πό νγα μεσίμι ἰ Φαρισέβετ ε Σαδδουκάβετ.

- 13 Εδὲ Ιισθὶ κερ ἐρδι μδ' ἀνετ τε Κεσαρίσε Φιλίππιτ, πύεστε νασένεσιτ' ε τί, τσκε θένε. Τσίλι θόνε νέρε- 14 ζιτε σε jáμ δν' ἰ δίρ' ἰ νεριστ; Εδὲ ατά θάνε, Τσά θόνε Ιοάνν παγεζόρι: ε τε τιέρε Ιλία: ε τε τιέρε Ιερεμία, α νέ νγα προφίτεριτε. 15 Ὡ θότ' ατύρε, Πό j8 τσίλι θόνι 16 σε jáμ δνε; Εδὲ Σιμόν Πιέτρι σπεργέχ ε θά, Τί jε Κρίστι, ἰ δίρ' 17 ἰ Περενάισε γάλε. Εδὲ Ιισθὶ σπεργέχ ε ἰ θά, Ι λῶμρε jε τί Σιμόν δίρι Ιοναῖτ, σεπσέ μίσ εδὲ γάκ νσκε τα σδ8λδὶ τυῖ κετέ, πό ιμ-άτε 18 κε ἐστε νδε κιέjet. Εδὲ δνε πο τε θέμ, Σε τί jε Πιέτερ [σκέμπ γδρι], εδὲ περμβί κετέ σκέμπ γδρι, 19 δοτε νδερτόν κιῶνε τιμε: εδὲ δύερτ' ε χάδιτ νσκε δοτε κένε φ8κί περμβί ατέ. Εδὲ δοτ' ἀπ τυῖ κῳύτσετ' ε μδερετερίσε κιέjeβετ: εδὲ τσ' τε λίθτσ μβί δέτ, δοτε jέτε λίδρε νδε κιέjet: εδὲ τσ' τε σγίθτσ μβί δέτ, δοτε jέτε σγίδρε νδε κιέjet. 20 Ατεχέρε ποροσίτι νασένεσιτ' ε τί, τε μος ἰ θόνε ασνδονέριτ, σε αὐ ἐστε Ιισ8-Κρίστι.

- 21 Κε ατεχέρε Ιισθὶ ζῶρι τ' 8 δεφ-τένε νασένεσεβετ τί, σε δ8χετε τε βέje νδε Ιερ8σαλίμ, εδὲ τε πεσόνε σδμε νγα πλέκτ' ε νγα κρυε-πρίφτεριτ' ε νγα σκρόνεσιτε, εδὲ τε βρίτετε, εδὲ τε τρέτενε δίτε τε νγά- 22 λετε. Ατεχέρε Πιέτρι ε μόρι μδε-νάνε, ε ζῶρι τα κερτόνε, τσκε θένε, 23 Λετε δέμδετε βέτεχεja jότε, Ζότ: μος σδβέφτε κεjό τε τί. Πό αὐ 8κε- 23 θύε ε ἰ θά Πιέτριτ, Ἰκ πρέι μέje,

σκάνδαλόν μου εἶσαι· διότι δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, Ἐάν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτόν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ

25 ἅς μὲ ἀκολουθῇ. Διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, θέλει εὐρεῖ

26 αὐτήν. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐάν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί θέλει δώσῃ ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν

27 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Διότι μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε θέλει ἀποδώσει εἰς

28 ἕκαστον κατὰ τὴν προᾶξιν αὐτοῦ. Ἀληθῶς σὰς λέγω, εἰναί τινες τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον, ἕως οὗ ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ'.

1 ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν
2 κατ' ἰδίαν. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ
3 ἔγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδού, ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ἡ-
4 λίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ ἦμεθα

Σατανᾶ, σε μετὰ ἐμοῦ σκάνδαλόν· σεπσέ σ' καὶ νὰ ἐρ μέντ πέννετ' ἐ Περηνδίσε, πό πέννετ' ἐ νέρεξεβετ.

24 Ἀτεχέρε Γιισδῖ 8 θά νασένεσεβετ τί, Κ8σ τε δόξε τε βίνε πράπα μέγε, λετε μοχόνε βέτεχεν' ἐ τί, ἐδέ λετε νγρέρε κρύκιν' ἐ τί, ἐδέ

25 λετε βίνε πας μέγε. Σεπσέ αὐ καε τε δόξε τε σπετόνε γέτεν' ἐ τί, δοτα χ8μβάσε ατέ: ἐδέ αὐ καε τε χ8μβάσε γέτεν' ἐ τί περ πέννε τίμε,

26 δότα γένε ατέ. Σεπσέ τῶ δοβί κα νερί8, νδε φιτόφτε γίθε βότενε, ἐ τε δεμτόνε σπέρτιν' ἐ τί; α πό τῶ δοτ' ἀπε νερί8 περ κεμβύερε τε

27 σπέρτιν τί; Σεπσέ κα περ τ' ἀρδ8ρ' ι βίρ' ι νερί8τ νδε λαβδί τ' Ἀτεσε τί βάσκε με ἐνγ8jt' ἐ τί: ἐδέ ατεχέρε δοτ' ια σπαγ8άνε γίθε-σε-τσιλιτ

28 πας πέννεσ' ατί. Με τε βερτέτε 8 θέμ j8βε, σε γάνε τσά νγα ατά κα ρίνε κετ8, τε τσίλετε ν8κε δοτε νγερόνενε βδέκεγε γερσά τε σόχενε τε βίρ' ἐ νερί8τ τ8κε ἀρδ8ρε νδε μβερετερε τί.

Κρεῖ 17.

1 Ἐδέ πας γάσσε δίτῶ Γιισδῖ μέρ με βέτεχε Πιέτριν' ἐδέ Ιακόβιν' ἐδέ Ιοάννινε τε βελαν' ἐ ατί, ἐδέ ι νγίτ μβε νέ μάλ τε λάρτε βετῶ-
2 άνε. Ἐδέ νδερόι φυτύρενε περπάρα ατύρε: ἐδέ φάκεja ἐ ατί νδρίτι ποσί διέλι, ἐδέ ρόβετ' ἐ ατί 8βένε
3 τε βάρδα ποσί δρίτα. Ἐδέ jά τεκ 8δ8κνε ατύρεβε Μοϊσί8 ἐδέ Ιλία
4 τ8κε φόλ8ρε βάσκε με ατέ. Ἐδέ Πιέτρι 8περγέκ ἐ ι θά Γιισδῖτ, Ζότ,

- ἐδώ· ἐάν θέλῃς, ὥς κάμωμεν ἐδώ τρεῖς σκηνάς, διὰ σέ μίαν, καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν.
- 5 Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδοὺ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκήασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήτην· αὐτοῦ ἀκούετε.
- 6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἔπεσον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν.
- 7 σφόδρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίασεν αὐτούς καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθαι. Ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, δὲν εἶδον οὐδένα, εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.
- 9 Καὶ ἐνῷ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μὴ εἴπητε πρὸς μηδένα τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί λοιπὸν λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἡλίας πρῶτον;
- 10 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ Ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ θέλει ἀποκαταστήσει πάντα· σὰς λέγω ὁμῶς, ὅτι ἦλθεν ἤδη ὁ Ἡλίας, καὶ δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, ἀλλ' ἔπραξαν εἰς αὐτόν ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ὑπ' αὐτῶν. Τότε ἐνόησαν οἱ μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς.
- 14 Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς τὸν ὄχλον, ἐπλησίασεν εἰς αὐτόν ἄνθρωπός τις γονυπετῶν εἰς αὐτόν, καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, διότι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· διότι πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολ-
- 15 λάκις εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ ἔφερα αὐτόν πρὸς τοὺς μαθητάς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτόν. Ἀπο-

- ἔσθτε μίρε τε ἰέμι νῆ κετῶ: νὰε ἀάτῶ, λετε βέεμε κετῶ τρεῖς τένα, νῆ περ τυῖ, ε νῆ περ Μοῖσίνε, ε νῆ περ Ιλίνε. Εδέ αὐ τεκ ἴσθε πο τσκε φόλδρε, ἰά τεκ ι μδλῶι ατά νῆ ρε ε νάρίτῳιμε: εδέ ἰά νῆ ζε νγα ρεῖα τε θόσθε, Κυῖ ἔσθε βίρι ἰμ ι δάσθρι, κῆ ε πελῆεβα: ατί ι δεῖγόνι.
- 6 Εδέ νασένεσιτε κ8ρ δεῖσανε, ράνε
- 7 περμῶς, εδέ σφρικεσῶνε φόρτ. Πό Jισθῖ ἐρδι περάνε, ε ι κάπι, εδέ θά,
- 8 Νγρέσνι, ε μος σφρικεσόνι. Εδέ ατά κ8ρ νγρίτνε σῦτ' ε τύρε περπιέτε, ν8κε πάνε ασνδονέ, περβέτῶ Jισθνε βέεμε.
- 9 Εδέ τσκε σθρίτ8ρε νγα μάλι, Jισθῖ ι ποροσίτι, τσκε θένε, Μος ι θόνι ασνδονέριτ σε τῶ πάτε, γερσῶ τε νγάλετ' ι βίρ' ι νερι8τ νγα τε
- 10 βδέκ8ριτε. Εδέ νασένεσιτ' ε ατί ε πύετνε, τσκε θένε, Περσέ πρᾶ θόνε σκρόνεσιτε, σε δ8χετε ἰτε βίνε με
- 11 περπάρα Ιλία; Εδέ Jισθῖ σπεργέκ ε 8 θά ατύρε, Ιλία βιέν με περπάρα, εδέ αοτε βέρε μβε βέντ γίθε
- 12 π8νερατε: πό 8νε πο 8 θέμ j8βε, σε Ιλία ἐρδι νδαστί, εδέ ν8κ' ε νόχνε, πό ι βένε τῶ δέσνε: κεσῶτῶ εδέ ι βίρ' ι νερι8τ κᾶ περ τε πεσ8αρε νγα ατά. Ατεχέρε ε κ8πετῶνε νασένεσιτε, σε 8 θά περ Jοάνν παγεζόρινε.
- 14 Εδέ ατά κ8ρ ἐρθε τε γένδεja, ι ἐρδι περάνε νῆ νερι, ε ι ρᾶ μβε
- 15 γύν, τσκε θένε, Ζότ, περδελέ τεμ-βίρ, σεπσέ ε ζε λενγάτ' ε χένεσε, εδέ χέκ κέκ: σεπσέ σ8με χέρε δίje νδε ζιάρ, ε σ8με χέρε νδ'8je:
- 16 εδέ ε σπ8ρα τε νασένεσιτ' ε τ8,
- 17 πό ν8κε μόντνε τα σερόνενε. Εδέ

- κριθείς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρει ὑμᾶς; φέρετέ μοι αὐτὸν ἐδώ.
- 18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν
- 20 αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν σας· διότι ἄληθώς σᾶς λέγω, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ θέλει μεταβῆ, καὶ δὲν θέλει εἶ-
- 21 σθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς. Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.
- 22 Καὶ ἐνῷ διέτριβον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς
- 23 χεῖρας ἀνθρώπων· καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστῆθῃ. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
- 24 Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναοῦμ, προσῆλθον πρὸς τὸν Πέτρον οἱ λαμβάνοντες τὰ δίδραχμα, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὰ δι-
- 25 δραχμα; Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέλαβεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοὶ φαίνεται, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίτων λαμβάνουσι φόρους, ἢ δασμόν; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ξέ-
- 26 νων; Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ξένων. Εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς,
- 27 Ἄρα ἐλεύθεροι εἶναι οἱ υἱοί. Πλὴν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, ὕπαγε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ρίψον
- 18 Γιῶθι σπεργέχ ε θά, Ο ὁρές ι πα-
βέσεσ εδέ ι ὁτρέμβρε, γερ κέρε
δοτε jέμ βάσχε με j8; γερ κέρε
δοτ' 8 δ8ρόν j8βε; Βίμενι μ8α ατέ
18 κετ8. Εδέ Γιῶθι ε κερτοῖ ατέ, εδέ
διᾶλι δόλι νγα αῦ, εδέ τ88νι 88ε-
ρ8α κ8 μδ' ατέ χέρε.
- 19 Ατεχέρε νδσένεσιτ' ἐρθνε περάνε
Γιῶθιτ βετ8άνε, ε θάνε, Περσέ νέβε
ν8κε μέντμε τα νδσιέρμ ατέ;
20 Εδέ Γιῶθι 8 θά ατύρε, Περ πα-βεσε-
ρίνε τ8αῖ: σεπσέ με τε βερτέτε πο
8 θέμ j8βε, σε Νδε πάτσι βέσεσ σᾶ
νέ κόχε σινάπι, δοτ' ι θόνι κετῖ
μᾶλι, Σ8ρίτ κετῆj ε σκό ατιέ, εδέ
δοτε σδρέσε: εδέ ν8κε δοτε jέτε
γῆ κ8 τε μος μέντνι j8 τα βένι.
21 Εδέ κύι φάρε κόμυδι ν8κε δέλ τιέ-
τραζι, βέτ8 με τε φάλ8ρ' ε με
αγέριμ.
- 22 Εδέ ατά τε πο σίλεσινε περχάρκ
Γαλιλέσε, Γιῶθι 8 θά ατύρε, Ι βῖρ'
ι νερι8τ δοτ' έπετε νδε δ8αρ τε
23 νέρεζεβετ: εδέ δοτα βράσεν' ατέ,
εδέ τε τρέτενε δίτε δοτε νγάλετε.
Εδέ ατύρε 8 έρδι κέκ φόρτ.
- 24 Εδέ ατά κ8ρ έρθνε νδε Καπερ-
να8μ, έρθνε περάνε Πιέτριτ ατά κ8
μάρνε παγέσε αυ-δραχμίτε, εδέ ι
θάνε, Α ν8κε παγ8αν αυ-δραχμίτε
25 μεσόνεσι j8αῖ; Αῦ θότε, Πό. Εδέ κ8ρ
χύρι νδε ὁτεπίτ, Γιῶθι ε πρίτι, τ8κε
θένε, Σί τε δ8κετε, Σιμόν; νγα
τσίλετε μάρνε παγέσα α τε δένα
μδερέτεριτ' ε δέστ; νγα βῖjt' ε
26 τύρε, από νγα τε χ8αjtε; Πιέτρι ι
θότ' ατί, Νγα τε χ8αjtε. Γιῶθι ι
θά ατί, Βάλε βῖjtε jάνε τε λίρε.
27 Πό κ8 τε μος σκανδαλίσμε ατά,
σκό νδε δέτ, ε χίθ νέ γρέπ, εδέ

ἄγκιστρον, καὶ τὸ πρῶτον ὀψάριον,
τὸ ὁποῖον ἀναβῇ, λάβε, καὶ ἀνοίξας
τὸ στόμα αὐτοῦ, θέλεις εὐρεῖ στατῆρα·
ἐκεῖνον λαβὼν δὸς εἰς αὐτοὺς δι' ἐμέ
καὶ σέ.

Κεφ. ιή.

- 1 ἘΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἦλθον οἱ μα-
θηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες, Τίς
ἄρα εἶναι μεγαλύτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ
- 2 τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰη-
σοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέ-
3 σω αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς
λέγω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃτε, καὶ γείνητε
ὡς τὰ παιδία, δὲν θέλετε εἰσελθεῖ εἰς
- 4 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις
λοιπὸν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παι-
δίον τοῦτο, οὗτος εἶναι ὁ μεγαλύτερος
- 5 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅ-
στις δεχθῇ ἓν τοιοῦτον παιδίον εἰς τὸ
- 6 ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται. Ὅστις ὁμῶς
σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων
τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει εἰς
αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ μύλου πέτρα ἐπὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ νὰ καταπον-
τισθῇ εἰς τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης.
- 7 Οὐαὶ εἰς τὸν κόσμον διὰ τὰ σκάν-
δαλα· διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθωσι
τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄν-
θρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ
- 8 σκάνδαλον ἔρχεται. Καὶ ἐὰν ἡ χεὶρ
σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ, ἔκ-
κοψον αὐτά, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ. κα-
λῆτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσελθῇς εἰς τὴν
ζωὴν ὡλὸς ἢ κουλλός. παρὰ ἔχων
- 9 δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας νὰ ριφθῇς εἰς
τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλ-
μός σου σκανδαλίζῃ, ἔκβαλε αὐτόν,
καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερόν σοι εἶναι

νγρὲ πέσκον' εἰ πάρῃ καὶ τὴν δάλῃ·
ἐδὲ σὶ τ' ἰ χάπτῳ γόγενε, ἀότε
γέντῳ νῆ στατίρ· μέρ-ε, εἰ ἔπθα,
ατύρε περ μῆα ἐδὲ περ τυῖ.

Κρεῖ 18.

- 1 Να' ατέ ὀρε ἐρθνε νασένεσιτε τε
Jισθῖ, εἰ θάνε, Βάλῃ τσίλι ἔσθε
μῆ ἰ μάθ νὰ μδερετερίτ τε χιέ-
2 γεβετ; Εδὲ Jισθῖ θίρι περάνε βέτε-
χεσε τί νῆ τῶν τε βόγελε, ἐδὲ εἰ
3 κενάρῳ ατέ νὰ μέστ τ' ατύρε, εἰ
θά, Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8δε,
νὰ μος 8κεθέφῳ, εἰ τε βένενοι ποσί
τῶνατ' εἰ βέγελε, ν8κε ἀοτε χῦνι
- 4 νὰ μδερετερίτ τε χιέγεβετ. Κ8σ τε
8νγνε πρᾶ βέτεχεν' εἰ τί ποσί κύι
τῶν ἰ βόγελε, κύι ἔσθε μῆ ἰ μάθ
- 5 νὰ μδερετερίτ τε χιέγεβετ· ἐδὲ
κ8σ τε πρέσε νῆ τε τίλε τῶν τε
βόγελε μδ' ἐμεριτ τίμ, με κα πρί-
6 τ8ρε μῆα. Πό κ8σ τε σκανδαλίσνε
νῆ νγα κετά τε βέγελιτε κα με
μδεσόνε, ἔσθε μίρε περ ατέ τ' ἰ
βάρετε νῆ γ8ρ μ8λίρι μδι χάρετ
τ' ατί, ἐδὲ τε κρέδετε νὰ φ8ντ τε
δέτιτ.
- 7 Μιέρ δότα νγα σκανδαλίτε· σε-
πσέ ἔσθε νεβόje τε βίνενε σκανδα-
λίτε· πό μιέρ αὔ νερί, πρέι τε τσί-
8 λιτ βιέν σκανδαλία. Εδὲ νὰ τε
σκανδαλίστε δόρα jότε α κέμδα
jότε, πρέ-ι, ἐδὲ χίδι πρέι τέje· ἔσθε
μῆ μίρε περ τυῖ τε χῦντῳ νὰ
jέτετ ἰ τῶαλε α ἀοράτσ, σε τε
κῆσ αὔ δ8αρ α αὔ κέμδε, εἰ τε
- 9 χίδετῳ νὰ ζιάρ τε πα-σός8ρε. Εδὲ
νὰ τε σκανδαλίστε σῦρι ὕτ, νασίρ-ε
ατέ, εἰ χίδε πρέι τέje· μῆ μίρε

ἔσῃ περ τοῦ τε χυνοῦ νδεῖ ἵετῃ
 με ἔσῃ σὺ θέτῃ, σε τε κῆρ δύ
 σὺ, ε τε χίδῃ νδεῖ γαχένῃ τε
 ζιάρῃ.

- 10 Προσέχετε, μὴ καταφρονήσητε ἕνα τῶν μικρῶν τούτων· διότι σᾶς λέγω, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς διαπαντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ

11 Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε διὰ τὴν

12 σῶσιν τὸ ἀπολωλός. Τί σᾶς φαίνεται; ἂν ἄνθρωπός τις ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἑξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα, καὶ ὑπάγων

13 ἐπὶ τὰ ὄρη ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ ἂν συμβῇ τὴν εὕρη αὐτό, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ μᾶλλον παρὰ διὰ τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα τὰ

14 μὴ πεπλανημένα. Οὕτω δὲ εἶναι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπολεσθῇ εἰς τῶν μικρῶν τούτων,

15 Ἐάν τις ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε, καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μετὰ σου καὶ αὐτοῦ μόνου· ἂν σοῦ

16 ἀκούσῃ, ἐκέρυθες τὸν ἀδελφόν σου· ἂν ὁμοῦ δὲν ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σου ἑστὶ ἕνα ἢ δύο, διὰ τὴν βεβαιωθῇ πᾶς λόγος ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων

17 ἢ τριῶν. Καὶ ἂν παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τοῦτο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἂν καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἂς

18 εἶναι εἰς σὲ ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅσα ἂν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἂν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι

19 λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Πάλιν σᾶς λέγω, ὅτι ἂν δύο ἀπὸ σᾶς συμφω-

10 Σικόνι, μὸς δένη περ ἀσγὲ νῆνγα κετὰ τῆ βέγγελιτε: σεπσέ πο 8 θέμ j8δε, σε ἐνγγεjτ' ε ατύρε νδε χιέjετ ὁόχενε γιθενέ φάκεν' ε τ'ιμ-

11 ἐτι κε ἐστε νδε χιέjετ. Σεπσέ ι διρ' ι νερι8τ ἐρδι τε σπετόνε τε χ8-

12 μδ8ρινε. Τσ' 8 δ8κετε j8δε; νδε πάστε νδονέ νερι νέ κιντ ὁέν, εδέ τ' ι χ8μδ8σε νέ νγα από, α ν8κε λῆ τε νεντε-διετ' ε νέντατε, ε βέτε νδεπερ μάλετ τε κερχόνε τε χ8μδ8ρενε;

13 Εδέ νδε κόφτε σε ε γέν, με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8δε, σε γεζόνε τε με τέπερε περ ατέ, σε περ τε νεντε-διετ' ε νέντατ κε σ' κάνε

14 χ8μδ8ρε. Κεστ8 ν8κ' ἐστ' ε δά88ρε περπάρα Άτιτ τ8αἰ κε ἐστε νδε χιέjετ, τε χ8μδ8σε νέ νγα κετὰ τε βέγγελιτε.

15 Εδέ νδε βέφτε φάj ὑτ-βεjα, ὁκό εδέ κερχτόje νδε μέστ τέje εδέ ατί βέτεμε: νδε τε δεγόφτε, ε φι-

16 τόδε τετ-βεjα: πό νδε μος τε δεγόφτε, μέρ με βέτεχε εδέ νέ α δύ βέτε, κε τε «κενδρόνε τσ' δό φιάλε νδε γόje δύ α τρέ μαρτίρεβε».

17 Εδέ νδε μος 8 δεγόφτε ατύρε, ὁ8αjα κετέ χι8σε: εδέ νδε μος ι δεγόφτ' εδέ χι8σε, ατεχέρε αύ λετε jέτε ποσί γεντάρι εδέ κ8μερ-

18 χάρι. Με τε βερτέτε 8 θέμ j8δε, Τσ' τε λίθνι μδι δέτ, δοτε jένε λιδ8ρε νδε χιέλτ: εδέ τσ' τε σγίθνι μδι δέτ, δοτε jένε σγίδ8ρε νδε χιέλτ.

19 Περσερί πο 8 θέμ j8δε, σε νδε κόφ8νε μδι δέτ δύ βέτε νγα j8 με

- νήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς
πράγματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον
κάμει αἰτησιν, θέλει γείνει εἰς αὐτοὺς
παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- 20 Διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγ-
μένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι
ἐγὼ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.
- 21 Τότε προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ
Πέτρος, εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἂν ἁμαρ-
τήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου θέλω
22 συγχωρήσῃ αὐτόν; ἕως ἐπτάκις; Λέγει
πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Δὲν σοὶ λέγω,
ἕως ἐπτάκις. ἀλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις
- 23 ἐπτά. Διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ὡμοιώθη μὲ ἄνθρωπον βασιλέα,
ὅστις ἠθέλησε νὰ θεωρήσῃ λογαριαμὸν
24 μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, Καὶ ὅτε ἤρ-
χισε νὰ θεωρῇ, ἐφέρθη πρὸς αὐτόν εἰς
25 ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Καὶ ἐπειδὴ
δὲν εἶχε νὰ ἀποδώσῃ, προσέταξεν ὁ
κύριος αὐτοῦ νὰ πωληθῇ αὐτός, καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα
ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἀποδοθῇ τὸ ὀφειλόμενον.
- 26 Πεσὼν λοιπὸν ὁ δοῦλος προσεκύνει
αὐτόν, λέγων, Κύριε, μακροθύμησον
εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀπο-
27 δώσει. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ
28 τὸ δάνειον ἀφῆκεν εἰς αὐτόν. Ἀφοῦ
ὅμως ἐξῆλθεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὔρεν
ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις
ἐχρεώσται εἰς αὐτόν ἑκατὸν δηνάρια·
καὶ πιάσας αὐτόν, ἐπνιγε, λέγων,
29 Ἀπόδος μοι ὅ,τι χρεωστεῖς. Πεσὼν
λοιπὸν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς
πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν λέγων,
Μακροθύμησον εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα
30 θέλω σοὶ ἀποδώσει. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν
ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν
εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ τὸ ὀφει-
31 λόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐ-
τοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα·
καὶ ἔλθόντες ἐφάνέρωσαν πρὸς τὸν
- νῆ φιάλῃ περ τῶ' δό φάρε γῆρε κα
τε λύπνενε, δοτ' 8 βῆνετ' ατῆρε νγα
20 ιμ-άτε κα ἐῶτε νδε κιέετ. Σεπσέ
κ8 τε jένε δύ α τρέ θέτε μδελέ-
δ8ρε μδ' ἐμεριτ τίμ, ατιέ jάμ εδέ 8νε
νδε μέστ τ' ατύρε.
- 21 Ατεχέρε ι ἐρδι περάνε Πιέτρι, ε
θά, Ζότ, νδε με φεjέφτε ιμ-δεjα,
σῶ χέρε δοτ' ια φάλ ατί; γερ μδε
22 ὅτάτε χέρε; Jισῶι ι θότ' ατί, N8κε
τε θέμ, γερ μδε ὅτάτε χέρε, πό
γερ μδε ὅτατε-ῶιετε χέρε νγα
23 ὅτάτε χέρε. Περανῶαῖ μδερετερετ' ε
κιέεβετ γῶ8 με νέ νερί μηερέτ, κα
δέσι τε βῆνε λογαρί με σερεβετόρετ
24 ε τί. Εδέ κ8ρ ζ8ρι τε βῆνε λογαρί,
ι πρ8νε νέ δετῶαρ κα ι κίστε δε-
25 τύρε ῶιετε μjε ταλάντα. Εδέ αῦ
πασσί ν8κε κίστε τ' ι λῶνε, ι ζότι
σερεβεῶι τε ὀίτετ' αῦ, εδέ γρῶαα ε
ατί, εδέ τε βjήτε, εδέ γίθε σε τῶ'
26 κίστε, εδέ τε λῶχετε δετύρα. Πό
σερεβετόρ ι ρῶ νδερ κέμδε, ε ι λῶτεῖ,
τ8κε θένε, Ζότ, βῆν8 ζεμερε-γῆρε
μδε μῶα, εδέ δοτε τ' ι λῶν τε
27 γίθα. Εδέ τε ζότ σι ι σδεμπ αῦ σερεβε-
τόρι, ε λεῶῶι, εδέ ια λῶ δετύρενε.
28 Πό αῦ σερεβετόρι σι δόλι, γέτι νέ νγα
σερεβετόρετε ὀόκετ' ε τί, κα ι κίστε
δετύρε ατί νέ κιντ δινάρε: εδέ σι ε
ζ8ρι, ε μδύστε, τ8κε θένε, Λῶ-με
29 τῶ' δετύρε με κῆ. Ατεχέρε πρῶ
σερεβετόρι ὀόκι τί ι ρῶ νδερ κέμδε,
ε ι λῶτεῖ, τ8κε θένε, βῆν8 ζεμερε-
γῆρε μδε μῶα, εδέ δοτε τ' ι λῶν
30 τε γίθα. Εδέ αῦ ν8κε δόντε, πό
σκαῶι εδέ ε β8ρινδε β8ρκ, γερσα τ' ι
31 λῶνε δετύρενε. Εδέ σερεβετόρετε
ὀόκετ' ε ατί κ8ρ πάνε σε τῶ' σδε,
σχελμῶανε φόρτ: εδέ ἐρθνε, ε ι

κύριον αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

- 32 Τότε προσκαλέσας αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτόν, Δοῦλε, πονηρέ, πᾶν τὸ χρέος ἐκεῖνο σοὶ ἀφῆκα, ἐπειδὴ
33 μὲ παρεκάλεσας· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσης τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς
34 καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς βασανιστάς, ἕως οὗ ἀποδώσῃ πᾶν τὸ
35 ὀφειλόμενον εἰς αὐτόν. Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος θέλει κάμει εἰς ἐσᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσητε ἐκ καρδίας σας ἕκαστος εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὰ πταίσματα αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'.—κ'.

- 1 ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς
2 Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰουρδάνου. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
3 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες πρὸς αὐτόν, Συγχωρεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα
4 αὐτοῦ διὰ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε, ὅτι ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν
5 καὶ θῆλυ ἐπλασεν αὐτούς; καὶ εἶπεν, «Ἐνεκεν τούτου θέλει ἀφήσῃ ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ
6 θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν εἶναι οἱ δύο εἰς
7 σάρκα μίαν;» Ὡστε δὲν εἶναι πλέον δύο ἀλλὰ μία σὰρξ. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὅποῖον ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος
8 ἄς μὴ χωρίζῃ.
- 7 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς προσέταξε νὰ δώσῃ ἔγγραφον διαζυγίου, καὶ νὰ χωρισθῇ αὐτήν;
8 Λέγει πρὸς αὐτούς, Διότι ὁ Μωϋσῆς

ἀεφύενης τε ζότ γίθη σα ὁδένε.

- 32 Ατεχέρε ι Ζότι ε θίρι περάνε, ε ι θά, Σερβετόρ' ι λίκ, γίθ' ατέ δετύρε
33 τα λάσε τυῖ, σεπσέ μ'8λ8τε: ν8κε δ8χεῖ ἐδέ τί τε περδελένε σερβετόρινε σόκνε τέντ, σικ8νδρε τε
34 περδελέβα ἐδέ 8νε τυῖ; Εδέ ι ζότι 8ζεμερ8α, ἐδέ ε δά νδερ δ8αρ τ' α-τύρε 8ε μ8νδόνενε, γερσᾶ τε λάνε
35 γίθη δετύρενε 8ε ι κί8τε ατί. Κε8τ8 ἐδέ ιμ-άτε κιελόρι δοτ' 8α βένε j8δε, νδε μος 8α φάλτ8ι με γίθη ζέμερατ τ8αjα γίθη-σε-τσίλι τε βελᾶτ τί φάjετ' ε ατύρε.

Κρεῖ 19—20.

- 1 Εδέ Jισ8ῖ κ8ρ μδαρῶι κετό φιάλε, 8νγρίτ νγα Γαλῖλέα, ἐδέ ἐρδι νδε σινόρετ τε J8δέσε, περτέj Jορδάνιτ:
2 Εδέ ι βάνε πας ατί σ8με γένδεjε: ἐδέ σερῶι ατά ατιέ.
3 Εδέ ἐρθνε τεκ αὐ Φαρισέjτε τ8κε νγάρε ατέ, ε τ8κε θένε ατί, Νδε ι ἔ8τ' ε 8δεσε νερί8τ τε λεσόνε γρ8αν'
4 ε τί περ τῶ' δό φάρε σκάκ8; Εδέ αὐ 8περγέ8 ε 8 θά ατύρε, Ν8κε κένι κενάδρε, σε αὐ 8ε βέρι ατά 8ε νδε κρύετ τε χέρεσε, ι βέρι
5 ατά μά8κ8λ ἐδέ φέμερε; ἐδέ θά, «Περ κετέ π8νε νερί8 δοτε λέρε τ'άτεν' ε τ' ἔμενε, ἐδέ δοτε νγίτετε πας γρ8ασε τί, ἐδέ τε δὐ δοτε
6 jένε νέ μί8». Κά8ε σα ν8κε jάνε με δὐ, πό νέ μί8. Ατέ πρᾶ 8ε Περενάjα ε βέρι πάρε, νερί8 λετε μος ε νδάνε.
7 Ι θόν' ατί, Περσέ πρᾶ Μοϊσί8 κᾶ ποροσίτ8ρε τ' ι ἐπετε κάρτ' ε νδᾶ-
8 ριεσε, ἐδέ τε λεσόνετε; 8 θότ' α-

- διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας συνεχώρη-
 σεν εἰς ἐσᾶς νὰ χωρίζεσθαι τὰς γυ-
 ναϊκάς σας· ἀπ' ἀρχῆς ὅμως δὲν ἔ-
 9 γεινεν οὕτω. Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ὅστις
 χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκτὸς διὰ
 πορνείαν, καὶ νυμφευθῇ ἄλλην, γίνε-
 ται μοιχός· καὶ ὅστις νυμφευθῇ γυναῖκα
 κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.
- 10 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ, Ἐὰν οὕτως ἔχῃ ἡ ὑποχρέωσις
 τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, δὲν
 11 συμφέρει νὰ νυμφευθῇ. Ὁ δὲ εἶπε
 πρὸς αὐτούς, Δὲν δύνανται πάντες νὰ
 δεχθῶσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' εἰς
 12 ὅσους εἶναι δεδομένον. Διότι εἶναι εὐ-
 νοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεν-
 νήθησαν οὕτω· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵ-
 τινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
 καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν
 ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
 Ὅστις δύναται νὰ δεχθῇ τοῦτο, ἅς
 δεχθῇ.
- 13 Τότε ἐφέρθησαν πρὸς αὐτὸν παιδία,
 διὰ νὰ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά,
 καὶ νὰ εὐχηθῇ· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπλη-
 14 ξαν αὐτά. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀ-
 φήσατε τὰ παιδία, καὶ μὴ ἐμποδίζετε
 αὐτὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ· διότι τῶν
 τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
 15 νῶν. Καὶ ἀφοῦ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὰ τὰς
 χεῖρας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
- 16 Καὶ ἰδού, προσελθὼν τις εἶπε πρὸς
 αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί καλὸν νὰ
- 17 πράξω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ
 δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί μὲ λέγεις ἀ-
 γαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὶ εἰς, ὁ Θεός.
 Ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν
 18 ζωὴν, φύλαξον τὰς ἐντολάς, Λέγει
 πρὸς αὐτόν, Ποίας; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε,
 Τὸ «Μὴ φονεύσης· Μὴ μοιχεύσης· Μὴ

- τύρῃ, Σεπσέ Μοῖσίς 8α ἡ ἰσθὲς τε
 λῆσόνι γρατῇ τῶν περ ζεμερ-
 ᾱσπερενῇ τῶν πό νὰς κρύετ τε
 9 χέρεσσε σ' καὶ κένε κεστῇ. Εἰδὲ πό
 8 θέμ ἰσθὲς, σε αὐ καὶ τε λῆσόνε
 γρῶν' εἰ τί, περβέτῳ περ πόνε
 κερβερίε, εἰδὲ τε μαρτόνετε με τιά-
 τερε, κερβερόν: εἰδὲ αὐ καὶ τε μαρ-
 τόνετε με γρῶν τε λῆσῶνρε, κερβερόν.
- 10 Νὰσένεσιτ' εἰ τί ἰ θόνε, Νὰς κόφτε
 κεστῇ πόν' εἰ νερίστ με γρῶνρε, ν8κ'
- 11 ἔσττε μίρε τε μαρτόνετε. Εἰδὲ αὐ 8
 θότ' ατύρε, Ν8κε μόντ τα κερπε-
 τόνερε κετῇ φιάλε τε γίθε, πό ατύ-
 12 ρεβε καὶ 8 ἔσττε δένε. Σεπσέ καὶ τε
 ἀρέδ8ρε καὶ κάνε λίνδ8ρε κεστῇ καὶ
 νγα δάρκ8 ἰ σ' ἔμεσε: εἰδὲ καὶ τε
 ἀρέδ8ρε καὶ δαρόθνε νγα νέρεζιτε:
 εἰδὲ καὶ τε ἀρέδ8ρε καὶ δρόθνε βέτε-
 χεν' εἰ τύρε περ μβερετερίν' εἰ κίε-
 γεβετ. Αὐ καὶ μόντ τα κερπετόνε κετῇ,
 λῆτα κερπετόνε.
- 13 Ατεχέρε ἰ 8πρῶν' ατὶ τῶν τῶν
 τε βέγῆλε καὶ τε βέρε δῶαρτε περ-
 μδί ατά, εἰ τ' ἰ δεκόνε: εἰδὲ νὰσένε-
 14 σιτ' ἰ κερτῶνρε. Πό Ἰισθὶ θά, Λίνι
 τῶννατ' εἰ βέγῆλε, εἰδὲ μος ἰ νδάλνι
 τε βίνερε τεκ ὄνε: σεπσέ περ τε
 τίλε ἔσττε μβερετερί' εἰ κίεγεβετ.
- 15 Εἰδὲ σι β8ρι δῶαρτε μδι ατά, ἰκ8
 ανδέj.
- 16 Εἰδὲ jά τεκ ἰ ἐρδι περᾶνε νῆ
 νερὶ, εἰ ἰ θά, Μεσόνεσ' ἰ μίρε, τῶ' τε
 μίρε τε βέν καὶ τε κέμ jέτε τε πα-
 17 σόσ8ρε; Εἰδὲ αὐ ἰ θά, Τῶ' με θῶα
 ἰ μίρε; Ασνδονῆ σ' ἔστ' ἰ μίρε βέτῳ
 νῆ, Περνδία. Πό νὰς δό τε χύντῳ
 18 νὰς jέτετ, ρῶαj παροσίτε. ἰ θότ'
 ατὶ, Τσίλατε; Εἰδὲ Ἰισθὶ ἰ θά, κετό,
 «Μος βράτῳ: μος κερβερόντῳ: μος

19 κλέψης· Μὴ ψευδομαρτυρήσης· Τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα·» καὶ
«Θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς
20 σεαυτόν». Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεανί-
σκος, Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεό-
21 τητός μου, τί μοι λείπει ἔτι; Εἶπε
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν θέλῃς νὰ
ῥῆσαι τέλειος, ὕπαγε, πώλησον τὰ ὑ-
πάρχοντά σου, καὶ δὸς εἰς πτωχοῦς·
καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
22 καὶ ἔλθε ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ
νεανίσκος τὸν λόγον, ἀνεχώρησε λυ-
πούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

23 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μα-
θητάς αὐτοῦ, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
24 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ πά-
λιν σᾶς λέγω, Εὐκολώτερον εἶναι νὰ
περάσῃ κάμηλος διὰ τρυπήματος θελό-
νης, παρὰ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς
25 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀκούσαντες
δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήττοντο
26 νὰ σωθῇ; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτούς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀ-
δύνατον εἶναι, παρὰ τῷ Θεῷ ὁμῶς τὰ
πάντα εἶναι δυνατά.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς
αὐτόν, Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
καὶ σοὶ ἠκολουθήσαμεν· τί λοιπὸν θέ-
28 λει εἶσθαι εἰς ἡμᾶς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ
παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης
αὐτοῦ, θέλετε καθίσει καὶ σεῖς ἐπὶ
δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα

29 φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὅστις ἀ-
φῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ

διέθτο· μὸς ἀπτοῦ μαρτιρί τε ῥέμει·
19 Νερό τετ-ᾱτ' ε τετ-ἔμε»: ἐδέ
«Τε ἀδατοῦ τ' ἀφερμινε τέντ ποσί
20 βέτεχενε τένδε». Διαλόσι ι θότ' ατί,
Τε γίθα κετό ι κάμ ρδαῖτρε κε
μδε τε ρίτ τίμ: πό τῷ με μδέτετε
21 μῆ; Ιισθῖ ι θά ατί, Νδε δό τε βῆ-
νετῷ ι σόσρε, ὅκο ε ὅτ γῆνε
τένδε, ἐδέ ἐπδα τε βοδέχβετ: ἐδέ
δοτε κῆθ θεσαρ νδε χιέλ: ἐδέ ἐja,
22 ε νγίτ-μ8 πας. Πό διαλόσι κ8ρ δε-
γῷ κετέ φιάλε, ικ8 ι χελμδαρε:
σεπσέ κίῶτε σῆμε γῆ.

23 Εδέ Ιισθῖ 8 θά νδσῆνεσεβετ τί,
Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε
νερί8 ι πάσρε μεζί δοτε χύνε νδε
24 μδερετερίτ τε χιέjeβετ. Εδέ περσερί
πο 8 θέμ j8βε, σε Μῆ κολαῖ ἔῶτε
τε ὅκόνε γαμίλεja νδεπερ δρίμετ τε
γυλπέρεσε, σε τε χύνε ι πάσρι νδε
25 μδερετερίτ τε Περενδῖσε. Εδέ νδσῆνε-
σιτ' ε τί κ8ρ δεγδανε, τμερόνεῶινε
φόρτ, ε θόῶινε, Βάλε τοίλι μντ τε
26 ὅπετόνε; Πό Ιισθῖ ὅτύρι σῦτε μδ' ατά
ε 8 θά ατύρε, Τε νερέζιτε κεjό ἔῶτε
πῆνε κε σ' μντ τε βῆνετε, πό τε
Περενδῖα τε γίθα μντ τε βῆνενε.

27 Ατεχέρε 8περγέχ Πιέτρι ε ι θά
ατί, Jά νέ τε λᾱμ τε γίθα, ἐδέ
έρθμε πράπα τέje: βάλε τῷ δοτε
28 jέτε μδε νέ; Εδέ Ιισθῖ 8 θά ατύρε,
Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε
j8 κε με έρθτε πας, νδε κριέσετ
τε ρῆ, κ8ρ τε ρίje ι δίρ' ι νερί8τ
μδι φρόν τε λαβδῖσε τί, δοτε ρίνι
ἐδέ j8 μδε δυ-μδε-δίετε φρόνε,
τ8κε γυκδαρε τε δυ-μδε-δίετε φά-
29 ρατ' ε Ισραῖλιτ. Εδέ κ8σδό κε λά
ὅτεπι, α βελέζερε, α μότερα, α άτε,
α έμε, α γρδα, α δίj, α άρα, περ

τέκνα, ἢ ἀγροῦς, ἔνεκεν τοῦ ὀνόμο-
τός μου, ἑκατονταπλάσια θέλει λάβει,
καὶ ζωὴν αἰώνιον θέλει κληρονομήσει.

30 Πολλοὶ ὁμῶς πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι
ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

- 1 ΚΕΦ. κ'. Διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν εἶναι ὁμοία μὲ ἄνθρωπον οἰκο-
δεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα τῷ πρῶτῷ
διὰ τὴν μισθώσιν ἐργάτας διὰ τὸν ἡμ-
2 πελῶνα αὐτοῦ· ἀφοῦ δὲ συνεφώνησε
μετὰ τῶν ἐργατῶν πρὸς ἓν δηνάριον
τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν
3 ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ
τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἰστα-
4 μένους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς. Καὶ πρὸς
ἐκείνους εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς
τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον
θέλω σᾶς δώσει. Καὶ ἐκεῖνοι ὑπῆγον.
5 Πάλιν ἐξελθὼν περὶ τὴν ἕκτην καὶ
6 ἑννάτην ὥραν ἔκαμεν ὡσαύτως. Περὶ
δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν
ἄλλους ἰσταμένους ἀργούς, καὶ λέγει
πρὸς αὐτούς, Διὰ τί ἵστασθε ἐδῶ ὅλην
7 τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσι πρὸς αὐ-
τόν, Διότι οὐδεὶς ἐμίσθωσεν ἡμᾶς.
Λέγει πρὸς αὐτούς, Ὑπάγετε καὶ σεῖς
εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δι-
8 καιον, θέλετε λάβει. Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν
ἑσπέρα, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶ-
νος πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ, Κάλε-
σον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος εἰς αὐ-
τοὺς τὸν μισθόν, ἀρχίσας ἀπὸ τῶν
9 ἑσχάτων ἕως τῶν πρώτων. Καὶ ἐλ-
θόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν
μισθωθέντες, ἔλαβον ἅνα ἓν δηνάριον.
10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι
θέλουσι λάβει πλείονα· ἔλαβον ὁμῶς
11 καὶ αὐτοὶ ἅνα ἓν δηνάριον. Καὶ λα-
βόντες, ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδε-
12 σπότου, λέγοντες, Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχα-
τοι μίαν ὥραν ἔκαμον, καὶ ἔκαμες
αὐτοὺς ἴσους μὲ ἡμᾶς, οἵτινες ἐβα-
στάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ

πένε τ' ἐμεριτ τῖμ, δοτε μάρε νῆ
κίντ περ νῆ, ἐδέ δοτε τρασεγόνε
30 jέτε τε πα-σόσρε. Πό σῶμε τε
πάρε δοτε jένε τε πράπσεμ, ἐδέ
τε πράπσεμ τε πάρε.

- 1 Κρεῖ 20. Σεπσέ μβερετερεῖ' ε χιέ-
jeβετ γᾶν με νῆ νερί ζοτ ὅτεπίε, ι
τσίλι δόλι ὀπέιτ με νάτε τε παj-
2 τόνε πνετόρε περ βέστιν' ε τί: ἐδέ
σι παjτῶι πνετόρετε νγα νῆ διναῖρ
ναε δίτετ, ι δεργῶι ναε βέσπε τε
3 τί. Παστάι δόλι μβε τρί ὀρε, πᾶ
τε τίερε τσκε νδένσρε πα-πένε ναε
4 τρέκτ: 8 θότ' ἐδέ ατύρε, Σκόνι ἐδέ
jῶ ναε βέσπε, ἐδέ δοτ' 8 ἀπ ἐδέ
jῶβε τῶ' τε jέτε ε ὄδεσε. Εδέ ατά
5 βάνε. Περσερεῖ δόλι μβε γᾶστ' ἐδέ
μβε νέντ' ὀρε, ἐδέ βέρι πο κεστῶ.
6 Εδέ σι δόλι μβε νῆ-μβε-δίετ' ὀρε,
γέτι τε τίερε τσκε νδένσρε πα-πένε,
8 θότ' ἐδέ ατύρε, Περσέ ρίνι κετῶ
7 γίθε δίτενε πα-πένε; Ι θόν' ατί,
Σεπσέ ασναδονῆ σ' να παjτῶι. Ὅ θότ'
ατύρε, Σκόνι ἐδέ jῶ ναε βέσπε, ἐδέ
δοτε μέρνι τῶ' τε jέτε ε ὄδεσε.
8 Εδέ σι σνγρύς, ι ζότι βέστιτ ι θότε
κ8jδεστᾶριτ τί, Θίρε πνετόρετε, ἐδέ
λάι-8 πάγενε ατύρε, τσκε ζένε
νγα τε πράπσεμιτε γερ μβε τε
9 πάρετ. Εδέ ἐρθνε ατά κε ἴσινε
παjτῶρε μβε νῆ-μβε-δίετ' ὀρε, ἐδέ
10 μῶαρνε νγα νῆ διναῖρ. Εδέ κ8ρ
ἐρθνε τε πάρετε, κ8jτῶανε σε δοτε
μάρνε μῆ σῶμε: πό ἐδέ ατά μῶ-
11 αρνε νγα νῆ διναῖρ. Εδέ σι μῶαρνε,
κῶαχεσινε μβε τε ζόν' ε ὀτεπίσε,
12 τσκε θένε, σε κετά τε πράπσεμιτε
βένε νῆ ὀρε, ἐδέ ι βέρε σινένε με
νῆ κε μῶαῶτεμ τε ρένδεν' ε δίτεσ'

13 τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς ἓνα ἐξ αὐτῶν, Φίλε, δὲν σὲ ἀδικῶ· δὲν συνεφώνησας ἐν δηνάριον

14 μετ' ἐμοῦ; λάβε τὸ σόν, καὶ ὑπαγε· θέλω δὲ νὰ δώσω εἰς τοῦτον τὸν ἔσχατον, ὡς καὶ εἰς σέ. Ἡ δὲν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμω ὅ,τι θέλω εἰς τὰ ἑμά; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι πο-

16 νηρός, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀγαθός; Οὕτω θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπε

18 πρὸς αὐτούς, Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ θέλουσι καταδικάσει

19 αὐτὸν εἰς θάνατον· καὶ θέλουσι παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη διὰ νὰ ἐμπαίξωσι καὶ μαστιγώσωσι καὶ σταυρώσωσι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστῇ.

20 Τότε προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνούσα, καὶ ζητοῦ-

21 σά τι παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί θέλεις; Λέγει πρὸς αὐτόν, Εἰπέ νὰ καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ

22 ἀριστερῶν, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε· δύνασθαι νὰ πῖντε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ μέλλω νὰ πῖω, καὶ νὰ βαπτισθῇτε τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; Λέγουσι πρὸς

23 αὐτόν, Δυνάμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου θέλετε πῖναι, καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι, θέλετε βαπτισθῇ· τὸ νὰ κα-

13 ἐδέ βάπτενε. Πό αὐ σπεργέχ εἰ θά νέριτ νγα ατά, Μίχ, νσκε τε βέν κέχ: α νσκε βέρε φιάλε με μβα νέ

14 διναῶ; μέρ τένδινε, ἐδέ ἰκ: ἐδέ κετί τε πράπσεμιτ δοτ' ἰ ἀπ σι

15 ἐδέ τυῖ. Ἀπό σ' μέντ ὄνε τε βέν τῶ' τε δβα νδε πένετ τίμε; ἀπό σῦρι ὕτ ἔστ' ἰ λίχ, σεπσέ ὄνε jάμ

16 ἰ μίρε; Κεστ8 δοτε jένε τε πράπσεμιτε τε πάρε, ἐδέ τε πάρετε τε πράπσεμ: σεπσέ ὄ8με βέτε jάνε τε θίρδρε, πό τε πάκε τε σγέδδρε.

17 Ἐδέ Jισθῖ τσκε χίπδρε νδε Jερσαλίμ, μόρι με βέτεχε τε δυμδε-δίετε νδσένεσιτε μδε-ν'-άνε

18 μδ' ὄδε, ἐδέ 8 θά ατύρε. Jά τε πο χίπεjμε νδε Jερσαλίμ, ἐδέ ἰ δίρ' ἰ νερίστ δοτ' ἔπετε νδε δβαρ τε κρουε-πρίφτερετ ἐδέ ὄκρόνεσετ: ἐδέ

19 δοτα δενόνενε περ δάκεje: ἐδέ δοτα ἀπνε νδε δβαρ τε κόμβεβετ ἔε τα περχέσεν' ε τα ράχεν' ε τα κρυκέζόνενε: ἐδέ τε τρέτενε δίτε δοτε νγάλετε

20 Ἀτεχέρε ἰ ἐρδι περάνε ε ἔμ' ε τε δίjβετ Ζεβεδέστ δάσκε με τε δίjτ, τσκε λ8τδρε, ε τσκε λύπδρε νέ jέ νγα αὐ. Ἐδέ αὐ ἰ θά ασάῖ, Τῶ' δό; αjό ἰ θότ' ατῖ, Θ8αj τε ρίνε κετά δύ δίjτ' ε μῖ νέρι μδε τε διάθτενε τένδε, ε νέρι μδε τε μένγερενε νδε μδερετερίτ τένδε.

22 Πο Jισθῖ σπεργέχ ε θά, Νσκε δίνι σε τῶ' λύπνι: μέντ τε πῖνι κ8πνε, ἔε δοτε πῖ ὄνε, ἐδέ τε παγεζόνεني με παγεζίμνε ἔε δοτε παγεζόνεμ

23 ὄνε; ατά ἰ θόν' ατῖ, Μέντμε. Ἐδέ αὐ 8 θότ' ατύρε, Κ8πνε τίμε δότα πῖνι, ἐδέ με παγεζίμνε ἔε παγεζόνεμ ὄνε, δοτε παγεζόνεني: πό τε ρίνι

θίσητε ὁμῶς ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, εἰμὴ εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἡγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς εἶπεν, Ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτά, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτά. οὕτως ὁμῶς δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν. ἀλλ' ὅστις θέλῃ νὰ γείνη μέγας ἐν ὑμῖν, ὅς ἦναι ὑπηρετῆς ὑμῶν. καὶ ὅστις θέλῃ νὰ ἦναι πρῶτος ἐν ὑμῖν, ὅς ἦναι δοῦλος ὑμῶν. καθὼς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετεθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐνῷ ἐξήρχοντο ἀπὸ τῆς Ἱεριχῶ, ἡκολούθησεν αὐτὸν ὄχλος πολὺς. 30 Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς διαβαίνει, ἔκραξαν, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπέπληξεν αὐτοὺς διὰ νὰ σιωπήσωσιν. ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκραζον δυνατώτερα, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἔκραξεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε νὰ σᾶς κάμω; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κύριε, νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἡκολούθησαν αὐτόν.

Κεφ. κα'. κβ'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθαθαγῇ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς, λέγων πρὸς αὐ-

μὲς τε διάθτενε τίμε ἐδέ μὲς τε μένγερενε τίμε, ν8κ' ἔσῃτε νδε δόρε τίμε τα ἀπ, πό δοτ' 8 ἐπετ' ατύρε κα 8 ἔσῃτε βέρε γατὶ νγα ιμ-άτε.

24 Εδέ τε δίετετε κ8ρ δεγῶνε, 8ζεμερῶνε περ ατά τε δύ βελέζε- 25 ριτ. Πό Jισθῖ ι θίρι ατά ε θά, Ε δίνι σε τε πάρετ' ε κόμβεβετ κάνε π8στέτ μδι ατά, ἐδέ τε μεδέντε ι 26 8ρδερόνεν' ατά: πό κεστῶ ν8κε δοτε jέτε νδερ j8: πό κ8σ τε δόje τε βένετ' ι μάθ νδερ j8, λετε jέτε 27 8ερβετόρι j8αῖ: ἐδέ κ8σ τε δόje τε jέτ' ι πάρε νδερ j8, λετε jέτε 28 8ερβετόρι j8αῖ: σικένδερε ι βίρ' ι νερί8τ ν8κ' ἐρδι κα τε 8ερβένετε, πό τε 8ερβένε, ἐδέ τ' ἀπε jέτεν' ε τῖ 8περβλίμ περ 88με βέτε.

29 Εδέ ατά τε πο δῖλνινε νγα Je- ριχόja, ι βάνε πας ατὶ 88με 30 γένδεje. Εδέ jά δύ τε βέρδ8ρε νδένδρε μδ' 8δε, κ8ρ δεγῶνε σε πο 8κόντε Jισθῖ, βερτίνε, τ8κε θένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ' ι Δαβίδιτ. 31 Εδέ γένδεja ι κερτοῖ ατά, τε π8- σόννε: πό ατά βερτίσινε με φόρτ, τ8κε θένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ' 32 ι Δαβίδιτ. Εδέ Jισθῖ κενδρόι ε ι θίρι ατά, ἐδέ θά, Τ8' δόνι τ' 8 βέν j8βε; Ι θόνε, Ζότ, τε να χάπενε 33 8ύτε. Εδέ Jισθῖτ σι ι 8δέμπ, πρέκ8 34 8ύτ' ε ατύρε: ἐδέ περνέχέρε 8 χάπνε 8ύτ' ε ατύρε, ε ι βάνε πας ατὶ.

Κρεῖ 21—22.

1 Εδέ κ8ρ 8αφρῶνε νδε Jερ8σαλίμ, ἐδέ ἐρθνε νδε Βιθαγαῖ νδāj μάλιτ 8λίνβετ, ατεχέρε Jισθῖ δεργοῖ δύ

- 2 τούς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς θέλετε εὐρεῖ ὄνον δεδεμένην, καὶ πωλᾶριον μετ' αὐ-
- 3 τῆς· λύσατε, καὶ φέρετέ μοι. Καὶ ἐάν τις σᾶς εἴπη τι, θέλετε εἰπεῖν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτῶν· καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστείλει αὐτά.
- 4 Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Εἶπατε πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών», «Ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σὲ πραῦς, καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου, καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου».
- 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πωλᾶριον, καὶ ἔβαλον ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπάνω αὐτῶν. Ὁ δὲ περισσώτερος ὄχλος ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁ-
- 9 δόν. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννά ἐν τοῖς
- 10 ὑψίστοις. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς εἶναι οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτος εἶναι Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.
- 12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε, καὶ τὰ καθίσματα τῶν πω-
- 13 λούντων τὰς περιστεράς· καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Εἶναι γεγραμμένον, «Ὁ εἰκός μου, οἶκος προσευχῆς θέλει ὄνο-

- 2 νασένησε, τσχε 8 θένε ατύρε, Σκόνι μδ' ατέ φσάτ κε ἔστε περκονδρέλ j8βε: εδέ περνέχέρε δοτε γένι νῆ γομάρε λίδρε, εδέ νῆ π8λίστ βάσκε
- 3 με ατέ: σγίδι, ε μ' ι δίνι. Εδέ νδε 8 θέντε γῆ j8βε νδονέ νερε, ι θόνι, σε Ζότι κα νεβόζε περ ατέ: εδέ περνέχέρε δοτ' ι δεργόνε ατά.
- 4 Εδέ γίθε καjό 8δε, κε τε μδ8-σεταιε τσ' ἔστε θένε νγα προφίτι, κε
- 5 θότε, «Θόνι σε δίjεσε Σιόνεσε, Jά μδερέτι ὕτ τε πο τε βιέν ι δ8τε, εδέ χίπρε μδι γομάρε, εδέ μδι π8λίστ δίρ στέσε».
- 6 Εδέ νασένησιτε σι βάνε, εδέ βένε σικδνδρε ι 8ρδεροῖ ατά Jισδῖ,
- 7 π8νε γομάρεν' εδέ π8λίστννε, εδέ β8νε μδι ατά ρόβετ' ε τύρε, εδέ ε
- 8 χίπνε ατέ σίπερ ατύρε. Εδέ μῆ ε σ8μ' ε γένδεjεσε στρδανε ρόβετ' ε τύρε μδ' 8δε: εδέ τε τιέρε κεπ8τννε δέγα δρ8σ, ε ι στρόννε μδ'
- 9 8δε. Εδέ γένδεjα κε σκόννε περπάρα, εδέ ατά κε ι βίννε πράπα, δερτίσννε τσχε θένε, Χοσαννά μδε τε δίριν' ε Δαβίδι: ι δεκδάρ' ἔστ' αὐ κε βιέν μδ' ἔμεριτ Ζότι: Χο-
- 10 σαννά μδε τε λάρτατε. Εδέ αὐ κ8ρ χῦρι νδε Jερ8σαλίμ, 8τ8ντ γίθε κυτέτι, τσχε θένε, Τσίλι
- 11 ἔστε κύι; Εδέ γένδεjα θόσννε, Κύι ἔστ' Jισδῖ, προφίτι, κε ἔστε νγα Ναζαρέτι ι Γαλilέσε.
- 12 Εδέ Jισδῖ χῦρι νδε χιερόρετ τε Περενδίσε, εδέ νασόρι jάστε γίθ' ατά κε σίσνιν' ε δλίννε νδε χιερόρετ, εδέ περμδύσι τρ8βέζατ' ε τρ8βέζαρεβετ, εδέ φρόνετ' ε ατύρε
- 13 κε σίσννε πελδμδατε: εδέ 8 θότ' ατύρε, Ἐστε σκδρε, «Στεπία ἴμε

μάζεσθαι». σεις δὲ ἐκάματε αὐτὸν ἀσπήλαιον ληστῶν».

14 Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευ-

15 σεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια τὰ ὅποια ἔκαμε, καὶ τοὺς παῖδας κρίζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὡ-

16 σαυνά τῷ υἱῷ Δαβίδ, ἡγανάκτησαν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀκούεις τί λέγουσιν οὗτοι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς, Ναί· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ἠτοίμασας αἴνεσιν»;

17 Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ διενυκτέρευσεν ἐκεῖ.

18 Ὅτε δὲ τὸ πρῶτον ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν μίαν συκῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐπ' αὐτήν, εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, Νὰ μὴ γείνη πλέον ἀπὸ σοῦ καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῆ.

20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ

21 συκῆ! Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ δὲν διστάσητε, οὐχὶ μόνον τὸ τῆς συκῆς θέλετε κάμει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅρος τοῦτο ἂν εἴπητε, Σηκώθητι καὶ ῥιφθῆτι εἰς τὴν θά-

22 λασσαν, θέλει γείνει. Καὶ πάντα ὅσα ἂν ζητήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, ἔχοντες πίστιν, θέλετε λάβει.

23 Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον πρὸς αὐτόν, ἐνῷ ἐδίδασκεν, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις

δοτε ἡγίζετε ὅτε πὶ λῆτε;»: ἐδὲ ἡ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων ἐγένετο ὁ λόγος· καὶ οὐκ ἔδυνάμην ἀνταπεκρίνασθαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔγινον τὸν λόγον τούτον.

14 Ἐδὲ ἡ ἐρῶν περὶ τῆς βέρβερ' εἰς τὸ ἱερόν· καὶ οὐκ ἔδυνάμην ἀνταπεκρίνασθαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔγινον τὸν λόγον τούτον.

15 Ἀτά. Πό κρυε-πρίφτεριτ' ἐδὲ σκρόν-σιτε κρυ πάνε τῶσδ' αἰτάτε καὶ βέρβερ', ἐδὲ τῶσδ' αἰτάτε τῶσδ' αἰτάτε καὶ χιερόρετ, εἰς τῶσδ' αἰτάτε, Χοσαννά μὲν τε βίριν' εἰς Δαβίδιτ, ὅς ἐμερδ' αἰτάτε,

16 ἐδὲ ἡ θάν' αἰτί, Δεγόν σε τῶ' θόνε κατὰ; Ἐδὲ ἡ ἰσθί 8 θότ' αἰτύρε, Πό: κῶρε σ' κένι κενδ' αἰτάτε, «Σε νγα γόγ' εἰς φρόν' αἰτάτε ἐδὲ νγα γόγ' εἰς αἰτύρε καὶ πίνε σίσε βέρβερ' γατί λαβδ' αἰτάτε»;

17 Ἐδὲ σι ἡ λά αἰτά, δόλι ἡ ἰσθί κατὰ· ἐδὲ σι ἡ βιθανί, ἐδὲ σκῶ νάτεν' αἰτί.

18 Ἐδὲ καὶ μὲν γέ 8 κρυ 8 κρυ καὶ κατὰ κατὰ, ἡ ἐρδ' 8 κρυ: ἐδὲ κρυ πᾶ νῆ ἀρδ' φίκ 8 μὲν δ' αἰτά, ἐρδ' μὲν αἰτά, πό νῆ κατὰ γέτι γέ μὲν αἰτά, βέτ' αἰτά γέθε βέτ' αἰτά: ἐδὲ ἡ θότ, Μος 8 βέρβερ' μὲν πέμε πρέι τέτ' περ γίθε ἡ ἰσθί. Ἐδὲ ἀρδ' εἰς φίκ 8 περὶ κατὰ 8 θᾶ.

20 Ἐδὲ κατὰ σέτ' αἰτά κρυ πάνε, 8 τῶσδ' αἰτά, εἰς θάνε, Κύτ 8 θᾶ ἀρδ' εἰς φίκ 8

21 περὶ κατὰ! Ἐδὲ ἡ ἰσθί 8 περὶ κατὰ εἰς 8 θᾶ αἰτύρε, Με τε βέρβερ' πο 8 θέμ ἡ ἰσθί, καὶ πᾶσι βέτ', ἐδὲ τε μος ἡ ἰσθί με δὲ μὲν κατὰ, ἡ ἰσθί κατὰ τε ἀρδ' φίκ 8 κένι περ τε βέρβερ', πό ἐδὲ κατὰ μάλι καὶ ἡ ἰσθί, Νγρέ 8 ἐδὲ βίερ' καὶ αἰτά, κατὰ βέρβερ'.

22 κατὰ. Ἐδὲ γίθε σᾶ τε λύνι κατὰ λῆτε, τῶσδ' αἰτά βέτ', κατὰ ἡ μέρνι,

23 Ἐδὲ κρυ ἐρδ' κατὰ χιερόρετ, ἡ ἐρδ' περὶ αἰτί αἰτί [κρυ μὲν κατὰ, κρυε-πρίφτεριτ' ἐδὲ πλῆκτ' εἰς λαδ' ζιτ, εἰς θόνε, Με τῶ' φᾶρε πῶτ' αἰτά

ταῦτα; καὶ τίς σοὶ ἔδωκε τὴν ἐξου-
 24 σίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Θέλω σας ἐρωτήσῃ
 καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, τὸν ὅποιον ἐάν
 μοὶ εἴπητε, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς εἰπεῖ
 25 ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. Τὸ
 βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου πόθεν ἦτο; ἐξ
 οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Καὶ ἐκεῖνοι
 διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες,
 Ἐάν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖ
 πρὸς ἡμᾶς, Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπι-
 26 στεύσατε εἰς αὐτόν; Ἐάν δὲ εἴπωμεν,
 Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον·
 διότι πάντες ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς
 27 προφήτην. Καὶ ἀποκριθέντες πρὸς τὸν
 Ἰησοῦν, εἶπον, Δὲν ἐξεύρομεν, Εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέ-
 γω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράτ-
 τω ταῦτα.
 28 Ἀλλὰ τί σᾶς φαίνεται; Ἄνθρωπός
 τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ἔλθων πρὸς
 τὸν πρῶτον, εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε σή-
 μερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου,
 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν θέλω· Ὑ-
 30 στερον ὁμῶς μετανοήσας, ὑπῆγε. Καὶ
 ἔλθων πρὸς τὸν δεύτερον, εἶπεν ὡσαύ-
 τως. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπεν,
 Ἐγὼ ὑπάγω κύριε· καὶ δὲν ὑπῆγε.
 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ
 πατρὸς; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ὁ πρῶ-
 τος. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀ-
 ληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ
 αἱ πόρναι ὑπάγουσι πρότεροι ὑμῶν εἰς
 32 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διότι ἦλθε
 πρὸς ὑμᾶς ὁ Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιο-
 σύνης, καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν·
 οἱ τελῶναι ὁμῶς καὶ αἱ πόρναι ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτόν· σεῖς δὲ ἰδόντες,
 δὲν μετεμελήθητε ὕστερον, ὥστε νᾶ
 πιστεύσητε εἰς αὐτόν.
 33 Ἀλλὴν παραβολὴν ἀκούσατε· Ἦτο
 ἄνθρωπός τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύ-
 τευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέβαλεν εἰς
 αὐτόν φραγμόν, καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ

δὲν κετό; ἐδὲ κῆσ τα κα δένε κετέ
 24 πσῶτέτ; Εἰδέ Γισῆι 8περγέκ ε 8 θά
 ατύρε, Δοτ' 8 πύες ἐδέ 8νε j8βε
 νῆ φιάλε, κῆ νδε μα θέντῳ, ἐδέ 8νε
 δοτ' 8 θέμ j8βε με τῷ φάρε π8-
 25 ὅτέτι δέν κετό. Παγεζίμι Ιοάννιτ
 νγά ἰῶτε; νγα χιέλι, α νγα νέρεζιτε;
 Εἰδέ ατά μενδόνεσινε με βέτεχεν'
 ε τύρε, τ8κε θένε, Νδε θέντῳμ,
 Νγα χιέλι, δοτε να θότε, Περσέ
 26 ν8κ' ι μδεσάτε πρᾶ; Εἰδέ νδε θέντῳμ,
 Νγα νέρεζιτε, κέμι φρίκε γένδεjενε:
 σεπσέ τε γίθε ε κάνε Ιοάννινε περ
 27 προφίτ. Εἰδέ ι 8περγέκνε Γισῆιτ ε
 θάνε, Ν8κ' ε δίμε. Εἰδέ αὐ 8 θά
 ατύρε, Ας 8νε σ' 8 θέμ j8βε με
 τῷ φάρε π8ῶτέτι δέν κετό.
 28 Εἰδέ κύσ 8 δ8κετε j8βε; Νῆ ἵνερί
 κίῶτε αὐ βίj: ἐδέ ἐρδι τεκ ι πάρι
 ε ι θά, Βίρ, ὅκ σότ ε π8νὸ νδε
 29 βῆῶτε τίμ. Εἰδέ αὐ 8περγέκ ε θά,
 Ν8κε δ8α: πό παστᾶj 8πενδ8α, ἐδέ
 30 βάτε. Εἰδέ ἐρδι τεκ ι αὐτι, ε ι θά
 πο αῶτ8: ἐδέ αὐ 8περγέκ ε θά,
 ὄνε βέτε, ζότ: ἐδέ ν8κε βάτε.
 31 Τσίλι νγα κετά τε αὐ βέρι δαῶ8-
 ρίμιν' ε τ' ἐτ; Ι θόνε, Ι πάρι. Γι-
 σῆι 8 θότ' ατύρε, Με τε βερτέτε
 πο 8 θέμ j8βε, σε κ8μερχάρετ' ἐδέ
 κ8ρβατε βένε μῆ περπάρα σε j8
 32 νδε μδερετερίτ τε Περενδίσε. Σεπσέ
 Ιοάννι ἐρδι τε j8 νδε 8δε δρεϊτερίε,
 ἐδέ ν8κ' ι μδεσάτε: πό κ8μερ-
 χάρετ' ε κ8ρβατ' ι μδεσάνε: ἐδέ
 j8 σι πάτε, ν8κ' 8πενδ8ατε παστᾶj,
 κῆ τ' ι μδεσόνι.
 33 Δεγόνι νῆ τιάτερε παραβολί: Νῆ
 ἵνερί ἰῶτε ζότ ὅτεπίε, ι τσίλι μδόλι
 νῆ βῆῶτε, ἐδέ ε θ8ρι με γάρθ, ἐδέ
 ρεμῳι μδ' ατέ νῆ τίρε, ἐδέ νδερετῳι

ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργούς, καὶ ἀ-
 34 πεδήμησεν. "Οτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ και-
 ρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δού-
 λους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ
 35 νὰ λάβωσι τοὺς καρπούς αὐτοῦ. Καὶ
 πιάσαντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ
 ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλίθοβόλησαν.
 36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους
 πλειότερους τῶν πρώτων· καὶ ἕκαμον
 37 εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως. "Υστερον δὲ ἀπέ-
 στειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ,
 λέγων, Θέλουσιν ἐντραπῇ τὸν υἱόν μου.
 38 Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱόν,
 εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτος εἶναι ὁ
 κληρονόμος· ἔλθετε, ἃς φονεύσωμεν
 αὐτόν, καὶ ἃς κατακρατήσωμεν τὴν
 39 κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες αὐ-
 τόν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ
 40 ἐφόνευσαν. "Οταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύ-
 ριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει
 εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους;
 41 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κακοὺς κακῶς
 θέλει ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπε-
 λῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωρ-
 γούς, οἵτινες θέλουσιν ἀποδώσει εἰς
 αὐτόν τοὺς καρπούς ἐν τοῖς καιροῖς
 αὐτῶν.
 42 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ποτὲ
 δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς, «Ὁ
 λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ
 οἰκοδομοῦντες οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ
 γωνίας· παρὰ Κυρίου ἔγεινεν αὕτη καὶ
 εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;»
 43 Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι θέλει
 ἀφαιρεθῇ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ
 Θεοῦ, καὶ θέλει δοθῇ εἰς ἔθνος κάμνον
 44 τοὺς καρπούς αὐτῆς. Καὶ ὅστις πέσῃ
 ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, θέλει συντριφθῇ·
 εἰς ὄντινα δὲ ἐπιπέσῃ, θέλει κατασυν-
 τρίψῃ αὐτόν.
 45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐνό-

νέ πίκκ: ἐδέ ε δά ατέ νάερ δόχκ,
 34 ἐδέ ίκ8 νάε δέ τε χ8αίε. Εδέ κ8ρ
 8αφρ8α κόχ' ε πέμεβετ, ἀεργοῖ
 8ερδεδόρετ' ε τί τε δόχκίτε, κ8 τε
 35 μάρενε πέμετ' ε ατί. Εδέ δόχκίτε
 ζ8νε 8ερδεδόρετ' ε ατί, ε νέριν' ε
 ράχνε, ε τιέτριν' ε δράνε, ε τιέ-
 36 τρινε ε δράνε με γ8ρε. Περσερεῖ
 ἀεργοῖ τε τιέρε 8ερδεδόρε, με τέ-
 περε σε τε πάρετε: πό α8τ8 8α
 37 δένε ἐδέ ατύρε. Εδέ παστάκ ἀεργοῖ
 τε δίρε τεκ ατά, τ8κε θένε, σε Τιμ-
 38 δίριτ δοτ' ι κένε τ8ρπ. Πό δόχκίτε
 κ8ρ πάνε τε δίρινε, θάνε νέρι τιά-
 τριτ, Κύῖ ἔ8τε τρα8εγιμτ8ρι: ἔ8ανι τα
 βράσεμε, ἐδέ τε μδά8εμε τρα8ε-
 39 γίμιν' ε ατί. Εδέ σι ε ζ8νε, ε νδσ8-
 αρνε 8ά8τε βέ8τιτ, ἐδέ ε δράνε.
 40 Κ8ρ τε βίνε πρ8 ι ζότι βέ8τιτ,
 τ8' δοτ' 8 βένε ατύρε δόχκ8ε;
 41 Ι θόνε, Κέκ ε με κέκ δοτ' ι
 πρί8νε: ἐδέ βέ8τινε δοτ' 8α άπε τε
 τιέρεβε δόχκ8ε, τε τσίλετε δοτ' ι
 άπενε πέμετε νάε κόχ8ε τ' ατύρε.
 42 Ιισ8ῖ 8 θότ' ατύρε, Κ8ρε σ' κένι
 κενά8αρε νάε 8κρόνατ, «Ατέ γ8ρ
 κ8 σ' ε πελχύεν' ατά κ8 νδερτόνένε,
 κύι 8δ8ε περ κρύε τσέπι: νγα Ζότι
 8δ8ε κ88ό, ἐδέ ἔ8τ' ε τ88αδί8ιμε
 43 νάερ σῦτ τ'άνε»; Περανάάι πο 8
 θέμ 888ε, σε μδερετερῖ' ε Περεν-
 δίσε δοτε μέρετε νγα 88, ἐδέ δοτ'
 έπετε μδ8 νέ κόμπ κ8 βέν πέμετ'
 44 ε ασάῖ. Εδέ άύ κ8 τε [διέρε μδι
 κ8τέ γ8ρ, δοτε τ8οπετόνετε: ἐδέ μδι
 ατέ κ8 τε διέρε, δοτα δερμόνε.
 45 Εδέ κρυε-πρίφτεριτ' ἐδέ Φαρι-
 σέ8τε κ8ρ δεγ8αν8ε παραβολιάτ' ε

46 ἦσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτόν, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτόν ὡς προφήτην.

1 ΚΕΦ. κβ'. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, λέγων,

2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον βασιλέα, ὅστις ἔκαμε

3 γάμους εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι.

4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων. Εἴπατε πρὸς τοὺς προσκεκλημένους, Ἰδοὺ, τὸ γεῦμά μου ἡτοίμασα· οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θρεπτὰ εἶναι ἐσφαγμένα, καὶ πάντα εἶναι ἔτοιμα·

5 ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὁμῶς ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον

6 αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ, πιάσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν.

7 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν

8 πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε. Τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλη-

9 μένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ὑπάγετε λοιπὸν εἰς τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, κακοὺς τε καὶ καλοὺς· καὶ ἐγεμίσθη ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακεκλημένων.

11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ θεωρήσῃ τοὺς ἀνακεκλημένους, εἶδεν ἄνθρωπον μὴ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου·

12 καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Φίλε, πῶς ἐσῆλθες ἐνταῦθα μὴ ἔχων ἔνδυμα γά-

ατί, ε κ8πετ8ανε σε θότε περ ατά.

46 Εδὲ κερκ8ανε τα ζῆνε, πό πάτνε φρίκε γένδεγενε, σεπσέ ε κίστινε σι προφίτ.

1 Κρεῖ 22. Εδὲ Јисῑ 8περγέκ περσερί ε 8 θά ατύρε με παραβολία, тске θένε,

2 Мβερετερί' ε κίεјебет γᾶ8 με νέ νερί мβερέт, ι τσίλι бέρι дάσμε

3 περ тε бир' ε τί: едѣ дεργоῑ σερβετόρεт' ε τί тε θερέсен' ατά κε κένε φт8аре νде дάсμε: πό ν8ке дѣсνε

4 тε бίνεне. Персеρί дεργоῑ тε тіερε σερβετόре, тске θένε, θόνι ατύρε κε јάνε φт8аре, Ја тε бѣра γατί дрѣкене тіме: кѣт' ε мī едѣ бѣрат' ε 8схүере јάνε θѣр8ре, едѣ тε јіθa

5 јάνε γατί: јѣни нде дάсμε. Пό ατά перт8ан' ε σκ8ανε, νέρι νд' аре тε ті, ε тіεтери нде трејеті тε

6 ті: едѣ тε тіερεте ζ8νε σερβετόρεт' ε αті, ε ι σᾶνε, ε ι брāνε. Пό мβερέти κ8р дεγῑ 8ζεμεр8а: едѣ дεργоῑ 8ῑтереін' ε ті, едѣ пріси ατά γακ8ορεте, едѣ дόγι куτέтин' ε

8 ατύρε. Атеχѣре 8 θότε σερβετόре-бет ті, Дάсма ἔ8те γατί, πό ατά κε κένε φт8аре ν8к' ісине тε бѣјѣ-

9 т8ре. Σκόνι прā νдеπερ тε дāл8-рат тε 8δεбет, едѣ сᾶ тε јѣни, ι

10 φτόни нде дάсμε. Εдѣ ατά σερβε-τόρεте д8алне ндеπερ 8дет, ε мβѣл8θνε јіθѣ сᾶ јѣтне, тε λίχ ε тε мīре: едѣ дάсма 8мδ8 ме

11 νέρες κε ρίνε нде μεсāлет. Εдѣ мβερέти κ8р χүри тε 8όχε ατά κε ρίνε нде μεсāλε, пā αтіѣ νέ νερί κε σ' κі8те бѣс8ре ρόбе дάсμε.

12 Εдѣ ι θόт' αті, Міх, сі χүре кет8

13 μου; Ὁ δὲ ἀπεστομώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Δέσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, σηκώσατε αὐτόν, καὶ ῥίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

14 Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

15 Τότε ὑπῆγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ συν-εβουλεύθησαν πῶς νὰ παγιδεύσωσιν

16 αὐτόν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι ἀληθὴς εἶσαι, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ δὲν σὲ μέλλει περὶ οὐδενός· διότι δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.

17 Εἰπέ λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς, Τί σοὶ φαίνεται; εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐ-

18 χί; Γνωρίσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε, Τί μὲ πειράζετε, ὑ-

19 ποκριταί; Δείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ δασμοῦ. Οἱ δὲ ἔφερον πρὸς αὐτόν δη-

20 νάριον. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;

21 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Τοῦ Καίσαρος. Τότε λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα,

22 καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφῆσαντες αὐτόν ἀνεχώρησαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον πρὸς αὐτόν Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις· καὶ ἠρώτη-

24 σαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς εἶπεν, «Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, θέλει νυμφευθῇ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ» καὶ θέλει ἀναστήσει σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν

25 αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῶν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ἀφοῦ ἐνυμφεύθη,

πα πάσῃ ρόβῃ δάσμε; Πό αὐ

13 μβετῶέλι γόγενε. Ατεχέρε μβερέτι 8 θά πβνετόρεβετ, Λίδεβι ατέ πρέι κέμβετ ε πρέι δαρετ, εδέ νγρίνεβι, εδέ ε χίθβι νδ' ερεσίρετ τε περjά-στέμε: ατιέ δοτε jέτε τε χjάρετ' ε 14 τε κερτσελίτβριτ' ε δέμβεβετ. Σε-πσέ σδμε βέτε jάνε τε θίρβε, πό τε πάκε τε σγέδβε.

15 Ατεχέρε Φαρισέjτε βάν' ε βένε κεσίλε σί τα ζένε νδε λάκ με

16 φιάλε. Εδέ αεργόνεβε τεκ αὐ νδσένεσιτ' ε τύρε δάσκε με Ιροδι-άνετ, τβε θενε, Μεσόνεβ, ε δίμε σε jέ ι βερτέτε, εδέ μεσόν δδεν' ε Περενδίσε με τε βερτέτε, εδέ ν8κε δό τε δίτ ας περ νδονέ: σεπσέ ν8κε βε ρε μβε φάκε νέρεζιτ.

17 Θδajνα πρᾶ, Τδ' τε δ8κετε; έστ' ε δδεσε τ' ι άπεμε παγέσε Κέσαριτ,

18 από jό; Πό Jισ8ι σι νόχ8 διαλεσίν' ε ατύρε, θά, Τδ' με νγίσβι, ιπο-

19 κρίτερε; Δεφτέμεβι μονέδεν' ε πα-γέσεσε. Εδέ ατά ι πρβνε νέ δινᾶρ.

20 Εδέ αὐ 8 θότ' ατύρε, Ε κ8ίτ έτε κεjό φυτύρε, εδέ κεjό περμβισχροένε;

21 ατά ι θάνε, Ε Κέσαριτ. Ατεχέρε 8 θότ' ατύρε, Λάνι πρᾶ Κέσαριτ τδ' jάνε τε Κέσαριτ, εδέ Περενδίσε

22 τδ' jάνε τε Περενδίσε. Εδέ ατά κ8ρ δεγ8ανε 8τδ8δίτνε: εδέ ε λᾶν' ατέ, ε ίχνε.

23 Νδ' ατέ δίτε ι έρθνε περάνε Σαδδ8κέjτε, τε τσίλετε θόνε σε ν8κε κᾶ τε νγᾶλβε, εδέ ε πύετνε, τβε

24 θενε, Μεσόνεβ, Μοισί8 θά, «Νδε βδέκτε νδονέ πα πάσβε δίj, ι βε-λαῖ δοτε μαρτόνετε με γρδαν' ε ατί», εδέ δοτ' ι νγᾶλνε φάρε τε βε-

25 λαῖτ τί. Εδέ ίσβνε νδερ νε στάτε

ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων τέκνον, ἀφῆ-
κε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν ἀδελ-
26 φόν αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ
27 ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ. Ὑστερον δὲ
28 πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ
ἀναστάσει λοιπὸν τίνος τῶν ἑπτὰ θέλει
εἶσθαι γυνή; διότι πάντες ἔλαβον
αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς
αὐτούς, Πλανᾶσθε, μὴ γνωρίζοντες τὰς
γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.
30 Διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οὔτε νυμφεύ-
ονται, οὔτε νυμφεύουσιν, ἀλλ' εἶναι ὡς
31 ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. Περὶ δὲ
τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, δὲν ἀνε-
γνώσατε τὸ ῥηθὲν πρὸς ἐσᾶς ὑπὸ τοῦ
32 Θεοῦ, λέγοντος, «Ἐγὼ εἰμαι ὁ Θεὸς
τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ,
καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ»; Δὲν εἶναι ὁ
Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήτ-
τοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἀ-
πεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνή-
35 χθησαν ὁμοῦ. Καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν, νο-
μικός, ἠρώτησε πειράζων αὐτόν, καὶ
36 λέγων, Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ εἶναι
37 μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτόν, «Θέλεις ἀγαπᾶ Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ
38 ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου.» Αὕτη εἶναι
39 πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ. Δευτέρα δὲ
ὁμοία αὐτῆς, «Θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλη-
40 σίον σου ὡς σεαυτόν.» Ἐν ταύταις
ταῖς δύο ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ
οἱ προφῆται κρέμονται.

41 Καὶ ἐνῷ ἦσαν συνηγμένοι οἱ Φαρι-
σαῖοι, ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,

βελέξετε· ἐδὲ ἰ παρί σι 8μαρτῶα,
βδίκ: ἐδέ πασσι ν8κε κίστε δίρ, ια
26 λᾶ γρῶαν' ε τί τε βελαῖτ τί: κεστῶ
ἐδέ ἰ αὔτι, ἐδέ ἰ τρέτι, γερ μβε τε
27 ὁτάτε. Εδέ με πασταῖ νγα τε γίθε
28 βδίκ ἐδέ γρῶαα. Μβε τε νγάλσριτ
πρᾶ, τσίλι νγα κετά τε ὁτάτε δοτα
κέτε γρῶα; σεπσέ τε γίθ' ε πάντε
μάρε ατέ.

29 Εδέ Γισῶι 8περγέκ ε 8 θά ατύρε,
Jένι γενύερε, πασσί σ' δίνι σκρόνάτ'
30 ας φ8κίν' ε Περενάισε. Σεπσέ μβε
τε νγάλσριτ ας μαρτόνενε, ας μαρ-
τόνενε, πό jάνε ποσί ἐνγέjτ' ε
31 Περενάισε νδε κίελ. Εδέ περ τε
νγάλσριτ' ε τε βδέκσρεβετ, α σ' κένι
κενδῶρε τῶ' 8 ἔστε θένε jῶβε πρέι
32 Περενάισε, κ8ρ θότε. «ῶνε jάμ
Περενάια ἰ Αβραάμιτ, ἐδέ Περεν-
άια ἰ Ισαάκστ, ἐδέ Περενάια ἰ Ια-
κόβιτ»; Περενάια ν8κ' ἔστε Περενάι
τε βδέκσριτ, πό τε γάλεσ.

33 Εδέ γένδεja κ8ρ δεγῶανε, τμερό-
νεστνε περ μεσίμιν' ε ατί.

34 Πό Φαρισέjτε κ8ρ δεγῶανε σε 8
μβετῶέλι γόjνε Σαδδ8κέβετ, 8μβε-
35 λόθνε βᾶσκε. Εδέ νέ νομτᾶρ νγα
ατά ε πύετι τ8κε νγάρε ατέ, ε τ8κε
36 θένε, Μεσόνε, τσίλα ποροσί ἔστ' ε
37 μάδε νδε νόμτ; Εδέ Γισῶι ἰ θά
ατί, «Τε δῶατῶ Ζότινε Περενάινε
τέντ με γίθε ζέμερενε τένδε, ἐδέ
με γίθε ὁπίρτινε τέντ, ἐδέ με γίθε
38 μένδεjνε τένδε.» Κεjό ἔστε πορο-
39 σί ε πάρε ἐδέ ε μάδε. Εδέ ε αὔτα
κε ἔστε σινένε με ατέ ἔστε, «Τε
δῶατῶ τε ἀφερμινε τέντ ποσί βέτε-
40 χενε τένδε». Γίθε νόμι ἐδέ προφίτε-
ριτε βᾶρενε μβε κετό αὔ ποροσία.
41 Εδέ τεκ ἴσινε μβελέδ8ρε Φαρι-

42 λέγων, Τί σᾶς φαίνεται περὶ τοῦ
Χριστοῦ; τίνος υἱὸς εἶναι; λέγουσι πρὸς
43 αὐτόν, Τοῦ Δαβίδ. Λέγει πρὸς αὐτούς,
Πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ διὰ Πνεύματος
44 ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον, λέγων, «Εἶπεν
ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;»
45 Ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν
46 Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ οὐ-
δεὶς ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ πρὸς αὐτόν
λόγον· οὐδ' ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης
τῆς ἡμέρας νὰ ἐρωτήσῃ πλέον αὐτόν.

Κεφ. κγ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τοὺς
ὄχλους καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ,
2 λέγων, Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋ-
σέως ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
3 Φαρισαῖοι· πάντα λοιπὸν ὅσα ἀνείπω-
σι πρὸς ἐσᾶς νὰ φυλάττητε, φυλάτ-
τετε καὶ πράττετε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα
αὐτῶν μὴ πράττετε· ἐπειδὴ λέγουσι,
4 καὶ δὲν πράττουσι. Διότι δένουσι φορ-
τία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπι-
θέτουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώ-
πων· δὲν θέλουσιν ὅμως οὐδὲ διὰ τοῦ
δακτύλου αὐτῶν νὰ κινήσωσιν αὐτά.
5 Πράττουσι δὲ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν,
διὰ νὰ βλέπωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
καὶ πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱ-
6 ματίων αὐτῶν· καὶ ἀγαπῶσι τὸν πρῶ-
τον τόπον ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,
καὶ νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
8 πων, Ῥαββί, Ῥαββί. Σεῖς ὅμως μὴ
ὀνομασθῇτε Ῥαββί· διότι εἷς εἶναι ὁ
καθηγηγῆτής σας, ὁ Χριστός· πάντες δὲ
9 σεῖς ἀδελφοὶ εἰσθε. Καὶ πατέρα σας
μὴ ὀνομάσητε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἷς

42 σέјте, Јисѹи и πύети, тѣке θένε, Тѹ' 8
ἀσκετε j8βε περ Κρίστιν; ι διρι
43 κ8ίτ ἐ8τε; Ι θόνε, Ι Δαβίδιτ. 8
θότ' ατύρε, Κύ8 прѡ Δαβίδι με
44 Φρύμε ε χj8αν Ζότ, тѣке θένε, «Ι
θά Ζότι Ζότιτ т'ίμ, Рi μβε тѣ
διάθтет т'ίме, γερсѡ тѣ бѣ аρεміхт'
ε т8 νἀνεxέμбие тѣ xέμβεбет тѣа»;
45 Νἀε χόφте прѡ се Δαβίδи ε χj8αν
46 Ζόт, сі ἐ8т' ι διρι аті; Едѣ аснδονѣ
ν8ке μ8νт т'ι перγѣγѣи νδονѣ φiάλѣ:
ас ν8ке x8дсѡи νδонѣ хѣ μδ' атѣ
дiте тѣ пýсѣ атѣ мѣ.

Κρεῖ 23.

1 Ατεχέρε Јисѹи ι φόλι γένδѣсѣсѣ
2 едѣ νδсѣνѣсѣбет ті, тѣке θένε,
Σκρόνѣсит' едѣ Фарисѣјте νδένѣ
3 μbί фронт тѣ Моісіст: γίθѣ сѡ т' 8
θόνѣ прѡ j8βε т' ι р8ани, р8ани
едѣ бѣни: πό пас п8нѣрабет атыре
μoс бѣни: сепсѣ θόνѣ едѣ ν8ке бѣ-
4 νѣнѣ. Сепсѣ λίθνѣнѣ бάρѣ тѣ рѣνδѡ
хѣ ν8ке μδѡхѣнѣ, едѣ ι бѣнѣ перμbί
κ8ρίст тѣ νѣрѣзѣбет: πό ме γi8тин'
ε тýре ν8ке δ8анѣ т' ι λ8άνѣнѣ.
5 Едѣ γi8ѣ п8нѣт' ε тýре ι бѣνѣнѣ
хѣ тѣ δ8кѣнѣ νδѣр νѣрѣзiт: едѣ сγѣ-
ρόнѣнѣ р8аітѣјет' ε тýре, едѣ
мδδόνѣнѣ тсѣпат' ε рѡбѣбет тýре:
6 едѣ δ8анѣ κρύет' ε мѣсѡλѣсѣ νδѣ-
пер дѡркат, едѣ бѣνδѣт' ε пѡра
7 νдѣпер синагоγiт, едѣ тѣ пер8ѣν-
дѣтѣратѣ νдѣпер трѣгѣт, едѣ тѣ
χj8хѣнѣ νγѡ νѣрѣзiтѣ, Раbбi, Раbбi.
8 Пѡ j8 μoс χj8хи Раbбi: сепсѣ νѣ
ѣ8тѣ мѣсόνѣси j8аi, [Κρίсти. Едѣ тѣ
9 γi8ѣ j8 јѣни бѣлѣзѣрѣ. Едѣ μoс
χj8ани νδонѣ атѣ пер j8 μbі дѣт: се-

- εἶναι ὁ Πατήρ σας, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 10 Μηδὲ ὀνομασθῆτε καθηγηταί. διότι εἰς
 11 εἶναι ὁ καθηγητὴς σας, ὁ Χριστός. Ὁ
 δὲ μεγαλῆτερος ἀπὸ σᾶς, θέλει εἰσθαι
 12 ὑπηρέτης σας. Ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἑαυ-
 τόν, θέλει ταπεινωθῇ· καὶ ὅστις τα-
 πεινώσῃ ἑαυτόν, θέλει ὑψωθῇ.
- 13 Ἄλλ' οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ
 Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κλείετε
 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν
 τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἰσέρ-
 χεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνε-
 τε νὰ εἰσέλθωσιν.
- 14 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κατατρώγετε
 τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ
 προφάσει ὅτι κάμνετε μακρὰς προσευ-
 χάς· διὰ τοῦτο θέλετε λάβει μεγαλη-
 τέραν καταδίκην.
- 15 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι περιέρχεσθε
 τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, διὰ νὰ
 κάμνητε ἓνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γεί-
 νῃ, κάμνετε αὐτὸν υἱὸν τῆς γεέννης
 διπλότερον ὑμῶν.
- 16 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ
 λέγοντες, Ὅστις ὁμόσῃ ἐν τῷ ναῷ,
 εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς ὁμόσῃ ἐν τῷ
- 17 χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὑποχρεοῦται. Μωροὶ
 καὶ τυφλοί, διότι τίς εἶναι μεγαλῆ-
 τερος, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων
- 18 τὸν χρυσόν; Καί, Ὅστις ὁμόσῃ ἐν τῷ
 θυσιαστηρίῳ εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς
 ὁμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ,
- 19 ὑποχρεοῦται. Μωροὶ καὶ τυφλοί, διότι τί
 εἶναι μεγαλῆτερον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυ-
 20 σιαστήριον τὸ ἀγιάζων τὸ δῶρον; Ὁ
 ὁμόσας λοιπὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁ-
- πσέ νῆ ἐστ' Ἄτι ἰῃαῖ, αὐ κα ἐστῆ
 10 νδε χιέjet. Ας μος κῃδῃ μεσόνεσε:
 σεπσέ νῆ ἐστῆ μεσόνεσι ἰῃαῖ, Κρί-
 11 στί. Πό με ι μάδι πρέι ἰῃσ, δοτε
 12 ἰέτε πνετόρι ἰῃαῖ. Εδέ κ8σ τε
 λαρτεσόνε βέτεχεν' ε τί, δοτ' ὁ-
 νῃετε: εδέ κ8σ τε ὁνῃε βέτεχεν' ε
 τί, δοτε λαρτεσόνετε.
- 13 Πό μιέρετ ἰῃ σκρόνεσ' εδέ Φα-
 ρισέν, ὑποκρίτερε: σεπσέ μδύλνι
 μδερετερίν' ε χιέjeβετ περπάρα νῆ-
 ρεζεβετ: σεπσέ ν8κε χύνι ἰῃ, ν8κε
 λῖνι τε χύνεν' ας ατά κα χύνενε.
- 14 Μιέρετ ἰῃ σκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σεπσέ χάνι ὅτεπιάτ' ε
 τε βέjaβετ, εδέ κετέ ε βένι με σκάκ
 σε βένι τε φάλδρα τε γάτα: περ-
 ανδάῃ δοτε μέρνι με τέπερε μ8ν-
 δίμ.
- 15 Μιέρετ ἰῃ σκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σε κερκόνι δέτιν' εδέ
 τόκενε, περ τε βέρε νῆ τε κεθύερε:
 σί τε βένετε, ε βένι ατέ δίρ γε-
 χένε αὐ πίες με τέπερε σε βέτε-
 χενε τῃαῖ.
- 16 Μιέρετ ἰῃ 8δε-χέχεσε τε βέρδ8ρε,
 κα θόνι, σε Κ8σ τε βένε βῆ περ
 τέμπ8λινε, ν8κ' ἐστῆ γῆ: πό κ8σ
 τε βένε βῆ περ ἄριν' ε τέμπ8λιτ, βῆ-
 17 νετε δετῆαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρ-
 δ8ρε, σεπσέ τσίλι ἐστῆ με ι μάθ,
 ἄρι, ἀπό τέμπ8λι κα σῆντερόν ἄρινε;
- 18 Εδέ κ8σ τε βένε βῆ περ θερόρενε,
 ν8κ' ἐστῆ γῆ: πό κ8σ τε βένε βῆ
 περ δ8ρετίνε κα ἐστῆ μδί ατέ, βῆ-
 19 νετε δετῆαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρ-
 δ8ρε, σεπσέ τσίλα ἐστῆ με ε μάδε,
 δ8ρετίx, ἀπό θερόρεja κα σῆντερόν
 20 δ8ρετίνε; Αὐ πῶ κα τε βένε βῆ
 περ θερόρενε, βέν βῆ περ ατέ, εδέ

- 21 μνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπά-
 νω αὐτοῦ. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ,
 22 ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι
 αὐτόν. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ,
 ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν
 τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
- 23 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι ἀποδεκατίζε-
 τε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ
 κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βατύτερα
 τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον
 καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔπρεπε νὰ πράτ-
 24 τητε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφίνητε. Ὁδη-
 γοὶ τυφλοί, οἵτινες διῦλιζετε τὸν κώ-
 νωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνετε.
- 25 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι καθαρίζετε
 τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινα-
 χίου, ἔσωθεν ὁμῶς γέμουσιν ἐξ ἀρπα-
 26 γῆς καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ,
 καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ πο-
 τηρίου καὶ τοῦ πιναχίου, διὰ νὰ γεί-
 νη καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν.
- 27 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι παρομοιάζετε
 μὲ τάφους ἀσβεστωμένους, οἵτινες ἔ-
 ξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν
 ὁμῶς γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ
 28 πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ σεῖς ἔ-
 ξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους
 δίκαιοι, ἔσωθεν ὁμῶς εἰσθε πλήρεις
 ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
- 29 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι οἰκοδομεῖτε
 τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ στο-
 30 λίζετε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων· καὶ στο-
 λίζετε, Ἐὰν ἡμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις
 τῶν πατέρων ἡμῶν, δὲν ἠθέλομεν εἰ-
 σθαι συγκαινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι
- περ γίθ' ἀπὸ καὶ ἵανε περμδί ατέ.
 21 Εδέ αὐ καὶ τε βένε δέ περ τέμπ8-
 λινε, βέν δέ περ ατέ, εδέ περ ατέ
 22 καὶ ρί νά' ατέ. Εδέ αὐ καὶ βέν δέ
 περ κίελτ, βέν δέ περ φρόντ τε
 Περενάτισε, εδέ περ ατέ καὶ ρί μδί
 ατέ.
- 23 Μιέρετ ἵ8 ὄκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σεπσέ ἐπνι τε δίετην' ε
 μένδρεξε ε μαρᾶιτ ε χιμινόνιτ: εδέ
 κένι λένε με τε ρένδατ' ε νόμιτ,
 γῦκιν' εδέ περδελίμιν' εδέ βέσενε:
 24 κετό γᾶν τ' ι βένι, εδέ ἀπὸ μος
 τ' ι λίνι. Ὑδε-χέκεσε τε βέρδ8ρε, καὶ
 ὀτρύθνι μι8κόνενε, εδέ καμῖλεν' ε
 περπίνι.
- 25 Μιέρετ ἵ8 ὄκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σεπσέ κερόνι τε περῖά-
 ὀτεμεν' ε ποτίριτ εδέ τε κ8πεσε,
 πό περδρένδα ἵανε πλότ με ρε-
 μδύερεξε εδέ με τε πα-μδᾶῖτ8ρε
 26 βέτεχενε. Φαρισέ ι βέρδ8ρε, κερό
 με περπᾶρα τε περδρέντ8μεν' ε πο-
 τίριτ εδέ τε κ8πεσε, καὶ τε βένετ' ε
 κερδ8ρε εδέ ε περῖᾶὀτεμεῖα ε ατύρε.
- 27 Μιέρετ ἵ8 ὄκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σεπσέ γᾶνι με βᾶρε τε
 λύερε με κελᾶερε, τε τσίλετε περ-
 ῖᾶὀτα δ8κενε τε δ8κ8ρε, πό περ-
 δρένδα ἵανε πλότ με ἔὄτερα τε
 βδέκ8ρι8, ε τ8' αὐ φᾶρε νᾶυρεσίρε.
 28 Κε8τ8 εδέ ἵ8, περῖᾶὀτα δ8κενι τε
 ἀρεῖτε τε νέρεζιτε, πό περδρένδα
 ἵανι πλότ με ὑποκρισί ε με πανομί.
- 29 Μιέρετ ἵ8 ὄκρόνεσ' εδέ Φαρισέν,
 ὑποκρίτερε: σεπσέ νᾶερτόνι βᾶρετ' ε
 προφίτεβετ, εδέ στολίσνι μνιμόρετ'
 30 ε τε ἀρεῖτεβετ: εδέ θόνι, Νᾶε κόφτε
 σε ἴ8εμ νέ νᾶε αἷτ τε ἀτερεβετ
 τένε, ν8κα αὐτε ἴ8εμ πιεσετᾶρε με

31 τῶν προφητῶν. Ὡστε μαρτυρεῖτε εἰς
 32 αὐτούς, ὅτι εἰσθε υἱοὶ τῶν φονευσάν-
 33 τῶν τοὺς προφῆτας. Ἀναπληρώσατε
 καὶ σεῖς τὸ μέτρον τῶν πατέρων σας.
 33 Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς θέ-
 λετε φύγει ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς
 γεέννης;

34 Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
 πρὸς ἐσᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς καὶ
 γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε θά-
 νατώσει καὶ σταυρώσει, καὶ ἐξ αὐτῶν
 θέλετε μαστιγώσει ἐν ταῖς συναγωγαῖς
 σας, καὶ διώξει ἀπὸ πόλεως εἰς πό-

35 λιν· διὰ νὰ ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα
 δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ
 τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου, ἕως
 τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαραχίου,
 τὸν ὁποῖον ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ

36 ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀληθῶς
 σᾶς λέγω, Πάντα ταῦτα θέλουσιν ἐλ-
 θεῖ ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην,

37 Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ φονεύ-
 ουσά τοὺς προφῆτας, καὶ λιθοβολοῦσα
 τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς σέ, ποσάκις
 ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, καθ'
 ὃν τρόπον συνάγει ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια
 ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἤθε-

38 λήσατε; Ἰδοὺ, ἀφίνεται εἰς ἐσᾶς ὁ
 39 οἶκος σας ἔρημος. Διότι σᾶς λέγω,
 Δὲν θέλετε μὲ ἰδεῖ εἰς τὸ ἐξῆς, ἕωσοῦ
 εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. κδ'.—κε'.

1 ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρει
 ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μα-
 θηταὶ αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπιδείξωσιν εἰς

31 ατά νὰε γάκ τε προφίτεβετ. Κάκε
 σᾶ μαρτιρίσινι περ βέτεχενε τῶαῖ,
 σε jένι τε βίjt' ε ατύρε κε βράνε
 32 προφίτεριτε. Μὲδῶνι ἐδέ jῶ μάσεν' ε
 33 ἀτερεβετ τῶαῖ. Γαρπίν, κελύσ νεπέρ-
 καῶ, κύσ δοτ' ἱκνι νγα δενίμι γε-
 χένεσε;

34 Περανδάῖ, jά ἔνε τε δοτε δερ-
 γόν τε jῶ προφίτερε, ἐδέ τε δίτρε,
 ἐδέ ὁκρόνεσε: ἐδέ τῶα νγα ατά
 δοτ' ι βρίσινι ε δοτ' ι κρυκε-
 ζόνι, ἐδέ τῶα νγα ατά δοτ' ι
 ρίχνι νὰεπερ σιναγογίτ τῶαjα,
 ἐδέ δοτ' ι νδίνι πρέῖ νέ κυτέτι

35 μβε τιάτρινε κυτέτ: κε τε βίνε μβε
 jῶ τῶ' δό γάκ ι δρέῖτε κε ἔστε
 ἀέρδρε μβι δέτ, κε νγα γάκ8 ι
 Αβέλιτ δρέῖτε, γερ μβε γάκτ τε
 Ζαχαρίσε, τε δίριτ Βαραχίστ, τε
 τσίλιν' ε βράτε νὰε μέστ τε τέμ-
 36 π8λιτ ἐδέ τε θερόρεσε. Με τε βερ-
 τέτε πο 8 θέμ jῶβε, Γίθε κετό δοτε
 βίνενε περμδί κετέ βρέε.

37 Jερσαλίμ, Jερσαλίμ, κε βρέτ
 προφίτεριτε, ἐδέ ρέχ με γῶρ' ατά
 κε jάνε δεργῶρε τε τί, σᾶ χέρε
 ἀέσᾶ τε μβελέθ βίjt' ε τῶ, σι-
 κῶνδρε πῶλα μβελέθ ζόκτ' ε σᾶῖ

38 νᾶνε φλέτετ, πό ν8κε ἀέσῆτε; Jά
 ὅτεπία jῶαῖ τε πο 8 λίχεν' ε

39 ὁκρέτε. Σεπσέ πο 8 θέμ jῶβε, Ν8κε
 δοτε με ὀίχνι πασκετάῖ, γερσᾶ
 τε θόνι, Ι δεκῶαρ' ἔστ' αὐ κε βιέν
 μδ' ἔμεριτ τε Ζότιτ.

Κρεῖ 24—25.

1 Εδέ Jισῶῖ δόλι ε ἱκ8 νγα χιε-
 ρόρεjα: ἐδέ νδσένεσιτ' ε ατί ι ἐρθνε
 περάνε κε τε ι δεφτένενε νδερτέ-

2 αὐτὸν τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει ἀφεθῇ ἐδὼ λίθος ἐπὶ λίθον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ.

3 Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἶπε πρὸς ἡμᾶς, πότε θέλουσι γεῖναι ταῦτα; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς παρουσίας σου, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Βλέπετε μὴ σᾶς πλανήσῃ τις· διότι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθεῖ ἀπὸ τῶν ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανή-

6 σει. Θέλετε δὲ ἀκούσει πολέμους καὶ φήμας πολέμων· προσέχετε, μὴ ταρχῆτε· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ γείνωσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτι τὸ τέλος.

7 Διότι θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεῖα ἐπὶ βασιλείαν· καὶ θέλουσι γεῖναι πείναι καὶ λοιμοί, καὶ

8 σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα εἶναι ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς θλίψιν, καὶ θέλουσι σᾶς θανατώσει· καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά

10 μου. Καὶ τότε θέλουσι σκανδαλισθῇ πολλοί· καὶ θέλουσι παραδώσει ἀλλήλους, καὶ θέλουσι μισήσει ἀλλήλους.

11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται θέλουσιν ἐγερθῇ, καὶ πλανήσει πολλούς· καὶ ἐπειδὴ θέλει πληθυνθῇ ἡ ἀνομία, ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν θέλει ψυχρανθῇ.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θἐλει σωθῇ. Καὶ θέλει κηρυχθῇ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς πάν-

2 σατ' ε χιερόρεσε. Πό Γισθί 8 θά ατύρε, Α ν8κε σίχνι γίθε κετό; Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε ν8κε δοτε μδέσε κετ8 γ8ρ μ.βι γ8ρ κε τε μος ρεζόχετε.

3 Εδέ αὐ κ8ρ ι8 τ8κε νδέν8ρε μ.βι μάλτ τ' 8λίνδετ, νδσένεσιτ' ι 8α-φρ8ανε μδε-ν'-άνε, τ8κε θένε, Θ8αj-να, κ8ρε δοτε βένενε κετό; εδέ τσίλα 88τε σέν' ε τε ἀρδ8ριτ τέντ, εδέ σε μ.βαρ8αρεσε jέτεσε;

4 Εδέ Γισθί 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, Σικόνι μος 8 γεγένε j8βε νδονέ: 5 σεπσέ 88με βέτε δοτε βίνενε μ.δέ-μεριτ τίμ, τ8κε θένε, σε 8νε jάμ Κρίστι: εδέ δοτε γεγένενε 88με βέτε.

6 Εδέ δοτε δεγόνι λ8φτερα ε ζέρα λ8φτερα8: σικόνι, μος τ88β8λόχι: σεπσέ τε γίθα κετό γάν τε βένενε: πό ε παστάιμεjα εδέ ν8κ' 88τε.

7 Σεπσέ δοτε νγρίχετε κόμπ κένδρε κόμ.βι, εδέ μ.δερετερί κένδρε μ.δε-ρετερίε: εδέ δοτε jένε ζίρα ε μ.8ρ-τάjα, εδέ τερμέτερα βέντ μ.δε βέντ.

8 Πό γίθε κετό jάνε τε νίσ8ριτ' ε τε 9 δέμ.8ραβετ. Ατεχέρε δοτ' 8 άπενε j8βε νδερ δ8αρ περ 8τρενγίμ, εδέ δοτ' 8 βράσενε j8βε: εδέ δοτ' 8 κένε μερί j8βε γίθε κόμ.δετε περ

10 έμερινε τίμ. Εδέ ατεχέρε δοτε σκαν-δαλίσενε 88με βέτε: εδέ δοτ' άπενε νδερ δ8αρ νέρι τιάτρινε, εδέ δοτ' ι

11 κένε μερί νέρι τιάτριτ. Εδέ 88με προφίτερε τε ρέμ δοτε νγρίχενε,

12 εδέ δοτε γεγένενε 88με βέτε: εδέ πασσί τε 88μόνετε πανομία, δα-88ρί' ε τε 88μεβετ δοτε φτόχετε.

13 Πό κ88 τε δ8ρόνε γερ μ.δε τε πα-14 στάιμενε, κύϊ δοτε 8πετόνε. Εδέ

τα τὰ ἔθνη· καὶ τότε θέλει ἔλθεῖ τὸ τέλος.

- 15 Ὅταν λοιπὸν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ λαληθὲν διὰ τοῦ προφήτου Δανιήλ, ἱστάμενον ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων ἄς ἐννοῇ·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἄς φεύ-
 16 γωσιν εἰς τὰ ὄρη· ὅστις εὗρεθῇ ἐπὶ τοῦ δώματος, ἄς μὴ καταβῇ διὰ νὰ λάβῃ
 17 τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Καὶ ὅστις εὗρεθῇ ἐν τῷ ἀγρῷ ἄς μὴ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.
 18 Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας, καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
 19 ραις. Προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνη ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι, μηδὲ ἐν
 20 σαββάτῳ. Διότι τότε θέλει εἶσθαι θλίψις μεγάλη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει
 21 γείνει· Καὶ ἂν δὲν συνετέμνοντο αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σάρξ· διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁμῶς θέ-
 22 λουσι συντμηθῇ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.
 23 Τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, Ἰδοὺ, ἐδὼ εἶναι ὁ Χριστός, ἢ ἐδὼ, μὴ πι-
 24 στεύσητε. Διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευ-δόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ θέ-
 25 λουσι δεῖξει σημεῖα μεγάλα καὶ τέρα-
 26 τα, ὥστε νὰ πλανήσωσιν, εἰ δυνατόν,
 27 καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, προεῖπα πρὸς ὑμᾶς. Ἐάν λοιπὸν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐξέλθῃτε· Ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. Διότι, καθὼς ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

κυὶ ἐν γίλ' ἰ μδερετερίσε δοτε λετσί-
 τετε νδεπερ γίθε βότενε, περ μαρ-
 τιρὶ μδε γίθε κόμβετ: εδέ ατεχέρε
 δοτε βίνε ε πασταίμεια.

- 15 Κ8ρ τε σίχνι πρᾶ «τε νδύτετ' ε
 σκρετετίρεσε», ἕε ἔστε θένε νγα
 προφίτι Δανιήλ, νδέν8ρε νδε βέντ
 τε σεντερ8αρε, (αὐ ἕε κενδόν λετα
 16 κ8πετόνε:) ατεχέρε ατά ἕε jάνε νδε
 J8δ8τ λετε ἱκενένε νδεπερ μάλετ.
 17 κ8σ τε jέτε μδί κ8λμιτ, λετε μος
 σδρέσε τε μάρε γέ νγα στέπ' ε τί.
 18 Εδέ κ8σ τε jέτε νδ' ἄρε λέτε μος
 κεθένετε πράπα τε μάρε ρόβετ' ε
 19 τίja. Εδέ μίερ ατό ἕε jάνε με
 βάρε, ε ατό ἕε κάνε φόσνε μδε γί
 20 νδ' ατό δίτ. Εδέ φάλι, ἕε τε μος
 βένετε τε ἱκ8ριτε τ8αῖ νδε δίμερε,
 21 ας περ τε σετ8νε. Σεπσέ ατεχέρε
 δοτε jέτε στρενγίμ ἰ μάθ, ἕε ν8κ'
 ἔστε βέρε ἰ ατίλε ἕε κ8ρ σε ἔστε
 22 ζένε φίλ βότα γερ νδαστί, ας ν8κ'
 ἔστε περ τε βέρε: εδέ τε μος σκ8ρ-
 τόνεσιν' ατό δίτ, ν8κε δοτε σπε-
 τόντε ας νδονέ τρ8π: πό ατό δίτ
 δοτε σκ8ρτόνενε περ τε σγέδ8ριτ.
 23 Ατεχέρε νδε 8 θέντε j8βε νδονέ,
 Jά τεκ ἔστε κετ8 Κρίστι, α ατύ: μος
 24 μδεσόνι. Σεπσέ δοτε νγρίχενε Κρί-
 στέρε τε ρέμ, εδέ προφίτερε τε ρέμ,
 εδέ δοτε βένενε σένε τε μεδᾶ εδέ
 τ88αίρα, κάκε σᾶ δοτε γεγένεν'
 εδέ τε σγέδ8ριτε, νδε μέντ8ινε.
 25 Jά τεκ 8 θᾶσ8ε j8βε με περπάρα:
 26 Νδε 8 θέντ8ινε πρᾶ j8βε, Jά τεκ
 ἔστε νδε σκρετετίρετ μος δίλνι:
 27 Jά νδε δόματ, μος μδεσόνι. Σεπσέ
 σικ8νδρε βετετίμα δέλ νγα λίντ
 διέλι, εδέ δ8κετε γερ τε περενδόν,
 κεσ8τ8 δοτε jέτε εδέ τ' ἀρδ8ριτ' ε

28 Διότι ὅπου εἶναι τὸ πτώμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῇ οἱ ἄετοί.

29 Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες θέλουσι πέσει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῇ.

30 Καὶ τότε θέλει φανῇ τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε θέλουσι θρηνῆσαι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ

31 δόξης πολλῆς. Καὶ θέλει ἀποστείλει τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης· καὶ θέλουσι συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἁκρῶν οὐρανῶν ἕως ἁκρῶν αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν· ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνη ἤδη ἀπαλός, καὶ ἐκθλαστάνῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει τὸ θέρος.

33 Οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν ἴδῃτε πάντα ταῦτα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι, ἐπὶ

34 τὰς θύρας. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει παρέλθει ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γείνωσι

35 πάντα ταῦτα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθει, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν

36 θέλουσι παρέλθει. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ Πατήρ μου μόνος.

37 Καὶ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ

38 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Διότι καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, νυμφευόμενοι καὶ νυμφεύοντες, ἕως τῆς ἡμέ-

28 τῆς δὶριτ νερίστ. Σεπσέ κ8 τῆς ἵετῆς κέρμα, ατιέ δοτῆ μδελίδενε σκίπόνατῆ.

29 Εδέ περνέχέρῃ πας ὅτρενγίμιτ ατύρε δίτε, διέλι δοτ' ἐρετε, εδέ χένα ν8κε δοτ' ἀπε νδριτσίμιν' ε σαῖ, εδέ ὕετῆ δοτῆ βίενε νγα χιέλι, εδέ φ8κίατ' ε χιέγεβετ δοτῆ τ8ν-

30 δενε. Εδέ ατεχέρε δοτῆ δ8κετῆ σέν' ε τῆ δὶριτ νερίστ νδε χιέλι: εδέ ατεχέρε γίθῃ φάρατ' ε δέστ δοτῆ βένενε δάξε, εδέ δοτῆ σόχενε τῆ δὶριν' ε νερίστ τ8κε ἀρδ8ρε μδι ρέτ τῆ χιέλιτ με φ8κί ε με λαβδί

31 σ8με. Εδέ δοτῆ δεργόνε ἐνγέιτ' ε τί με τρδμβέτε κῆ νδσίερ ζῆ τῆ μάθ, εδέ δοτῆ μδελέδενε τῆ σγέδ8ριτ' ε ατί νγα τῆ κάτρε ἐρερατε, πρέϊ φ8νδντ ἀνεβετ χιέγεβετ γερ μδε φ8ντ τῆ ἀνεβετ ατύρε.

32 Εδέ μέρνι βέσ8 παραβολίνε νγα δρ8ρι ι φίκ8τ: κ8ρ τῆ βένετῆ νδαοτί δέγ' ε ατί ε δ8τε, εδέ τῆ νδσιέρῃ γέθετε, τα δίνι σε τῆ κόρετ' ἐστ'

33 ἀφερε. Κε8τ8 εδέ ἵ8, κ8ρ τῆ σίχνι γίθῃ κετό, τα δίνι σε ἐστ' ἀφερε

34 νδερ δύερ. Με τῆ βερτέτε πο 8 θέμ ἵ8βε, κύϊ δρῆς ν8κε δοτῆ σκόνε,

35 γερσᾶ τῆ βένενε κετό τῆ γίθα. Κιέλι εδέ δέ8 δοτῆ σκόνενε, πό φιάλετ'

36 ε μίῃα ν8κε δοτῆ σκόνενε. Εδέ περ ατέ δίτε, εδέ περ ατέ ὀρε, ασνδονέσ' ε δί, ας ἐνγέιτ' ε χιέγεβετ, βέτ8 ιμ-άτε βέτεμε.

37 Εδέ σικ8νδρε ἱσινε δίττ' ε Νόεσε, κε8τ8 δοτῆ ἵετῆ εδέ τ' ἀρδ8ριτ' ε

38 τῆ δὶριτ νερίστ. Σεπσέ σικ8νδρε ἱσινε νέρεζιτε νδ' ἀπό δίτ περπάρα περμδύτεῃσε, κῆ χάνιν' ε πίνινε, μαρτόνεσιν' ε μαρτόνινε, γερ

ρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν
 39 κιβωτόν· καὶ δὲν ἐνόησαν, ἕωσού ἦλθεν
 ὁ κατακλυσμός, καὶ ἐσῆκωσε πάντα·
 οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ
 40 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο θέλουσιν
 εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμ-
 41 βάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίνεται. Δύο
 γυναῖκες θέλουσιν ἀλέθει ἐν τῷ μύλῳ·
 μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίνεται.
 42 Ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δὲν ἐξεύ-
 ρετε ποῖα ὥρα ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν.
 43 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι ἐὰν ἤξευρεν
 ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ποῖα φυλακῇ τῆς
 νυκτὸς ἔρχεται ὁ κλέπτης, ἤθελεν ἀ-
 γρυπνήσει, καὶ δὲν ἤθελεν ἀφήσει νὰ
 44 διορυχθῇ ἡ οἰκία αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ
 σεῖς γίνεσθαι ἑτοιμοί· διότι καθ' ἣν
 ὥραν δὲν στοχάζεσθε, ἔρχεται ὁ Υἱὸς
 45 τοῦ ἀνθρώπου. Τίς λοιπόν εἶναι ὁ πι-
 στὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος, τὸν ὁποῖον
 ὁ κύριος αὐτοῦ κατέστησεν ἐπὶ τῶν
 ὑπηρετῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ διδῇ εἰς αὐ-
 46 τοὺς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος
 ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν
 ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ, θέλει εὐρεῖ πρᾶτ-
 47 τοντα οὕτως. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
 θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων
 48 τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ εἴπῃ
 ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ
 αὐτοῦ, Βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου·
 49 καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς συνδούλους,
 νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μετὰ τῶν
 50 μεθυόντων, θέλει ἔλθεῖ ὁ κύριος τοῦ
 δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσ-
 μένει, καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξεύρει·
 51 καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτόν, καὶ τὸ
 μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ὑ-
 ποκριτῶν· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυ-
 θμός καὶ ὁ τριγμός τῶν ὀδόντων.

39 μὲν ἀτέ δίτε καὶ χῦρι Νόεja νὰ' ἀρχετ:
 39 ἐδέ ν8κ' ε κ8πετ8ανε, γερσᾶ ἐρδι
 περμδύτεja, ἐδέ νγρίτι τε γίθε:
 κεστ8 δοτε jέτε ἐδέ τ' ἀρδ8ριτ' ε
 40 τε δίριτ νερι8τ. Ατεχέρε δύ βέτε δοτε
 jένε νὰ' ἀρε: νέρι μέρετε, ε τιέτερι λί-
 41 χετε. Dυ βέτα δοτε βλ8ανένε νδε
 μ8λί: νέρα μέρετε, ε τιάτερα λίχετε.
 42 Ρίνι σ8αρε πρᾶ, σεπσέ ν8κε δίνι
 43 μδε τῷ ὀρε βιέν Ζότι j8αῖ. Πό κετέ
 ε δίνι, σε τα δίντε ι ζότι ὅτεπίσε,
 μδε τῷ φάρε κόχε τε νάτετε βιέν
 βιέδεσι, δοτε ρίντε σ8αρε, ἐδέ ν8κε
 δοτε λίντε τε ὅπνεῖ ὅτεπῖ' ε ατί.
 44 Περανδάῖ ἐδέ j8 βέχι γατί: σεπσέ
 ι δίρ' ι νερι8τ βιέν μδ' ατέ ὀρε, κα
 45 ν8κ' 8α πρέτ μένδεja j8βε. Βάλε
 τσίλι ἐστ' αὐ ὅρεβετ8αρ δεσετᾶρ
 ἐδέ ι μέντῃμ, τε τσίλινε ι ζότι
 ε β8ρι περμδί π8νετόρετ τε τί,
 κα τ' 8 ἀπε ατύρε σ8άμνε νδε
 46 κόχε; λ8μ αὐ ὅρεβετ8αρ, κ8ρ
 τε βίνε ι ζότι, τα γένε τ8κε
 47 βέρε κεστ8. Με τε βερτέτε πο
 8 θέμ j8βε, σε δότα βέρε περμδί
 48 τε γίθε γέν' ε τί. Εδέ αὐ ὅρεβε-
 τόρ' ι λίχ νδε θέντε νδε ζέμερε τε
 49 τί, σε Ιμ-ζότ μενόν τε βίνε: ἐδέ
 ζε τε ράχε ὅρεβετόρετε ὅκετ' ε
 τί, ἐδέ τε χᾶje ε τε πίje βάσχε
 50 με τε δέιτ8ριτ, ι ζότι ατί ὅρεβε-
 τόρι δοτε βίνε νὰ' ατέ δίτε κα αὐ
 ν8κ' ε πρέτ, ἐδέ νὰ' ατέ ὀρε κα
 51 ν8κ' ε δί: ἐδέ δότα νδάνε μδε-
 ν'-άνε, ἐδέ δοτε βέρε πιέσεν' ε ατί
 βάσχε με ὑποκρίτεριτ: ατιέ δοτε
 jέτε τε χᾶρετ' ἐδέ τε κερτσελίτ8-
 ριτ' ε δέμδεβετ.

σιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δέκα παρθένους,
 αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐ-
 τῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμ-
 2 φίου. Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνι-
 3 μοι, καὶ πέντε μωραί. Αἵτινες μωραί,
 λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, δὲν
 4 ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ φρόνιμοι
 ὁμῶς ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
 αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
 5 Καὶ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, ἐνύ-
 6 σταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. Ἐν τῷ
 μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγεινε κραυγὴ,
 Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς
 7 ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἐσηκώθησαν
 πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἤτοι-
 8 μασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Καὶ αἱ
 μωραί εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· Δότε
 εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας· διότι αἱ
 9 λαμπάδες ὑμῶν σβύνονται. Ἀπεκρίθη-
 σαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε
 δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς· ὅθεν
 ὑπάγετε κάλλιον πρὸς τοὺς πωλοῦντας,
 10 καὶ ἀγοράσατε εἰς ἑαυτάς. Ἐνῷ δὲ ἀ-
 πήρχοντο νὰ ἀγοράσωσιν, ἦλθεν ὁ νυμ-
 φίος· καὶ αἱ ἑτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ' αὐ-
 τοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ
 11 θύρα. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ
 λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, Κύ-
 12 ριε, ἀνοιξὸν εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἀποκρι-
 θείς εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν σᾶς
 γνωρίζω.
 13 Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ἐξεύ-
 ρετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, καθ'
 ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
 14 Διότι θελεῖ εἰσελθεῖν ὡς ἄνθρωπος, ὅστις
 ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ,
 καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρ-
 15 χοντα αὐτοῦ· καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδω-
 κε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο,
 εἰς ἄλλον δὲ ἓν· εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν

κίεζεβεν *δοτε γάνε με δίετε βεργέ-*
ρέσα, τε τσίλατε μδαρνε δρίτατ' ε
τύρε, ε δσάλνε τε πρέσενε δένδε-
 2 *ρίνε. Εδέ νγα από ίσινε πέσε τε*
 3 *μέντσιμε, εδέ πέσε τε μάρα. Από*
τε μάρατε κερ μδαρνε δρίτατ' ε
τύρε, νσκε μδαρνε βάj βάσκε με
 4 *βέτεχε: πό τε μέντσιμετε μδαρνε*
βάj νδ' ένετ τε τύρε βάσκε με
 5 *δρίτατ ε τύρε. Εδέ δένδερί σι δβα-*
νσα, ι ζδρι γδμι τε γίθα εδέ φλί-
 6 *νινε. Εδέ νδε μέε τε νάτεσε δδξ*
νέ τε θίρδρε, Jά δένδερί τε πο
βιέν: δίλνι περ τε πρίτδρ' ατέ.
 7 *Ατεχέρε γίθ' από βεργέρέσατ' δν-*
γρίτνε, εδέ νδρέκνε δρίτατ' ε τύρε.
 8 *Πό τε μάρατ' δ θάνε τε μέντσι-*
μεβεν, Έπνανι νγα βάjι jδαι: σε-
 9 *πσέ πο να δδχενε δρίτατε. Εδέ τε*
μέντσιμετ' δπεργέκνε τδκε θένε,
Μος νσκε δοτε να δάλε νέβε εδέ
jδβε: πό με μίρε δκόνι τεκ ατά
κε δέσενε, εδέ βλίνι περ βέτεχενε
 10 *τδαι. Εδέ κερ βάνε τε βλένενε,*
δένδερί έρδι: εδέ από κε ίσινε γατί
χυνε βάσκε με ατέ νδε δάσμε,
 11 *εδέ δμβύλ δέρα. Πό πασταί βίνεν'*
εδέ βεργέρέσατ' ε τίερα, ε θόνε,
 12 *Ζότ, ζότ, χάπ-να. Πό αύ δπεργέκ*
ε θα, Με τε βερτέτε πο δ θέμ
jδβε, σε νκ' δ νόχ jδβε.
 13 *Ρίνι σκδαρε πρδ σεπσέ νκ' ε*
δίνι δίτεν' αε όρενε, κερ βιέν ι
βίρ' ι νερίστ.
 14 *Σεπσέ δοτε βίνε ποσί νέ νερί, ι τσίλι*
κερ δοτ' ίκτε νδε δε τε χδαι,
θίρι δερδεδόρετ' ε τί, ε δ δά ατύρε
 15 *γέν' ε τί: εδέ νέριτ ι δά πέσε τα-*
λάνδα, ε τιάτεριτ δυ, ε τιάτεριτ
νέ: γίθε-σε-τσίλιτ παε φδκίσε τί:

- ιδίαν αὐτοῦ ἱκανότητα· καὶ ἀπεδήμη-
 16 σεν εὐθύς. Ὑπῆγε δὲ ὁ λαθὼν τὰ
 πέντε τάλαντα, καὶ ἐργαζόμενος δι'
 αὐτῶν, ἔκαμεν ἄλλα πέντε τάλαντα.
 17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ
 18 αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαθὼν τὸ ἓν,
 ὑπῆγε καὶ ἔσκαψε εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔ-
 κρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
 19 Μετὰ δὲ καιρὸν πολὺν ἔρχεται ὁ κύ-
 ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ θεωρεῖ
 20 λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἔλθων
 ὁ λαθὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφε-
 ρεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύ-
 ριε, πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας·
 ἰδοὺ, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα
 21 ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ
 κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
 πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός,
 ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰς-
 ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαθὼν τὰ δύο τάλ-
 λαντα, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντα μοὶ
 παρέδωκας· ἰδοὺ, ἄλλα δύο τάλαντα
 23 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Εἶπε πρὸς αὐτὸν
 ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
 πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἀστάθης πιστός,
 ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰς-
 ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαθὼν τὸ ἓν τάλ-
 λαντον, εἶπε, Κύριε, σὲ ἐγνώρισα ὅτι
 εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
 δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν δὲν
 25 διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ὑπῆγα καὶ
 ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἰ-
 26 δού, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 κύριος αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν, Πονηρὲ
 δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἥξευρες ὅτι θερίζω
 ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν
 27 δὲν διεσκόρπισα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ
 βάλῃς τὸ ἀργυρίόν μου εἰς τοὺς τρα-

- εδέ περὶνεχέρε ἰκ8 νδε δε τε χ8αj.
 16 Ατεχέρε αὐ κα μόρι πέσε ταλάν-
 दाते बाते ए पणोई मे अतो, एदे
 17 बेरी पेसे तालान्दा ते तीरा. केसुत
 एदे अु का मोरि दु, फितोई एदे अु
 18 दु ते तीरा. पो अु का मोरि ने-
 रेने, बाते ए रेमुोई नदे देत, एदे
 19 फसेछ8 अरगेन्दिन' ए ते जोत. एदे पास
 सुमे कोछे बिएन ि जोति अतुरे सेरवे-
 तोरेबे, एदे बे रे लोकारि मे अता.
 20 एदे सि ि एरुदि पेराने अु का पत
 मारे पेसे तालान्दाते, प्रेरी पेसे
 तालान्दा ते तीरा, तके थेने, जोत,
 पेसे तालान्दा मे दे नदे दोरे: जा
 ते फितोबा प्रेई अतुरे पेसे तालान्दा
 21 ते तीरा. एदे ि जोति ि था, टे लमु-
 ते, सेरवेतोर' ि मीरे एदे बेसेतार:
 म्बे ते पाका के बेसेतार, म्बि ते
 सुमा दोते बे: चुरे नदे गेजुमत
 22 तुत-जोति. एरुदि पेराने एदे अु का
 पत मारे दु तालान्दाते, एदे था,
 जोत, दु तालान्दा मे दे नदे दोरे:
 जा ते फितोबा प्रेई अतुरे दु ता-
 23 लान्दा ते तीरा. ि जोति ि था, टे
 लमुते, सेरवेतोर' ि मीरे एदे बेसे-
 तार: म्बे ते पाका के बेसेतार,
 म्बि ते सुमा दोते बे: चुरे नदे
 24 गेजुमत तुत-जोति. एरुदि पेराने
 एदे अु का पत मारे ने तालान्दे,
 ए था, जोत, ते दिनाम से जे नेरी ि
 असपरे, का कोर ते नके मुबोले, एदे
 25 मुबेलेथ ते नके पेरनाबा: एदे पास-
 सि पतसु फीके, बािता ए फसेछा ता-
 लान्दने तेनदे नदे देत: जा तेक ए
 26 के तेनदने. एदे ि जोति स्पेरगेक ए ि
 था, सेरवेतोर' ि लीक एदे ि पेरतसार-
 सिम, ती ए दिने से गेने कोर ते नके
 मुबोला, एदे मुबेलेथ ते नके पेरनाबा:
 27 असुखेई प्रा ते बेरे अरगेन्दिने तिम
 ते तरेबेजारते: एदे क8 ते दिनाम

πεζίτας· καὶ ἔλθὼν ἐγώ, ἤθελον λάβει
 28 τὸ ἔμὸν μετὰ τόκου. Λάβετε λοιπὸν
 ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε εἰς
 29 τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα. Διότι
 εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῇ, καὶ
 περισσευθῇ· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος,
 καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔχει, θέλει ἀφαι-
 30 ρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦ-
 λον ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·
 ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
 τριγμὸς τῶν ὀδόντων.
 31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
 [ἄγιοι] ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει
 καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐ-
 32 τοῦ. Καὶ θέλουσι συναχθῇ ἔμπροσθεν
 αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ θέλει χω-
 ρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ
 ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν
 33 ἐριφίων· καὶ θέλει στήσει τὰ μὲν πρό-
 βατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ
 ἀριστερῶν.
 34 Τότε ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς
 τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Ἔλθετε, οἱ
 εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονο-
 μῆσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ὑμᾶς
 35 βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. δι-
 ὅτι ἀπεινάσα, καὶ μοι ἐδώκατε νὰ
 φάγω· ἐδίψησα καὶ μὲ ἐποτίσατε· ξέ-
 36 νος ἤμην, καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε· γυ-
 μνὸς, καὶ μὲ ἐνεδύσατε· ἡσθένησα, καὶ
 μὲ ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ
 37 ἦλθετε πρὸς ἐμέ. Τότε θέλουσιν ἀπο-
 κριθῇ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι, λέγοντες,
 Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, καὶ
 ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσα-
 38 μεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ξένον, καὶ
 ἐφιλοξενήσαμεν; ἢ γυμνόν, καὶ ἐνεδύ-
 39 σαμεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ, ἢ

8νε, δοτε μέρναμ τίμενε βάσκει με
 28 καμάτενε. Μέρνι πρᾶ πρέϊ ατὶ τα-
 λάνδενε, ἐδέ ἐπιανι ατὶ κα κα δίετε
 29 ταλάνδατε. Σεπσέ κσιτάδ κα κα
 δοτ' ι ἐπέτε, ἐδέ δοτ' ι τεπερόνε:
 ἐδέ πρέϊ κσιτάδ κα σ' κα, ἐδέ ατέ
 κα τε κέτε, δοτε μέρετε νγα αὐ.
 30 Εδέ σερβετόριν' ε πα-βεζέτρε χί-
 δени να' ἐρεσίρετ τε περζάστεμε:
 ατιέ δοτε jέτε τε κjάρετ' ε τε
 κερτσελίτρετ' ε δέμβεβετ.
 31 Εδέ κερ τε βίνε ι βίρ' ι νεριστ
 ναε λαβδί τε τί, ἐδέ γίθ' ἐνγέjt'
 [ε σεντερόαρε] βάσκει με ατέ, ατε-
 χέρε δοτε ρίξε ναε φρόντ τε λάβ-
 32 δίσε τί. Εδέ δοτε μβελίδενε περ-
 πάρα ατὶ γίθε κόμβετε: ἐδέ δοτ' ι
 ναάνε ατά νέρινε νγα τιάτερι, σι-
 κννδρε βαρίσ ναάν δέντε νγα κέ-
 33 दाते: ἐδέ δοτε βέρε δέντε μδ' άνε
 τε σε διάθτεσε τί, ἐδέ κέδατε
 μδ' άνε τε μένγρε.
 34 Ατεχέρε μβερέτι δοτ' 8 θότ' α-
 τύρε κα ρίνε μδ' άνε τε σε διάθτεσε
 τί, Έjανι τε δεκδαρετ' ε τιμ-έτι,
 τρασέγόνι μβερετερίνε κα έjτε βέρε
 γατί περ j8 κα κερ σε έjτε νγρέ-
 35 χ8ρε βότα. Σεπσέ πάτα 8ρί, ε με
 δάτε τε χα: πάτα έτ, ε με δάτε
 τε πi: ι χ8aj jέσε, ἐδέ με μ8αρτε
 36 ναε στεπί: σβεσ8ρε, ἐδέ με βέσ8τε:
 8σεμ8ροτ8, ἐδέ έρθτε τε με σίχινι:
 jέσε ναε β8ρκ, ε έρθτε τεκ 8νε.
 37 Ατεχέρε τε αρέιτετε δοτ' ι περγί-
 γενε, τ8κε θένε, Ζότ, κ8ρε τε πᾶμ
 τυϊ τ8κε πάσ8ρ' 8ρί, ε τε 8σχύεμε;
 α τ8κε πάσ8ρ' έτ, ε τε δᾶμ τε
 38 πi8; ἐδέ κ8ρε τε πᾶμ τε χ8aj, ε
 τε μ8αρμε ναεπερ στεπίατ; α τε
 39 σβεσ8ρε, ε τε βέσ8εμ; ἐδέ κ8ρε τε

ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ;
 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς, θέλει εἰπεῖ
 πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, καθ'
 ὅσον ἐκάμετε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἀ-
 δελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμὲ
 ἐκάμετε.

41 Τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ
 ἀριστερῶν, Ὑπάγετε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κα-
 τηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ
 ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ

42 τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. Διότι ἐπεινάσα,
 καὶ δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα,

43 καὶ δὲν μὲ ἐποίησατε· ξένος ἤμην,
 καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε· γυμνός, καὶ
 δὲν μὲ ἐνεδύσατε· ἀσθενής καὶ ἐν φυ-

44 λακῇ, καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε
 θέλουσιν ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν καὶ αὐ-
 τοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ [εἶδομεν
 πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυ-
 μνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν

45 σὲ ὑπηρετήσαμεν; Τότε θέλει ἀποκριθῇ
 πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἀληθῶς σᾶς λέ-
 γω, καθ' ὅσον δὲν ἐκάμετε εἰς ἓνα
 τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ
 ἐκάμετε.

46 Καὶ θέλουσιν ἀπέλθαι οὗτοι μὲν εἰς
 κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζω-
 ῆν αἰώνιον.

Κεφ. κς'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας
 τοὺς λόγους τούτους, εἶπε πρὸς τοὺς μα-
 2 θητάς αὐτοῦ, Ἐξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡ-
 μέρας γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ Υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται διὰ νὰ
 3 σταυρωθῇ. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιε-
 ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρε-
 σβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ

πᾶμ τε σεμῶρε, α νὰε δῶρκ, ἐδέ
 40 ἐρόμε τε τί; Εδέ μδερέτι δοτε
 περγίγερ' ε δοτ' 8 θότ' ατύρε, Με
 τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σαδό
 κε ι βέτε νέριτ νγα κετά βελέζεριτ'
 ε μί με τε βέγελιτε, μα κένι βέρε
 μ8α.

41 Ατεχέρε δοτ' 8 θότ' ἐδέ ατύρε
 κε ρίνε μδ' άνε τε μένγερε, Ἴκνι
 πρέι μέγε, τε μαλεκδαρετε, νδε ζιάρ
 τε πασόσρε, κε ἔστε βέρε γατί
 περ διαλιν' ἐδέ περ ἐνγείτ' ε ατί.

42 Σεπσέ πάτῶ ρρί, ε σ' με δάτε τε
 χᾶ: πάτῶ ἐτ, ε σ' με δάτε τε πί:

43 Jέσ' ι χ8αj, ε ν8κε με μδαρτε περ-
 δρένδα: ι σδέσρε, ε ν8κε με βέ-
 σρετε: ι σεμῶρ' ἐδέ νδε δῶρκ, ἐδέ

44 ν8κ' ἐρότε τε με σίχνι. Ατεχέρε
 δοτ' ι περγίγερ' ἐδέ ατά, τ8κε|θένε,
 Ζότ, κρε τε πᾶμ τυῖ τ8κε πάσρ'
 ρρί, α τ8κε πάσρ' ἐτ, α τε χ8αj,
 α τε σδέσρε, α τε σεμῶρε, α νδε
 45 δῶρκ, ἐδέ ν8κε τε σερδύεμε; Ατε-
 χέρε δοτ' 8 περγίγερ' ε δοτ' 8 θότ'
 ατύρε, Με τε βερτέτε πο 8 θέμ
 j8βε, σαδό ν8κ' ι βέτε νέριτ νγα
 κετά με τε βέγελιτε, ας μ8α ν8κε
 μα βέτε.

46 Εδέ κετά δοτε βένε νδε μ8νδίμ
 τε πασόσρε: ἐδέ τε δρέιτετε νδε
 jέτετ τε πασόσρε.

Κρεῖ 26.

1 Εδέ Jισδῖ κ8ρ μδαρδῖ γίθε κετό
 2 φιάλε, 8 θά νδσένεσεβετ τι, Ε άνι
 σε πας αῦ αῖτῶ ἔστε πάσχα, ἐδέ
 ι δῖρ' ι νέρι8τ έπετε νδε8ρ δ8αρ περ
 3 τε κρυκεζδαρε. Ατεχέρε 8μδελόθνε
 κρυε-πρίφτεριτ' ἐδέ σκρόνεσιτ' ἐδέ

ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα·
4 καὶ συνεβουλεύθησαν νὰ συλλάβωσι
τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον, καὶ νὰ θανα-
5 τώσωσιν. Ἔλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ,
διὰ νὰ μὴ γείνηθῃ θόρυβος ἐν τῷ λαῷ.

6 Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ,
7 ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προ-
σῆλθε πρὸς αὐτὸν γυνὴ ἔχουσα ἀλά-
βαστρον μύρου βαρυτίμου, καὶ κατέ-
χεεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐνῶ

8 ἐκάθιστο εἰς τὴν τράπεζαν. Ἰδόντες δὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκτησαν, λέ-
9 γοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; Διότι

ἡδύνατο τοῦτο τὸ μύρον νὰ πωληθῇ
μὲ πολλὴν τιμὴν, καὶ νὰ δοθῇ εἰς

10 τοὺς πτωχοὺς. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τί ἐνοχλεῖτε
τὴν γυναῖκα; διότι ἔργον καλὸν ἔ-

11 πρᾶξεν εἰς ἐμέ. Διότι τοὺς πτωχοὺς
πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ ὅμως

12 πάντοτε δὲν ἔχετε. Ἐπειδὴ χύσασα
αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός
μου, ἔκαμε τοῦτο διὰ τὸν ἐνταφιασμόν

13 μου. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅπου ἐὰν κη-
ρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ
κόσμῳ, θέλει λαληθῇ καὶ τοῦτο τὸ ὁ-
ποῖον ἔπραξεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐ-
τῆς.

14 Τότε ὑπῆγεν εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λε-
γόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς

15 τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε
νὰ μοὶ δώσητε, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς
παραδώσει αὐτόν; Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν

16 εἰς αὐτὸν τριάκοντα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ
τότε ἐζήτηε εὐκαιρίαν διὰ νὰ παραδώ-
σῃ αὐτόν.

17 Τὴν δὲ πρώτην τῶν ἀζύμων προσ-
ῆλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
λέγοντες πρὸς αὐτόν, Ποῦ θέλεις νὰ
σοὶ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πά-

πλέκτ' εἰ λαβῇς νὰς ἀβλίτ τε κρυε-
4 πρίφτιτ καὶ θόχρει Καϊάφης: ἐδέ βέ-
νενε κεςίλε καὶ τα ζενε Γισδνε με
5 κοβίμ, ἐδέ τα βράσενε. Ἐδέ θόσινε,
Jό περ τε κρέμπτε, σε μος βένετε
τραζύρε νὰς γένδεjet.

6 Ἐδέ Γισδῖ κ8ρ ἴστε νὰς Βιθανί,
νὰς ὄτεπίτ τε Σιμόνιτ κρομό-

7 σ8ρε, ἐρδι περάν' ατὶ νῆ γρ8α καὶ
κίστε νῆ ἀλαβάστρε με θάj ἐρε
ὄ8με τε ὄτρέντε, ἐδέ ε δέρθετε μδι
κρύετ τ' ατὶ τεκ ἴστε νδέν8ρε νὰς

8 μεσάλε. Ἐδέ νδσένεσιτ' ε ατὶ κ8ρ
πάνε, 8ζμερ8ανε, ε θάνε, Περ τῶ'

9 π8νε τε χ8μδάσε κεjό γῆ; Σεπσέ κύι
θάj ἐρε μ8ντ τε ὀίτεῖ με ὄ8με νδ8ρ,

10 ἐδέ τ' ἐπεὶ νδ8περ τε βοδέγιτ. Ἐδέ
Γισδῖ σι κ8πετῶι 8 θά ατύρε, Περσέ
ι ἐπνι μ8νδίμε κεσᾶι γρ8αje; σεπσέ
κεjό βέρι π8νε τε μίρε τεκ 8νε.

11 Σεπσέ τε βοδέγιτ' ι κένι περχέρε
με βέτεχενε τ8αῖ: πό μ8α ν8κε με

12 κένι περχέρε. Σεπσέ κεjό κ8ρ δέρδι
κετέ θάj ἐρε μδι τρ8πτ τίμ, ε βέρι
κετέ περ τε κάλ8ρε μ8α νὰς θάρ.

13 Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, κ8-
δό καὶ τε λετῶίτετε κύι 8νγίλ νὰς
γίθε βότετ, δοτε φλίτετ' ἐδέ σε τῶ'
π8νε βέρι κεjό, καὶ τε μδάχετε μέντ.

14 Ατεχέρε νῆ νῆα τε δυ-μδε-δίε-
τετε, αὐ καὶ κj8χει J8δε Ισκαριότι,

15 βάτε τε κρυε-πρίφτεριτ' ε θά, Τῶ'
δότε μ' ἐπνι, ἐδέ 8νε τ' 8 ἀπ j8βε
ατέ νδ8ρ δ8αρ; Ἐδέ ατά ι δάνε τρι-

16 διετ' αργένδα. Ἐδέ καὶ μδ' ατέ χέρε
κερκόντε κόχῃ τα ἔπτε νδ8ρ δ8αρ.

17 Ἐδέ δίτεν' ε πάρε ε τε πα-8ρ8-
μιεβετ, νδσένεσιτ' ἐρθενε περάνε Γι-
σδῖτ ε ι θάνε, Κ8 δό τε βέjμε
γατὶ περ τυῖ τε χᾶτῶ πάσκενε;

18 σχα; Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, ἡκαὶ εἶπατε πρὸς αὐτόν, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐπλησίασεν· ἐν τῇ οἰκίᾳ σου θέλω κάμει τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἕκαμον οἱ μαθηταὶ καθὼς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα.

21 καὶ ἐνῶ ἔτρωγον, εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παραδώσει. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρχισαν νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν ἕκαστος αὐτῶν, Μήπως ἐγὼ εἶμαι, Κύριε; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ πινακίῳ τὴν χειρᾶ, οὗτος θέλει μὲ παραδώσει. Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἂν δὲν ἤθελε γεννηθῇ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰουδας, ὅστις παρέδιδεν αὐτόν, εἶπε, Μήπως ἐγὼ εἶμαι, Ῥαββί; Λέγει πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶπας.

26 Καὶ ἐνῶ ἔτρωγον, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκοψε, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτούς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Σὰς λέγω δέ, ὅτι δὲν θέλω πίνει εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ νέον μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

18 Εἰδὲ αὐθιγὰ, Σκόνι νὰ κυτῆτε τεκὰ τσίλι, εἰδὲ ἰ θόνι, Μεσόνεσι θότε, Κόχα ἰμε ἐστ' ἀφερε: δοτε βέν πάσκενε τε τί δάσκε με νασένεσιτ

19 ε μί. Εἰδὲ νασένεσιτε βένε σικνδρε ἰ ποροσίτι Γισθί, εἰδὲ βένε γατί πάσκενε,

20 Εἰδὲ κερ σνγρός, ἴστε τσκε νάε-νδρε νάε μεσάλε δάσκε με τε

21 αὐ-μδε-δίεττε: εἰδὲ ατά τεκ ἴσινε τσκε νγρένε, θά, Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε νέ νγα j8, δοτε με

22 τραθτόνε. Εἰδὲ ατά 8 χελμδανε φόρτ, ε ζ8νε τ' ἰ θόνε γίθε-σε-τσίλι νγα

23 ατά, Ζότ, μος jάμ 8νε; Εἰδὲ αὐ 8περγέχ ε θά, Αὐ χε νγέ8 δόρενε νάε κ8πετ δάσκε με μ8α, κύι δοτε

24 με άπε νάερ δ8αρ. Ἰ δίρ' ἰ νερίστ βέτε σικνδρε ἐστε σκρδρε περ ατέ: πό μίερ αὐ νερί, πρέι τε τσίλιτ έπετε νάερ δ8αρ ἰ δίρ' ἰ νερίστ: ἐστε μίρε περ ατέ νερί, τε μος

25 κίστε λινδρε. Εἰδὲ J8δα, αὐ χε ε τραθτόι, 8περγέχ ε θά, Μος jάμ 8νε, Ραββί; Ἰ θότ' ατί, Τί πο θ8α.

26 Εἰδὲ ατά κερ ἴσινε τσκε νγρένε, Γισθί μόρι δ8κενε, εἰδὲ σι ε δεκθί, ε θέ8, ε 8α δά νασένεσεβετ, εἰδὲ θά, Μέρνι ε χάνι: κύι ἐστε τρ8πι ἰμ.

27 Εἰδὲ μόρι ποτίρινε, εἰδὲ σι 8φάλ νάερσε, 8α δά ατύρε, τσκε θένε,

28 Πίνι τε γίθε πρέι κετί: σεπσέ κύι ἐστε γάκ8 ἰμ ἰ διάτσε ρέ, χε δέρδετε περ σ8με, περ νάεjέσεν' ε φά-jeβετ. Εἰδὲ πο 8 θέμ j8βε, σε ν8κε κάμ περ τε πίρε χε νάαττί ε τ8τje νγα κεjό πέμε χε πέλ χαρδία, γερ μδ' ατέ δίτε, κερ τα πῖ τε ρέ δάσκε με j8 νάε μδερετερίτ τε τιμ-έτι.

- 30 Καὶ ἀποῦ ὕμνησαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
- 31 Τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς θέλετε σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Θέλω πατάξαι τὸν ποιμένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῇ τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης.» ἀποῦ δὲ ἀναστηθῶ, θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν
- 32 εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς αὐτόν, Καὶ ἂν πάντες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοί, ἐγὼ ποτὲ
- 33 δὲν θέλω σκανδαλισθῇ. Εἶπε πρὸν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι ταύτην τὴν νύκτα πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρεῖς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῇ.
- 34 Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Καὶ ἂν γείνη χρεῖα νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν θέλω σὲ ἀπαρνηθῇ. Ὁμοίως εἶπον καὶ πάντες οἱ μαθηταί.
- 35 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῇ· καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕωσοῦ ὑπάγω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ.
- 36 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρχισε νὰ λυπῇται καὶ νὰ ἀδημονῇ. Τότε λέγει πρὸς αὐτούς, Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ.
- 37 Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν ᾗναι δυνατόν, ἅς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχὶ ὥς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὥς σύ.
- 38 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὗρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον, Οὕτω δὲν ἠδυνήθητε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ; ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχε-
- 39 Εἰδὲ αὐτὰ σὶ πσάλλνε, δάλλνε νὰε μάλτ τε δλίνδετ.
- 40 Ατεχέρε Γισθῖ 8 θότ' ατύρε, Γίθε j8 δοτε σκανδαλίσεινι μβε μδα κετέ νάτε: σεπσέ ἔστε σκρδαρε, «Doτ' ι δίε βαρίστ, εδέ δέντ' ε τσφεσε δοτε
- 41 περνάάχενε»: εδέ πασσί τε νγάλεμ δνε, δοτε βέτε περπάρα j8σ νάε
- 42 Γαλιλῆτ. Εδέ Πιέτρι 8περγέχ ε ι θά, Εδέ τε γίθε νάε 8σκανδαλίσ- τῖνε μβε τυῖ, δνε ν8κε δοτε σκαν- δαλίσεμ κῆρε. Γισθῖ ι θά, Με τε βερτέτε πο τε θέμ, σε κετέ νάτε, περπάρα σε τε κενδόνε γέλι, τρι
- 43 χέρε δοτε με μοχόντῶ. Πιέτρι ι θότε, Εδέ νάε 8δάττε τε βάές δνε δάσκε με τυῖ, ν8κε δοτε μοχόν τυῖ. Κεστῶ θάνε εδέ γίθε νάσένε- σιτε.
- 44 Ατεχέρε Γισθῖ βιέν βάσκε με ατά νάε νῆ φῶάτ κε θῶχτε Γεθσιμανί: εδέ 8 θότε νάσένεσεβετ, Ρίνι ατύ, γερσά τε βέτε ε τε φάλεμ ατιέ.
- 45 Εδέ μόρι με βέτεχε Πιέτριν' εδέ δύ τε βίγτ' ε Ζεβεδέστ, ε ζῆρι τε
- 46 χιδερόνετ' εδέ τ'ι βίνε ρένδε. Ατε- χέρε 8 θότ' ατύρε, Σπίρτι ἰμ ἔστ' ι χιδερδάρτιμ γερ μβε βάέκεje: μδέ- τ8νι κετῶ, εδέ ρίνι σῶδαρε βάσκε με μδα.
- 47 Εδέ σὶ βάτε πάκεζε με τέje, ρᾶ με φάκε περμύς, τ8κε φάλ8ρ' ε τ8κε θένε, Ἀτι ἰμ, νάε κόφτε σε μόντ τε βένετε, λέτε χίκετε πρέι μέje κεjό κῆπε: πό jό σὶ δῶα δνε, πό σὶ τε δῶατῶ τί.
- 48 Εδέ βιέν τε νάσένεσιτε, ε ι γέν τ8κε φῆτέ8ρε, εδέ ι θότε Πιέτριτ, Κεστῶ ν8κε μόνττε τε ρίνι σῶδαρε
- 49 νῆ ὀρε βάσκε με μδα; ρίνι σῶδαρε

σθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπῆγε καὶ προσευχήθη, λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν τὸ ποτήριον τοῦτο νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ πῶ αὐτό, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου.

43 Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι.

44 Καὶ ἀφῆσας αὐτούς, ὑπῆγε πάλιν καὶ προσευχήθη ἐκ τρίτου, εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Κοιμᾶσθε τὸ λοιπόν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν· ἐγέρθητε, ἅς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

46 τωλῶν· ἐγέρθητε, ἅς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

47 Καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδοὺ, ὁ Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθε· καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρε-

48 σβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδίδων αὐτὸν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σημεῖον, λέγων, Ὅντινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι.

49 πιάσατε αὐτόν. Καὶ εὐθὺς πλησιάσας πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Χαῖρε, Ραββί.

50 καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Φίλε, διατί ἦλθες; Τότε προσελθόντες, ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπίασαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδοὺ, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἔσυρε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐ-

52 τοῦ. Τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἐπίστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν

εδέ φάλσινι, καὶ τὸ μὲν χῶνι νὰ νγά-
σεῖ: σεπσέ σπῖρτι ἔστ' ἰγατίσιμ, πό
μίσι ἔστ' ἰ πα-φσλίσιμ.

42 Περσερί περ σε αὐτί βάτε εδέ
σφάλ, τσχε θένε, Ἄτι ἰμ, νὰε κό-
φτε σε νσχε μόντ τε ἡίκετε πρέι
μέγε κεῖό κσπε, καὶ τε μος ε πῖ
ατέ, σδέρτε ἐνδα ῖοτε.

43 Εδέ ἐρδι ε ἰ γέν περσερί τσχε
φῖετρε: σεπσέ σῦτ' ε ατύρε ἰσινε
ρενδσρε.

44 Εδέ σι ἰ λά ατά, βάτε περσερί,
ε σφάλ περ σε τρέτι, τσχε θένε πο
ατέ φιάλε.

45 Ατεῖχέρε βιέν τε νδσένεσιτ' ε τί,
εδέ σ ὀότ' ατύρε, Φλίνι πρᾶ, εδέ
πρέχι: ῖά τεκ σαφρδα ὀρα, εδέ ἰ
βιρ' ἰ νερίστ ἐπετε νδερ δσαρ τε φαῖ-

46 τόρεβετ: νγρέσνι, λετε βέμι: ῖά
τεκ σαφρδα αὐ κα δοτε με ἀπε
νδερ δσαρ.

47 Εδέ αὐ κσρ ἰστέ πο τσχε φόλδρε,
ῖά τεκ ἐρδι Ἰσδα, νέ νγα τε δυ-
μβε-δῖετρε, εδέ βᾶσχε με ατέ ἐρνε
σδμε γένδεῖε με θίκα ε με δρδ,
νγα ἀν' ε κρουε-πρίφτερεβετ εδέ

48 πλέχβετ λασζιτ Εδέ αὐ κα ε ἐπ
ατέ νδερ δσαρ σ δᾶ ατύρε σένε,
τσχε θένε, Ἀτέ κα τε πσθ ὄνε, αὐ

49 ἔστε: ζῖρενι ατέ. Εδέ περνεχέρε
ἐρδι περᾶνε Ἰισδῖτ ε θᾶ, Γεζόνσ,

50 Ραβδί: εδέ ε πσθι. Εδέ Ἰισδῖ ἰ θᾶ,
Μίχ, περσέ ἐρδε; Ατεῖχέρε σαφρδανε,
ε βσνε δσαρετε μδι Ἰισδνε, εδέ ε
ζσνε.

51 Εδέ ῖά νέ νγα ατά κα ἰσινε βᾶ-
σχε με Ἰισδνε νγάτι δόρενε, ε νδσόρι
θίκεν' ε τί, εδέ ἰ ρᾶ σερβετόριτ

52 κρουε-πρίφτιτ, ε ἰ πρέδ βέσινε. Ατε-
χέρε Ἰισδῖ ἰ ὀότ' ατί, Κεθῆ θίκενε

τόπον αὐτῆς· διότι πάντες ὅσοι πιά-
σωσι μάχαιραν, διὰ μαχαίρας θέλουσιν
53 ἀπολεσθῇ. Ἡ νομίζεις ὅτι δὲν δύνα-
μαι ἤδη νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα
μου, καὶ θέλει στήσῃ πλησίον μου
περισσότερους παρὰ δώδεκα λεγεῶνας
54 ἀγγέλων; Πῶς λοιπὸν θέλουσι πλη-
ρωθῇ αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ
γένη;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς ὄχλους, Ὡς ἐπὶ ληστὴν
ἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων νὰ
μὲ συλλάβητε; καθ' ἡμέραν ἐκαθή-
μην πλησίον ὑμῶν διδάσκων ἐν τῷ ἱε-
56 ρῷ, καὶ δὲν μὲ ἐπιάσατε. Τοῦτο δὲ ὅλον
ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαί
τῶν προφητῶν.

Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφήσαντες
αὐτόν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἔφεραν
πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συ-
νήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτόν ἀπὸ
μακρόθεν. ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιε-
ρέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευ-
δομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ

60 θανατώσωσιν αὐτόν· καὶ δὲν εὔρον· καὶ
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων,
δὲν εὔρον. Ὑστερον δὲ προσελθόντες

61 δύο ψευδομάρτυρες, εἶπον, Οὗτος εἶπε,
Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκο-
62 δομήσω αὐτόν. Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Δὲν ἀποκρίνε-
σαι; τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ;

63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.

τένδε νὰς ἔβντ τε σαῖ: σεπσέ γίθ'
ατά κς ἔβνε ἀόρε μβε θίκε, πρέϊ
53 θικεσε δοτε γσμβάσενε. Από τε δς-
κετε σε νσκε μβντ νδαῶτί τ' ι λς-
τεμ τιμ-έτι, εδέ δοτε με νδσιέρε
περπάρα με τέπερε σε δυ-μβε-
54 διετε λεγέονα ἐνγέjσ; Κύσ δοτε
μβδσενε πρᾶ σκρόνατε, σε κεστς
γᾶν τε βένετε;

55 Μβ' ατέ ὀρε Jισῖ ι θά γένδε-
jεσε, Ποσί μβε κρσάρε κένι δάλε
με θίκα ε με δρδ τε με ζέρι; περ-
δίτα ρίναμ τε jδ τσκε μεσδαρα νδε
56 χιερόρετ, εδέ νσκε με ζστς. Πό
γίθε κεjό δβε, κς τε μβδσενε σκρό-
νατ' ε προφίτεβετ.

Ατεχέρε γίθε νδσένεσιτ' ε λάνε,
ε ίκνε.

57 Εδέ ατά σι ζςνε Jισδνε, ε
πρδνε τε Καϊάφα κρουε-πρίφτι, ατιέ
κ8 ίσινε μβελέδδρε σκρόνεσιτ' εδέ
πλέκτε.

58 Πό Πιέτρι ι βάτε πράπα περ σε
λάργ8, γερ νδ' αβλίτ τε κρουε-πρί-
φτιτ: εδέ σι χῡρι βρένδα, ρίντε
βάσκε με σερβετόρετ, κς τε σόχε
τε παστάιμενε.

59 Εδέ κρουε-πρίφτεριτ' ε πλέκτ'
ε γίθε βασκε-νδένια κερκόνινε
μαρτιρί τε ρέμε κςνδρε Jισδίτ, κς
τα βρίσινε ατέ, πό νσκε γέτνε:

60 εδέ νδόνεσε έρθνε σδμε μαρ ίρε τε
ρέμ, πό νσκε γέτνε. Εδέ παστάι

61 έρθνε δύ μαρτίρε τε ρέμ, ε θάνε,
Κύϊ θά, σε Μβντ τε πρίσ τέμπδλιν'
ε Περενδίσε, εδέ περ τρι δίτ τα

62 νδερτόν ατέ. Εδέ κρουε-πρίφτι σνγρε
ε ι θά, Νσκε περγίγε φάρε;
τς' μαρτιρίσινε κετά κςνδρε τέje;

63 Πό Jισῖ νσκε βέντε ζε.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ἂν σὺ ᾔσῃ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν σᾶς λέγω, Εἰς τὸ ἐξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, "Ὅτι ἐβλάσφημησε· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων; ἰδοὺ, τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐ-

66 τοῦ. Τί σᾶς φαίνεται; Καὶ ἐκεῖνοι ἀποκριθέντες εἶπον, "Ενοχὸς θανάτου εἶ-

67 ναι. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγρόνθισαν αὐτόν· ἄλλοι

68 δὲ ἐρράπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστέ, τίς εἶναι ὅστις σὲ ἐκτύπησεν;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτόν μία δούλη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσο μετὰ Ἰη-

70 σοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήθη ἔμ-

71 πρὸσθεν πάντων, λέγων, Δὲν ἐξεύρω τί λέγεις. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτόν ἄλλη, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦτο μετὰ

72 Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήθη μεθ' ὅρκου, "Ὅτι δὲν γνωρίζω

73 τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι. διότι ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν.

74 Τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ, "Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄν-

75 θρωπον. Καὶ εὐθὺς ἐφώναξεν ὁ ἀλέκτωρ. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ

Εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ἂν σὺ ᾔσῃ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 ὅτι, ἰδὲν ὁ Πέτρος εἶπε. Ἰδοὺ αὐτὸν, Τί πο θῆα: πό δνε πο 8 θέμ j8δε, σε Κε νδαῶτί ε πασκετάj αοτε σίχνι τε δῖρ' ε νερῖστ τ8κε νδέν8ρε μδ' άνε τε διάθτε τε φ8- κίσε, εδέ τ8κε ἀρδ8ρε μδι ρετ τε

65 κῖελιτ Ατεχέρε κρυε-πρίφτι τῶρι ρόβετ' ε τίjα, τ8κε θένε, σε βλασ- φιμίσι: τῶ' νεβόjε κέμι με περ μαρ- τίρε; jά νδαῶτί τεκ ε δεγῶτε

66 βλασφιμῖν' ε ατῖ. Σί 8 δ8κετε j8δε; Εδέ ατά 8περγέκνε ε θάνε,

67 Ἐῶτε φαjτ8αρ περ βδέκεjε. Ατε- χερε ι πεῶτύνε ατῖ νδερ σϋ, εδέ ι ράνε με ὀ8πλάκα: εδέ τε τιέρε ι

68 ράνε με ὀ8φρα, τ8κε θένε, Προφι- τέψ-να, ο Κρίστ, τσίλι ἔῶτ' αϋ κε τε ρᾶ;

69 Εδέ Πιέτρι ρίντε περjάῶτα νδ'α- βλί: εδέ ι ἐρδι περάνε νῆ ὀερδ8- τόρε, τ8κε θένε, Εδέ τί ἰῶνε βάῶκε

70 με jισ8 Γαλιλέασινε. Πό αϋ ε μοχῶι περπάρα τε γίθεβε, τ8κε θένε,

71 Ν8κε δί σε τῶ' θ8α. Εδέ αϋ κ8ρ δόλι νδε δέρετ τ' αβλίσε, ε πᾶ ατέ νῆ τιάτερε, εδέ 8 θῶτ' ατύρε κε ἰῶνε ατιέ, Εδέ κύι ἰῶ βάῶκε με jισ8

72 Ναζαρέασινε. Εδέ περσερί ε μοχῶι με δῆ, Σε ν8κ' ε νόχ ατέ νερῖ.

73 Εδέ πας πάκεjε ἐρθνε περᾶν' ατῖ ατά κε ἰῶνε τ8κε νδέν8ρε, ε ι θάνε Πιέτριτ, Με τε βερτέτε εδέ τί jε νγα ατά: σεπσέ εδέ τε φῶλ8ριτε

74 τᾶτ τε δεφτέν τυῖ. Ατεχέρε j8ρι τε νέμνε ε τε δένε δῆ, Σε ν8κ' ε νόχ

75 ατέ νερῖ. Εδέ περνεχέρε κενδῶι γέλι. Ατεχέρε ι ρᾶ νδερ μέντ Πιέ-

πρὸς αὐτόν, Ὅτι πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρεῖς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῇ. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κζ'.

- 1 ὍΤΕ δὲ ἔγεινε πρωΐ, συνεβουλεύθησαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. Καὶ δέσαντες αὐτόν, ἔφεραν καὶ παρέδωκαν αὐτόν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.
- 3 Τότε ἰδὼν ὁ Ἰουδας ὁ παραδόσας αὐτόν, ὅτι κατεδικάσθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, λέγων, Ἥμαρτον παραδόσας αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶπον, 4 τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἐκρεμάσθη.
- 6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον, Δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸ θυσιαροφυλάκιον· διότι εἶναι τιμὴ αἵματος. 7 Καὶ συμβουλευθέντες ἡγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, διὰ νὰ ἐνταφιάζωνται ἐκεῖ οἱ ξένοι. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ ἐκτιμηθέντος, τὸν ὅποιον ἐξετίμησαν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὼς μοὶ παρήγγειλεν ὁ Κύριος». 11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἠρώτησεν αὐτόν ὁ ἡγε-

τριτ φιάλ' εἰ Ἰουδαίτ' ἔστι πᾶν θένε, Σε περπάρα σε τε κενδόνε γέλι, τρεῖ χέρε δοτε με μοχόντῃ: ἐδέ δόλι ἰάσπε, εἰ κῆρ χιδσρε.

Κρεῖ 27.

- 1 Εἰς σὶ 8 γεδι, γίθη κρυε-πρίφτεριτ' ἐδέ πλέκτ' εἰ λαζζιτ δάν' εἰ μδαρνε κεσίλε κένδρε Ἰουδαίτ, κε τα βρά- 2 ρενε Εἰς σὶ εἰ λίθνε, εἰ σπένε ἐδέ εἰ δάνε νδερ δδαρ τε Ποντί Πιλά- τιτ κιδερνιτάριτ.
- 3 Ατεχέρε κερ πᾶ Ἰδδα, αὐ κε εἰ τραθδοῖ, σε 8 γυκᾶ περ δδέκερε, 8 πενδᾶ, ἐδέ κεθῆς πράπε τρι-δίετ ἀργένδατε τε κρυε-πρίφτεριτ' ἐδέ 4 τε πλέκτε, τ8κε θένε, Φεῖεδα κε δᾶσ νδερ δδαρ γᾶκ τε πα-φᾶ. Εἰς ἀτά θάνε, Τῷ πένε κέμι νέδε; τί 5 κε περ τε πάρε. Εἰς αὐ χόδι ἀργένδατε νδε τέμπ8λε εἰ κ8, ἐδέ βάτε εἰ 8δᾶρ.
- 6 Εἰς κρυε-πρίφτεριτε σὶ μδαρνε ἀργένδατε, θάνε, Ν8κ' ἔστ' εἰ 8δεσε τ' εἰ βέμε ἀτό νδε θεσᾶρ τε τέμπ8- 7 λιτ: σεπσῆ ἰάνε νδερ γᾶκ8. Εἰς σὶ μδαρν' εἰ δάνε κεσίλε, βλένε ἀρεν' εἰ στερμβᾶριτ με ἀτό, περ τε κᾶλ8ρε 8 νδε θᾶρ τε χᾶαῖτε. Περανδαῖ ἀῖο ἀρε 8κῆσαῖτ Ἀρε γᾶκ8, γερ μ8ε δίτε 9 τε σόρμε. Ατεχέρε 8μβ8σ τῷ ἔστε θένε νγα ἀν' εἰ προφίτιτ Ἰερεμί, κε θότε, «Εἰς μδαρνε τρι-δίετ' ἀργέν- δατε, νδερν' εἰ τε στερμβᾶριτ, τε τσίλιν' εἰ στερμβᾶνε νγα τε δίτ' εἰ 10 Ἰσραῖλιτ, ἐδέ εἰ δάνε νδ' ἀρε τε στερμβᾶριτ, σικένδρε με ποροσίτι Ζότι». 11 Εἰς Ἰουδαί νδένι περπάρα κιδερ-

μών, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε
 12 πρὸς αὐτόν, Σὺ λέγεις. Καὶ ἐνῷ ἐκα-
 τηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
 13 πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίθη. Τότε λέ-
 γει πρὸς αὐτόν ὁ Πιλάτος, Δὲν ἀκούεις
 14 πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι; Καὶ δὲν
 ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν οὐδὲ πρὸς ἓνα
 λόγον· ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε πολὺ.

15 Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐσυνείθιζεν ὁ
 ἡγεμὼν νὰ ἀπολύῃ εἰς τὸν ὄχλον ἓνα
 16 δέσμιον, ὅντινα ᾔθελον. Καὶ εἶχον τότε
 δέσμιον περιδύοντον, λεγόμενον Βαραβ-
 17 θᾶν. Ἐνῷ λοιπὸν ᾗσαν συνηγμένοι,
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέ-
 λετε νὰ σᾶς ἠπολύσω; τὸν Βαραβ-
 θᾶν, ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χρι-
 18 στόν; Ἐπειδὴ ᾗξευρεν ὅτι διὰ φθόνον
 παρέδωκαν αὐτόν.

19 Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος,
 ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
 λέγουσα, Ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου·
 διότι πολλὰ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
 δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
 ἔπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσωσι τὸν
 Βαραβθᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ ἀπολέ-

21 σωσι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἡγεμὼν, εἶπε
 πρὸς αὐτούς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
 δύο νὰ σᾶς ἠπολύσω; Οἱ δὲ εἶπον,

22 Τὸν Βαραβθᾶν. Λέγει πρὸς αὐτούς ὁ
 Πιλάτος, Τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰη-
 σοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέ-
 γουσι πρὸς αὐτόν πάντες, Σταυρωθή-

23 τω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπε, Καὶ τί κα-
 κὸν ἔπραξεν; Οἱ δὲ περισσότερον ἔκρα-

24 ζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. Καὶ ἰδὼν
 ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
 μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ,

νιτᾶρι: ἐδὲ κιβερνιτᾶρι ε πύετι,
 τ8κε θένε, Τί jε μδερέτι J8δένδετ;
 12 Εδέ Jισ8ί ι θά, Τί πο θ8α. Εδέ αὐ
 κ8ρ περφλίτει νγα κρυε-πρίφτεριτε
 ἐδέ νγα πλέχτε, ν8κε περγίγιει φάρε.
 13 Ατεχέρε Πιλᾶτι ι θότε, Ν8κε δε-
 γόν σᾶ μαρτιρίσινε κένδρε τέje;
 14 Πό αὐ ν8κ' ι 8περγέκ ας μβε
 νδονῆ φιάλε, κάκε σᾶ κιβερνιτᾶρι
 τ88άιτει φόρτ.

15 Εδέ κιβερνιτᾶρι κίστε ζακόν περ
 τε κρέμτε τ' ι λε8όντε γένδεjeσε
 νέ τε λίδ8ρε, τσίλινε τε δόνινε ατά.
 16 Εδέ ατεχέρε κίσινε νέ τε λίδ8ρε με
 17 έμερε, κε θ8χεϊ Βαραβ8ᾶ. Εδέ ατά
 κ8ρ ίσινε μβελέδ8ρε, Πιλᾶτι 8 θά
 ατύρε, Τσίλινε δόνι τ' 8 λε8όν
 j8βε; Βαραβ8ᾶνε, από Jισ8νε κε
 18 θ8χτε Κρίστ; Σεπσέ ε δίντε σε ε
 δάνε νδερ δ8αρ νγα τσιμίρι.

19 Εδέ αὐ τ8κε νδέν8ρε μδί φρόντ
 τε γύκит, γρ8αja ε ατί δεργοῖ τεκ
 αὐ, ε ι θά, Τί μο8 ι δέj γῆ ατί τε
 δρέιτι: σεπσέ σότ πεσόδα 88με
 νδ' ένδε8ρε περ ατέ.

20 Εδέ κρυε-πρίφτεριτ' ἐδέ πλέχτ'
 ι μδ8νε μένδεjeνε γένδεjeσε, κε
 τε λύπνενε Βαρα8ᾶνε, ἐδέ Jισ8νε
 21 τα πρί8νενε. Εδέ κιβερνιτᾶρι 8περ-
 γέκ, ε 8 θά ατύρε, Τσίλινε δόνι
 νγα κετά τε άύ τ' 8 λε8όν j8βε;
 22 Εδέ ατά θάνε, Βαραβ8ᾶνε. Πιλᾶτι
 8 θότ' ατύρε, Τ8' δότα δέν πρᾶ
 Jισ8νε κε θ8χτε Κρίστ; Τε γίθ' ι
 23 θόνε, Ατε8 κρυέζόνετε. Εδέ κιβερ-
 νιτᾶρι θά, Πε8σέ; τ8' τε κέκε κᾶ
 δέρε; Πό ατά δερτίσινε με τέπερε,
 24 τ8κε θένε, Ατε8 κρυέζόνετε. Εδέ Πι-
 λᾶτι σι πᾶ, σε σ' κᾶ δοβί, πό με τέπερε

ἐνίψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶς εἰμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς
 25 ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἃς εἶναι ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν,

26 Τότε ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν μαστιγώσας, παρέδωκε διὰ νὰ σταυρωθῇ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πρετώριον, συνήθροισαν ἐπ' αὐτὸν ὅλον τὸ

28 τάγμα τῶν στρατιωτῶν. Καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμύδα

29 κοκκίνην. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτόν, λέγοντες,

30 Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν καφαλὴν,

31 αὐτοῦ, Καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτόν, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔφεραν αὐτόν διὰ νὰ σταυρώσωσιν.

32 Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο, εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνομαζόμενον Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν

33 σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅστις λέ-

34 γεται Κρανίου τόπος, ἔδωκαν εἰς αὐτόν νὰ πῇ ἄξος μεμιγμένον μετὰ χολῆς· καὶ γευθεὶς δὲν ἤθελε νὰ πῇ.

35 Ἀφοῦ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτόν, διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, «Διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτια μου εἰς ἑαυτούς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-

τραζύρε δένετε, μὴ ὁρίσῃς, ἐλάσ δάαρτε περπάρᾳ γένδεῖσες, τσχε θένε, Παφάῃ ἰάμ νγα γάκ8 ἰ κετὶ τε ἀρείτι·
 25 ἰ8 ε κένι περ τε πάρε. Εδέ γίθε λα8ζι 8περγέ8 ε θά, Ἰάκ8 ἰ ατὶ κόφτε μδι νέ, εδέ μδι δίῃτ τάνε.

26 Ατεχέρε 8 λῆσῶι ατύρε Βαραββάνε: εδέ Ἰισ8νε σι ε ράχ8 με ὁ8φρε, ε δά νδε8 δ8αρ 8ε τε κρυ8εζόνετε.

27 Ατεχέρε 8ῶτετόρετ' ε χιβερνιτᾶριτ μ8αρνε με βέτεχε Ἰισ8νε νδε βέντ τε γῦκίτ, εδέ μδελόνε μδι

28 ατέ γίθε τ8φεν' ε 8ῶτετόρεβετ. Εδέ ε σβέ8νε, ε ἰ βέ8νε ατὶ νέ κλα-

29 μίδε τε κ8χε. Εδέ γε8σετ8ανε νέ κ8ρόρε φέρα8, ε ια β8νε μδι κρυετ, εδέ ἰ δάνε νέ καλάμ νδε δόρε τε διάθτε: εδέ ράνε μδε γ8ν περπάρᾳ ατὶ, εδέ ε περκέ8νινε, τσχε θένε, Γεζόν8, ο μδερέτ ἰ Ἰ8δένβετ.

30 Εδέ σι ε πε8τύτνε, μ8αρνε καλάμιν'

31 ε ἰ δίνινε κρε8' ατὶ. Εδέ πασσὶ ε περκέ8νε, ἰ σβέ8νε χλαμίδενε, εδέ ἰ βέ8νε ρόβετ' ε τίῃα: εδέ ε ὁπ8νε τα κρυ8εζόνενε.

32 Εδέ τσχε δάλλε, γέτνε νέ νερι Κυρινέας, 8ε ε κίστε ἔμερινε Σιμόν: κετέ ε ζ8ν' ανγαρί 8ε τε νγέρε

33 κρύκιν' ε ατὶ. Εδέ κ8ρ ἐρθνε νδε βέντ 8ε ὁ8χετε Γολγοθᾶ, αὐ ἔ8τε,

34 8ε ὁ8χετε βένδι ἰ Κρέσε, ἰ δάνε τε πῖῃ 8ῶ8λε περζιερε με τ' ἔμδελε: πό αὐ σι 8νγερ8α, ν8κε δέ8 τε πῖῃ.

35 Εδέ σι ε κρυ8εζ8ανε, χόθνε ὁ8ρτε, ε νδάνε ρόβετ' ε ατὶ: 8ε τε μδ8σετε τ8' ἔ8τε θένε νγα προφίτι, «Νδάνε ρόβετ' ε μῖῃα μδε βέτεχε τε τύρε, εδέ χόθνε ὁ8ρτε μδι τε

36 τισμόν μου ἔβαλον κλῆρον» Καὶ κα-
37 θήμενοι ἐφύλαττον αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ
ἔθεσαν ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ γεγραμμένην,
ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙ-
ΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

38 Τότε ἐσταυρώθησαν μετ' αὐτοῦ δύο
λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ ἀ-
ριστερῶν.

39 Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουν αὐ-
τόν, κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 καὶ λέγοντες, Ὁ γαλῶν τὸν ναόν, καὶ
διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν, σῶσον
σεαυτόν· ἂν ᾦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κα-

41 τάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον,

42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται
νὰ σώσῃ· ἂν ᾦναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσ-
ραήλ, ὃς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ, καὶ θέλομεν πιστεύσει εἰς αὐτόν·

43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ὃς σώσῃ τώ-
ρα αὐτόν, ἐὰν θέλῃ αὐτόν· ἐπειδὴ εἶ-

44 πεν, Ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἶμαι.—Τὸ αὐτὸ
δὲ καὶ οἱ λησταί οἱ συσταυρωθέντες
μετ' αὐτοῦ, ὠνείδιζον εἰς αὐτόν.

45 Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἔγεινεν
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης.

46 Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνεβόη-
σεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης,
λέγων, Ἀἰλί, ἡλί, λαμὰ σαβαχθανί·»
τοῦτέστι, «Θεέ μου, Θεέ μου, διὰ τί

47 μὲ ἐγκατέλιπες;» Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ
ἐστῶτων, ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ὅτι τὸν

48 Ἠλίαν φωνάζει οὗτος. Καὶ εὐθὺς ἔ-
δραμεν εἰς ἑξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγ-
γον, καὶ γεμίσας ὄξος, καὶ περιθέσας

49 εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν, Οἱ δὲ

36 βέσθριτ τίμ». Εἰδὲ τσχε νδένδρε
37 ράνιν' ατέ ατιέ. Εἰδὲ βδνε σίπερ
κρέσε ατὶ πδνεν' ε ατὶ σκρδρε,
Κύϊ ἔσττε Γισδῖ μδερέτι Γι8-
δένβετ.

38 Ατεχέρε κρυέζόνενε δάσχε με
ατέ δύ κρσάρε, νέ μδ' άνε τε
διάθτε, εδέ νέ μδ' άνε τε μένγερε.

39 Εἰδὲ ατά χε σκόνινε περάνε βλκ-
σφιμίσινε τσχε τδνδρε κρέρετ' ε τύρε,

40 ε τσχε θένε, Τί χε πρότ τέμπδλινε,
εδέ ε νδερτόν περ τρί αίτ, σπετό
βέτεχενε τένδε: νδε jε ι δίρ ι

41 Περενάισε, σδρίτ νγα κρύχι. Κεστδ
εδέ κρυε-πρίρτεριτε τσχε ε περκέ-
σδρε δάσχε με σκρόνέσιτ' εδέ με

42 πλέκτε θόσινε, Τε τιέρε σπετδῖ,
βέτεχεν' ε τί νδχε μδντ τα σπε-
τόνε: νδ' ἔσττε μδερέτ ι Ισραήλιτ,

43 λετε σδρέσε νδαστί νγα κρύχι, εδέ
τῖ μδεσόιμε. Σπερέντε μδε Περενάινε:
λέτα σπετόνε νδαστί, νδε ε δάστε:
σεπσέ θά, Σε jάμ δίρ Περενάιε.

44 Αστδ εδέ κρσάρετε χε ίσινε κρυ-
κζδρε δάσχε με ατέ ε σάνινε.

45 Εἰδὲ χε μδε τε γάσττεν' ὄρε δβε νέ
ερέσίρε μδι γίθε δένε, γερ μδε τε
νένττεν' ὄρε.

46 Εἰδὲ μδε τε νένττεν' ὄρε Γισδῖ
δερτίτι με ζε τε μάθ, τσχε θένε,
«Ιλί, Ιλί, λαμὰ σαβαχθανί;» χε δό
με θένε, «Περενάια ἰμ, Περενάια
ἰμ, περσέ χόχε δόρε πρέϊ μέje;»

47 Εἰδὲ τσά νγα ατά χε ίσινε ατιέ
κδρ δεγδανε, θάνε, Σε κύϊ πο θερέτ

48 Ιλίνε. Εἰδὲ περνέχέρε σλεσδα νέ νγα
ατά, ε μόρι νέ σφδνγάρ, εδέ ε
μδδσι με σδδλε, εδέ ε βδρι μδε νέ

49 καλάμ, ε ι έπτε τε πίjε. Εἰδὲ τε

λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες, ὥς ἴδωμεν ἂν ἔρχηται ὁ Ἥλιος νὰ σώσῃ αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κράξας μετὰ φωνῆς μεγάλης, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51 Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη, καὶ αἱ πέτραι ἐ-

52 σχίσθησαν· καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοιχθήσαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοι-

53 μημένων ἁγίων ἀνέστησαν· Καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς πολλούς.

54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαί· ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἵτινες ἤκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς Γαλι-

56 λαίας, ὑπηρετοῦσαι αὐτόν· μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαλινή, καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ, καὶ ἡ Μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐμαθή-

58 τευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον, ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος προσέταξε νὰ

59 ἀποδοθῇ τὸ σῶμα. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ, ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα

60 καθάραν, καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐν τῷ νέφ αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἐλατρώμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου,

61 ἀνεχώρησεν. Ἦτο δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ

τιέτερη θούνη, Ἀετὲ σόχμῃ νὰ ἐκόφτε σε βιέν Ἰλία τα σπετόνε.

50 Εἰδὲ Γιούι περσερί βερτίτι με ζε τε μάθ, ε δά σπέρτινε.

51 Εἰδὲ γὰ κερτίν' ε τέμπλιν τεκ στῶ μβε δύ, πρέι σε λάρτι γερ πόσττε: εἰδὲ δεσ στέντ, εἰδὲ γῆρετε

52 πλάσνε: εἰδὲ βάρετ' σγῆπνε, εἰδὲ σῆμῃ τρῆπε σεντόρεσ κῆ κίστινε βδέ-

53 σρε σνγῆλνε. Εἰδὲ δῆλνε νγα βάρετε πας τε νγῆλσριτ' ατί, ε χύνε νὰ ἐστέτ τε σεντέρδρε, εἰδὲ δῆκνε μβε σῆμῃ βέτε.

54 Εἰδὲ σρεδερ-κίνδεσι εἰδὲ ατά κῆ ἰσινε δῆσκε με ατέ τκε ρῆαίτρε Γιούνε, κερ πάνε τερμέτιν' εἰδὲ τῶ' πῆνερα σβένε, σφρικεσῆνε φόρτ, ε θάνε, Με τε βερτέτε κύι πάσκα κένε δίρ Περνῆι.

55 Εἰδὲ ατιέ ἰσινε σῆμῃ γρῶ τκε βένε ρέ περ σε λάργ8: τε τσίλατε κίστινε βάτρε πράπα Γιούιτ νγα Γα-

56 λιλῆα, τκε ι σερβύερ' ατί: νῆερ ατό ἰστε Μαρία Μαγδαλινί, εἰδὲ Μαρία ε ἔμ' ε Ιακόβιτ εἰδὲ Ιούιστ, εἰδὲ ε ἔμ' ε τε δίββετ Ζεβεδέστ.

57 Εἰδὲ σι σνγρύς, ἐρδι νῆ νερί ι πάσρε νγα Αριμαθέα κῆ ε κίστε ἐμερινε Ιούιρ, κῆ εἰδὲ αὐ βέτε κίστε

58 πάσρε κένε νῆσένε τε Γιούι. Κύι βάτε τε Πιλάτι, ε λύπι τρῆπιν' ε Γιούιτ. Ατεχῆρε Πιλάτι σρεδερδῶ τ' ι

59 ἐπετε τρῆπι. Εἰδὲ Ιούιφι μόρι τρῆπνε, εἰδὲ ε πεστόλι με πελῆσρε τε

60 πάστρε, εἰδὲ ε βῆρι νὰ βάρτ τε τί τε ρίνε, κῆ ε κίστε ρεμῆρε νὰ σῆμπττε γῆριτ, εἰδὲ σι ρῆκῆλσι νῆ γῆρ τε μάθ νὰ ἀέρετ τε βάριτ, ἰκ8.

61 Εἰδὲ ατιέ ἰστε Μαρία Μαγδαλινί,

Μαγμαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, κα-
θήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἥτις εἶναι μετὰ
τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πι-
λάτον, λέγοντες, Κύριε, ἐνεθυμήθημεν,

63 ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν,
Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω ἀναστηθῆναι.
64 Πρόσταξον λοιπὸν νὰ ἀσφαλίσθῃ ὁ τά-
φος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε

οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς
κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσι πρὸς τὸν
λαόν, Ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ θέ-
λει εἶσθαι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειροτέρα

65 τῆς πρώτης, Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ
Πιλάτος, Ἔχετε φύλακας· ὑπάγετε,

66 ἀσφαλίσατε καθὼς ἐξεύρετε. Οἱ δὲ ὑ-
πήκουον, καὶ ἡσφάλισαν τὸν τάφον,
σφραγίσαντες τὸν λίθον, καὶ ἐπιστή-
σαντες τοὺς φύλακας.

Κεφ. κη'.

1 ἈΦΟΥ δὲ ἐπέρασε τὸ σάββατον,
περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης ἡμέρας
τῆς ἐβδομάδος, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, διὰ νὰ

2 θεωρήσωσι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ, ἔγεινε
σεισμὸς μέγας· διότι ἄγγελος Κυρίου
καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, ἦλθε καὶ ἀπεκύ-
λισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ

3 ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ἡ ὄ-
ψις αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα

4 αὐτοῦ λευκὸν ὡς ἡ χιών. Καὶ ἀπὸ
τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐταράχθησαν οἱ φύ-
5 λακες, καὶ ἔγειναν ὡς νεκροί. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὰς

γυναῖκας, Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι ἐ-
ξεύρω ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον

6 ζητεῖτε. Δὲν εἶναι ἐδῶ· διότι ἀνέστη,
καθὼς εἶπεν· ἴδετε τὸν τόπον

7 ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ὑπάγετε

ἐδὲ Μαρία τιάτρε, τρεκε νδένδρε
κνδρδρελ βάριτ.

62 Εδὲ μδε τε νέσερμενε, κε ἐστρε
πας σε κρέμτεσε, σμβελόθνε κρυε-
πρίφτεριτ' ἐδὲ Φαρισέιτε τε Πιλάτι,

63 τρεκε θένε, Ζότ, νέβε μβάιμε μέντ,
σε αὐ γένεστᾶρι θά κερ κέ γάλε,
σε Πας τρεί δίτῳ δοτε νγάλεμ.

64 Θρδερὸ πρᾶ τε ρέχετε βάρι γερ
μδε τε τρέτενε δίτε, σε μος δίνενε
νδσένεσιτ' ε ατὶ νάτεν' ἐδὲ ε διέ-
δενε, ἐδὲ ι θόνε λασζιτ, σε Θνγάλ
νγα τε βδέκτριτε: ἐδὲ γένεστρ' ε
παστάιμε δοτε jέτε με ε κέκε

65 σε ε πάρα. Εδὲ Πιλάτι 8 θά ατύρε,
Κένι ρδαῖτεσα: σκόνι, ε σιγδρόεني си

66 τε δίνι. Εδὲ ατά βάνε, ε σιγδρδανε
βάρινε, τρεκε βδλόσδρε γδρινε, βᾶσκε
με ρδαῖτεσιτ.

Κρεῖ 28.

1 Εδὲ σι σκῶι ε σρετδνα, τρεκε γε-
δῖρ' ε διέλε, ε πάρα δίτε ε jάβεσε,
έρδι Μαρία Μαγδαλινί, ἐδὲ Μαρία

2 τιάτρε, κε τε σίχινε βάρε. Εδὲ jά
τεκ 8βε jέ τερμέτ ι μάθ: σεπσέ
ἐνγελ' ι Ζότιτ σδρίτι νγα κιέλι, ἐδὲ

3 ἐρδι ε ρκκδλίσι γδρινε νγα δέρα
ε βάριτ, ἐδὲ ρίντε σίπερ ατὶ. Εδὲ
φάκεja ε ατὶ ἴτε ποσί βεετῖμε,

ἐδὲ ρόδεja ε ατὶ ε βάρδε ποσί βόρα.
4 Εδὲ ατά κε ρδανιν' στρέμπνε νγα
φρίκ' ε ατὶ, ἐδὲ 8βένε ποσί τε βδέ-

5 κδρε. Εδὲ ἐνγελι 8περγέκ ε 8 θά
γρᾶβετ, Μος κίνι φρίκε: σεπσέ ε
δί σε κερκόνι Jισδνε κε 8κρυκε-

6 ζῆα. N8κ' ἐστρε κρετῶ: σεπσέ 8νγάλ,
σικδνδρε πάτ θένε: ἐjανι, σίχινι βέν-

7 δινε κ8 δίργει Ζότι. Εδὲ σκόνι σπέιτ,

ταχέως, καὶ εἶπατε πρὸς τοὺς μαθη-
τάς αὐτοῦ, ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν·
καὶ ἰδοὺ, ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐ-
τόν· ἰδοὺ, σὰς εἶπον.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ
μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς με-
γάλης, ἔδραμον νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς
τοὺς μαθητάς αὐτοῦ.

9 Ἐνῷ δὲ ἤρχοντο νὰ ἀπαγγείλωσι
πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ἰδοὺ, ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπήντησεν αὐτάς, λέγων, Χαίρε-
τε. Καὶ ἐκεῖναι προσελθοῦσαι, ἐπία-
σαν τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύ-

40 νησαν αὐτόν. Τότε λέγει πρὸς αὐτάς
ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀ-
παγγείλατε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου,
διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
καὶ ἐκεῖ θέλουσι μεῖς ἰδεῖ.

11 Ἐνῷ δὲ αὐταὶ ἀπήρχοντο, ἰδοὺ,
τινὲς τῶν φυλάκων, ἐλθόντες εἰς τὴν
πόλιν, ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς ἀρχιε-

42 ρεῖς πάντα τὰ γενόμενα. Καὶ συνα-
χθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων. καὶ
συμβουλευθέντες, ἔδωκαν εἰς τοὺς

13 στρατιώτας ἀργύρια ἱκανά, λέγοντες,
Εἶπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόν-
τες διὰ νυκτὸς ἔκλεψαν αὐτόν, ἐνῷ ἡ-

14 μεις ἐκοιμώμεθα. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ
τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς
θέλομεν πείσει αὐτόν, καὶ ἐσὰς θέλο-

15 μεν κάμει ἀμερίμους. Ἐκεῖνοι δὲ λα-
βόντες τὰ ἀργύρια, ἔπραξαν ὡς ἐδι-
δάχθησαν. Καὶ διεφθμίσθη ὁ λόγος
οὗτος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι τῆς
σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ὑπῆγον εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, ὅπου πα-

17 ρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ
ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν αὐτόν·

18 τινὲς δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ
Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, λέγων,
Ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρα-

ε 8 θόνι νὰ σένησε βετ ατῖ, σε σὺ γὰλ
νγα τε βδέκρητε: ἐδέ ἰά τε πο
βέτε με περπάρα σε ἰδ νδε Γα-
λιλῆτ: ατιέ δόττα σίχνη ατέ: ἰά τεκ
8 θάσσε ἰδδε.

8 Ἐδέ ἀπὸ δάλανε σπέιτ νγα βάρι με
φρίκε ἐδέ με γεζίμ τε μάθ, ἐδέ
σσίλνε τ' 8 ἀπενε ζε νὰ σένησε βετ
ατῖ.

9 Ἐδέ τσκε βάιτρε τ' ἀπενε ζε
νὰ σένησε βετ ατῖ, ἰά Ἰισδῖ τε πόκι
με ἀτό, ε 8 θά, Γεζόχι. Ἐδέ ἀπὸ ἰ
ἐρθνε περάνε, ε ἰ ζδνε κέμβετ' ατῖ,
10 ἐδέ ἰ σφάλλνε. Ἀτεχέρε Ἰισδῖ 8 θά
ατύρε, Μος κίνι φρίκε: σκόνι, ε ἐπνι
ζε βελέζερετ μί, κε τε σκόνενε νδε
Γαλιλῆτ: ἐδέ ατιέ δοτε με σόχνε.

11 Ἐδέ ἀπὸ τσκε βάιτρε, ἰά τσά
νγα ρθαίτεσιτε τεκ ἐρθνε νδε κυτέτ,
ε 8 δάνε ζε κρουε-πρίφτερετ περ

12 γίθε σά σδένε. Ἐδέ ἀτά σμβελόθνε
δάσκε με πλέχτε, ἐδέ σι μάσρνε
ε δάνε κετίλε, 8 δάνε σῶτετόρεβετ

13 μιάφτ ἀργένδα, τσκε θένε, Θόνι,
σε νὰ σένησε ἰτ' ε ατῖ ἐρθνε νάτεν'

14 ἐδέ ε δόθνε, κερ ποφλίμ νε. Ἐδέ
νδε σδεγόφτε κεῖό νγα κίβερνιτᾶρι, νε
δοτ' ἰ μδσμε μένδεῖεν' ατῖ, ἐδέ
δοτε βεῖμε κε ἰδ τε μος κένι κsj-

15 δές. Ἐδέ ἀτά σι μάσρνε ἀργέν-
δατε, βένε σικδνδρε σμεσσάνε. Ἐδέ
κεῖό φιάλε σγάπ νδεπερ Ἰδδέντ
γερ μβε αἰτε τε σόρμα.

16 Ἐδέ τε νε-μδε-δίετε νὰ σένησε ἰτε
βάνε νδε Γαλιλῆτ, νδ' ατέ μάλ κε

17 ἰ πᾶτ ποροσίτρε Ἰισδῖ. Ἐδέ κερ ε
πάνε, ἰ σφάλλνε ατῖ: πό τσά νγα

18 ἀτά ἰσινε με δῶ μένδεῖε. Ἐδέ Ἰισδῖ
ἐρδι περάνε, ε 8 φόλι ατύρε, τσκε
θένε, Μ' σδᾶ τσ' δό πδστέτ νδε κίελ

- 19 νῶ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου
- 20 Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς ἐσᾶς· καὶ ἰδού, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.
- 19 εἰς μὲν δὲτ. Σκόνι πρᾶ ε μεσόνι γίθῃ κόμβετῃ, εἰς ἡ παγεζόνι μδ' ἐμεριτ τ' Ἄτιτ ε τῃ Βίριτ ε τῃ
- 20 Φρύμεσε Σέντερδάρε, εἰς ἡ μεσόνι ατά τῃ ρδάνενε γίθῃ σᾶ 8 κάμ ποροσίτδρε j86ε: εἰς jά 8νε τε jάμ βάτχε με j8 γίθῃ δίττε, γερ μδῃ τῃ μβαρδάρετ τῃ jέτῃσε. Ἀμίν.

SIS MANOGGIO
MILANO

82:

300
80
52
69
80

281

55

31 55
31
26

112

3070

0698

5688

1710

1978

85

70

55

46

256

121

5: 600000

1: 1000

1: 1000

6: 200000

1: 1000

1: 1000

1: 1000

1: 1000

1: 1000

SISMANOGGIO
MIGARD

100 260
17
273

07 8
5.6

45
10
10

61
51

 **SISMANOGLIO
MICANO**